לציונות–לסוציאליזם–לאחות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ד באייר תשמ"ו, 2 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13052 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

נשות אנשי קבע: מנצלים את בעלינו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

לראשונה מאז תולדות המדינה, מתארגנות נשותיהם של אנשי צבא הקבע במטה מאבק "נגד הניצול המחפיר של בעליהן על ידי צה"ל ומשרד הביטחון".
מטה המאבק הוקם השבוע ביוזמתן ל כ־100 נשות אנשי קבע, ובראשו עומדת אשת קצין חיפני. בשיחה עם כתבנו אמרה נאוה מאי, המרכזת את מטה המאבק, כי עד כה הצטרפו למטה מאות נשות אנשי קבע מכל הדרגות ומכל רחבי הארץ. היא אמרה, כי הנשים טוענות ששכרם של בעליהן נשחק באופן חד לאחרונה וכי שלטונות צה"ל ומשרד הבטחון מנצלים את העדרו של גוף מאורגן של אנשי הקבע, שיוכל לדון עם המשרד, ונוקטים סחבת מבישה בעניין שכרם של אנשי הקבע. לטענת הנשים, קצינים אקדמאיים בדרגות סרן, בעלי ותק של 15 שנה בצה"ל, מקבלים כיום שכר המגלם בתוכו תורנויות ומשמרות ללא הגבלה, הנע סביב 800 ש"ח לחודש.

הערכות בירושלים, לאחר המינוי המפתיע של יועץ משפטי לממשלה

חריש יבקש לעיין בחומר הראיות נגד שלום אך לא יעצור החקירה

בלשכת פרס דנו עם שלום ופרקליטו על ועדת חקירה ● זמיר: ועדת חקירה, אם תקום, תדון בשיבוש ההליכים ● שמיר סירב לענות לשאלת שחל, אם ידע על מהלך העניינים ● שרי הממשלה הופתעו מהצגת מועמדותו של חריש, אך אישרו פה־אחד ● על יוסף חריש – ראה עמוד 3

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

במהלך מפתיע הציע אתמול שר־המשפטים, יצחק מודעי, בישיבת הממשלה, את השופט יוסף חריש ליועץ המשפטי הבא של הממשלה, במקום פרופ' יצחק זמיר, שכבר הודיע בחודש פברואר על כוונתו לסיים את תפקידו.

ההערכה היא כי חריש, שייכנס לתפקידו ביום ד' השבוע, יבקש לעיין בחומר הראיות נגד ראש השב"כ, אך לא יעצור את החקירה.
אמש נמסר, כי פרס קיים בלשכתו, מאוחר בלילה, ישיבה עם השרים רבין, בר־לב, רובינשטיין ושחל, וכן עם ראש השב"כ, אברהם שלום, ופרקליטו, ובה דנו הנוכחים באפשרות של העדפת ועדת חקירה על פני חקירה משטרתית. בינתיים, תקפה הוראתו של זמיר לקיים את החקירה.

ביום ג' ישוב לארץ מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, ויתחיל בחקירה המשטרתית, אלא אם יתבקש על־ידי היועץ המשפטי לממשלה החדש לעכב את הליכי החקירה לפרק זמן מוגבל, עד שילמד את הנושא.
שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, שאל אתמול את היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, אם ועדת חקירה לפי חוק, שתכריז על סודיות דיוניה, אמנם (המשך בעמוד 2)

יוסף חריש, היועץ המשפטי לממשלה החל ממחרתיים.
(צילום: מיכאל קרמר, "ידיעות אחרונות")

שערוריה: בכירי השחיינים יופיעו באוסטריה ביום הבחירות, שלא תחת דגל ישראל ● עמוד 13 – מדור הספורט

עוקלו נכסי החשמל המזרח־ירושלמית ועובדיה שובתים ● עמוד 4

שביתות ועיצומים על רקע אי־פתיחת המשא־ומתן על השכר ● עמוד 16

ויינברגר מביע דאגתו מההשקעות ב"לביא" ● עמוד 20

השרים החליטו להאלם־דום

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה, שמעון פרס, הציע אתמול בישיבת הממשלה, כי שרי הממשלה לא יתבטאו בפומבי בפרשת ראש השב"כ אלא ראש־הממשלה בלבד ומי שראש־הממשלה ייפה את כוחו לכך. 16 שרים הצביעו בעד, השר עזר וייצמן הצביע נגד, ושלושה שרים – שר הבטחון, יצחק רבין, שר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, ושר המסחר והתעשייה, אריאל שרון – נמנעו.
(המשך בעמוד 2)

"יורדים" על נגבי שהשווה פרשת השב"כ לזו של דרייפוס

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

האם יורד "דין ודברים" מדורו של משה נגבי, פרשנו המשפטי של "קול ישראל", מעל גלי האתר? בפורום החדשות של רשות־השידור נפתחה אתמול
(המשך בעמוד 2)

התביעה בארה"ב יזמה הפירסומים בעניין פולארד

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר" וזאב בליצר, כתבנו בארה"ב

דובר משרד־החוץ פירסם אתמול שוב הודעה הדוחה את דיווחי התקשורת מארה"ב בקשר להשתעפות פרשת פולארד, כחסרי־בסיס. הדובר מציין, כי "ממשלת ישראל מדגישה, שבהתאם להסכם מדצמבר 1985 בין ישראל וארה"ב, מתקיים שיתוף פעולה מלא בין שתי הממשלות בקשר לפרשת פולארד. ממשלת ישראל חוזרת על מחוייבותה להסכם זה".
פרשת פולארד, נאמר בהודעת דובר משרד החוץ, היתה סטיה ממדיניותה החד־משמעית של ישראל להימנע מכל פעולות ריגול בארה"ב, או נגד אינטרסים שלה, מאחר שארה"ב היא ידידה נאמנה של ישראל. (המשך בעמוד 2)

מנדלבאום יגיש התפטרותו היום – עדיין ללא מחליף

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

נגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, אמור להגיש היום את התפטרותו, לאחר שיציג בפני ועדת הכספים של הכנסת את הדו"ח של הבנק המרכזי ל־1985.
מנדלבאום אמר אתמול בראיון לרדיו, שהוא יגיש את התפטרותו בהתאם להמלצות ועדת בייסקי, למרות שהוא מסתייג מהמלצות אלה.
מנדלבאום הציג אתמול בירושלים את דו"ח בנק ישראל, במסיבת עיתונאים אשר פוצצה עקב סירובו של הנגיד לענות לשאלות אחד הכתבים.
אתמול בלילה נערכו התייעצויות רחופות בקרב שרי מפלגת העבודה והליכוד, במטרה למצוא מחליף למנדלבאום. עד עתה התקשו שתי המפלגות להחליט על מועמד מוסכם. ראש־הממשלה, שמעון פרס, תומך במועמדותו של סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, אך מינויו נמנע עד עתה עקב רצונו של הליכוד למנות סגן שר־אוצר במקומו של אמוראי, דרישה לה מתנגדת מפלגת העבודה.
במסיבת העיתונאים אתמול, הודיע מנדלבאום שהישגי התוכנית הכלכלית עדיין שבירים. הנגיד המליץ להמשיך במשמעת פיסקלית ולמנוע העלאות שכר מעבר לעליות הפריון.
הנגיד קרא להמשך הסרת הפיקוח על המחירים ואמר שהשיפור במאזן התשלומים מאפשר לבצע ליבראליזציה חלקית על כמה מהמגבלות המינהליות על מטבע־חוץ. מנדלבאום הוסיף שהממשלה יכולה לשקול אם לא כדאי לשלם חלק מהחוב הפנימי במקום לנסות ולמחזר אותו בשלמותו. לדברי הנגיד ההתפתחויות הכלכליות ב־1985 מנעו משבר כלכלי במשק, אך (המשך בעמוד 2)

ד"ר משה מנדלבאום, לאחר פיצוץ מסיבת העיתונאים
(צילום: דן לנדאו)

איגוד יצרני הפלסטיקה

לחברי האיגוד הנכם מוזמנים

לכנס חירום

שיתקיים ביום ד' 4.6.86 בשעה 15.00 בבית התאחדות התעשיינים קומה 16, רח' המרד 29 תל־אביב.

● החברים מתבקשים לדייק

מנדלבאום סירב לענות על שאלת עיתונאי – כך פוצצה המסיבה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מסיבת עיתונאים בה הציג נגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, את דו"ח בנק ישראל, פוצצה אתמול לאחר שהנגיד סירב לענות לשאלות כתב ה"ג'רוזלם פוסט", אבי טמקין, בקשר להתפטרותו. עקב סירוב זה החליטו חברי תא הכתבים הכלכליים בירושלים להפסיק את מסיבת העיתונאים ולדרוש מהנגיד התנצלות על התנהגותו.
כעבור כמה שעות התנצל הנגיד בפני תא הכתבים הכלכליים, וציין, כי אין הוא נוהג להטיל חרם אישי על עיתונאים או על אמצעי התקשורת. (המשך בעמוד 2)

לא ניתן לקבור את "הפרשה"

ההחלטה על מינויו של היועץ המשפטי לממשלה החדש במקומו של הפרופסור יצחק זמיר, היא לכאורה טבעית. פרופ' זמיר הודיע כבר לפני חודשים מספר על רצונו לפרוש מתפקידו. מה שמפתיע הוא, כי הממשלה, אשר על־פי ההשערות עמדה להחליט אתמול על דרכי החקירה בפרשת ראש השב"כ (ועדת חקירה בראשותו של שופט, או חקירה משטרתית) הזדרזה לסיים את פעילותו של פרופ' זמיר בעיצומו של העימות עמו בנושא זה. המינוי של היועץ המשפטי החדש ייכנס לתוקף כבר ביום ד'. הממשלה לא קיבלה כל החלטה בעניין חקירת החשדות החמורים לגבי ראש השב"כ ולחילופין לגבי מה שכונה על־ידי ראש־הממשלה כ"ניסיון הפוטש" בצמרת השב"כ. הרושם הוא, כי הממשלה החליטה להיפטר מהר ככל האפשר מן "המטרד" ששמו פרופ' זמיר, כדי לנסות להשתיק את הפרשה ולמנוע חקירה אמינה. בשבוע שעבר טען עוד ראש־הממשלה, כי הוא מתנגד לפיטוריו של ראש השב"כ, אך גם לפיטורי פרופ' זמיר. אפשר היה להבין – לאחר שפרופ' זמיר ממילא ביקש לפרוש – כי ראש־הממשלה לא יפסיק את פעילותו של היועץ המשפטי עד לקבלת סיכום בפרשה שעסק בה במשך החודשים האחרונים.
על־פי דרישתו של ראש־הממשלה הוחלט גם, כי שרי הממשלה לא יתבטאו יותר בפרשת השב"כ ובכל הנושאים המסתעפים ממנה. אם לצרף את שתי ההחלטות החפוזות האלה (לפרופ' זמיר נודע בעת ישיבת הממשלה על ההחלטה בדבר מועד סיום תפקידו) ברור, כי הממשלה מנסה עתה לקבור את חקירת החשדות החמורים בארגון החשאי, שהאמינות לגבי דרכי פעולתו הועמדה בסימן שאלה גדול.
ניסיון ההשתקה כשלעצמו מעורר חשדנות לגבי המניעים, ורק תמימים עשויים להאמין, כי מדובר בדאגתם לחיבטים בטחוניים ממש. המעורבות של הדרגים הפוליטיים הבכירים, לרבות ממלא־מקום ראש־הממשלה הנוכחי, יצחק שמיר, במתן אישור לפעולות בלתי־חוקיות, הפכה אף היא לנושא הראוי לחקירה, ואולי זו הסיבה להחנקת הבירור, העלול לגרור אחריו עד דמויות בכירות בדרג המדיני.
אך הממשלה שוגה גם הפעם בהערכת המצב: אפילו תצליח לזכות ברגיעה זמנית (עד שהיועץ המשפטי החדש ילמד את החומר), הרי הפרשה תפרוץ מחדש ואולי ביתר חומרה, כעבור זמן קצר. יותר מדי אנשים מעורבים בשערוריה זו, יותר מדי נושאים טעונים בירור אמיתי, כדי שאפשר יהיה לטאטא את הסיפור כולו מתחת לשטיח.
ליועץ המשפטי הפורש, פרופ' זמיר, מגיעים דברי הערכה על עמידתו האמיצה להגנת שלטון החוק במדינה. בסיכומו־של־דבר, פעל לא רק למען שלטון החוק, אך גם לטובת ביטחון המדינה, שלעולם לא יובטח חוסנו מבלי שיובטח שלא ידבק בו חשד של עבירות על החוק.
אשר ליועץ המשפטי החדש, השופט חריש, לא נותר אלא לאחל לו, כי ימלא את תפקידו כקודמיו ויזכור, כי עליו לשמור על אי־תלות מוחלטת מן הממשלה באותו תחום של פעילות שבה הוא משמש כתובע כללי.

למרות כניסת עברי לתפקידו כמנכ"ל משהב"ט

שרי הליכוד מעכבים מינויו של הוד ליו"ר התעשייה האווירית

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

אלוף (מיל.) דוד עברי ייכנס הבוקר לתפקידו במנהל הכללי של משרד־הביטחון במקומו של מנחם מירון (מנרי), שעזב את תפקיד המנכ"ל לפני כחודש.
למרות מינויו החדש ימשיך דוד עברי לשמש כיו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית, בו כיהן עד עתה. זאת בשל המכשולים השונים המעכבים את מינויו של מרדכי הוד לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים.
כזכור, סיכמו ראש הממשלה ושרי המערך להיענות לתביעתו של עזר וייצמן למנות את מוטי הוד (איש "יחד") לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים, למרות שרבין העריך לתפקיד את רא"ל (מיל.) צבי צור.
כעת "תקוע" מרדכי הוד אצל שרי הליכוד ושר־האוצר המשהה את חתימתו על כתב המינוי.
גם במערכת הביטחון ובתעשייה האווירית יש המתנגדים בתוקף למינויו של הוד בשל התנגדותו בעבר לפרוייקט מטוס ה"לביא".
הוד, שמכהן כנציגה של חב' "נורתאופ", יצרנית מטוס ה"אפ־20" בישראל, הודיע, כי יתפטר מתפקידו עם כניסתו ליו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית.

אלוף עברי: אין צורך להיות "לחוצים" ולנסות מלחמות־מנע

"אם נשכיל לבצע את הקיצוצים בתקציב הבטחון בדרך הנכונה, נוכל לקיים מצב אסטרטגי סביר לאורך זמן" – אמר ביום ו' אלוף (מיל.) דוד עברי, בראיון ל"קול ישראל".
דוד עברי, שיחל לכהן בשבוע הבא כמנכ"ל משרד־הבטחון, הבהיר, כי דרך לקיצוץ במשרד־הבטחון היא, אם אתה משאיר מספיק נתחים בשביל העתיד. כלומר, שנגיע למערכות נשק כאלה שיתכן שנוכל לעשות זאת בפחות שעות־מנוע ופחות שעות־טנקים ועדיין להגיע לאיכות צבא גבוהה עם כושר הרתעה וכושר יכולת לעתיד.
עברי הוסיף, כי בגלל המצב האסטרטגי באזורנו, עדיין אין צורך לחיות "לחוצים" כל־כך ולנסות מלחמות־מנע. "לדעתי, זה המצב שבו לוקחים באמת את הסיכונים, אך מבחינה אסטרטגית עדיין ניתן היום לאחוז את עצמנו".
אלוף עברי סבור, שלישראל יש עליונות אווירית ניכרת על שכנותיה במצב האסטרטגי הנראה לעין. "זה עדיין יתרון סביר וטוב – אמר – והסורים גם הם יודעים זאת. אחרי שלום הגליל הכריזו הסורים שהיו שני אלמנטים שבהם עדיין לא הגיעו לאיזון אסטרטגי – בתחום האווירי ובתחום האלקטרוני. אני מעריך שבנושא האווירי הם עדיין חושבים כך גם היום. בתחומים אחרים יש ביניהם המעריכים שהגיעו לאיזון אסטרטגי, כמו ביבשה ובים" – אמר.
לשאלה, מה דעתו על הביקורת שנמתחה לאחרונה על צה"ל, אמר עברי, כי צריך למצוא את האיזון הנכון בביקורת. "מדינה דמוקרטית, וגם צבאה, לא יכולים לחיות בלי ביקורת. מי שחושב שצריך לשמור על הצבא כפרה קדושה – זה לא נכון". אולם, הוסיף, צריך להשתדל להגיע לביקורת קצת יותר מאוזנת, המציגה גם חלקים טובים ביחד עם החלקים הרעים, כדי שתהיה מוטיבציה לתיקון. (עתי"ם)

חבר קיבוץ חורשים טבע בנחל יהודיה ברמת־הגולן

חייל נפצע קשה בנופלו מהמפל העליון בנחל ● 20 נהרגו מאז נפתחו מסלולי הטיולים בגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

צעיר בן 21 מקיבוץ חורשים נהרג, ביום שישי בטביעה בנחל יהודיה ברמת־הגולן בעת שטייל באיזור עם קבוצת חברים מקיבוצו.
המקרה אירע ביום שישי בצהריים, כאשר קבוצה של כ־15 צעירים מקיבוץ חורשים טיילה באיזור נחל יהודייה. באחד המסלים החלה הקבוצה לרדת בעזרת חבלים לתוך בריכת מים. הצעיר שנהרג הודיע שאינו יודע לשחות, אבל למרות זאת ירד גם הוא לבריכה וטבע.
חבריו צללו מיד למים כדי לנסות לחלצו, ומשלא הצליחו הזעיקו למקום את אנשי צוות החילוץ של רמת־הגולן, הפועלים במסגרת המשמר האזרחי.
תוך כדי החיפושים, הוזעק הצוות לחילוץ נוסף של צעיר שנפצע בראשו לאחר שנפל מהמפל העליון שבנחל יהודייה. הצוות התפצל לשניים וחילץ את החייל במצב קשה והוא הועבר לביה"ח בצפת להמשך טיפול.
כשירדה החשיכה, הוזעקו למקום, לצורך איתורו של הצעיר מקיבוץ חורשים, צוללנים, שכן המים העכורים היקשו על האיתור שם. הצוללנים הצליחו למשות את הגופה מקרקעית הנחל רק בשעה 11 בלילה.

20 נהרגו

איתן ליס, יו"ר המועצה האזורית גולן, מסר לכתבנו, שמאז שנפתחו מסלולי הטיולים ברמת־הגולן לפני כמה שנים נהרגו בטביעה או בתאונות במהלך הטיולים כ־20 איש. המקרה שאירע ביום שישי הוא השני השנה ולפני שנה טבעו ונהרגו במהלך הטיולים כחמישה איש ורבים אחרים נפצעו. האזור המועד לפורענות הוא נחל זוויתן, נחל יהודיה ובריכת המשושים.
לדברי איתן ליס מדובר במקומות קשים במיוחד והשחייה באותן בריכות קשה גם לאלה שיודעים לשחות. הוא חוזר וביקש מהמטיילים בגולן להקפיד על כללי הזהירות כדי למנוע אסונות.

בן־ישראל: לחזק המערך בהסתדרות

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

יו"ר האגף לאירגון ולמועצות פועלים, גדעון בן־ישראל, אמר אמש בשיחה עם כתבנו, כי הוא תומך בחיזוק המערך בהסתדרות. אך מודאג מהדינאמיקה השלילית המתפתחת כתוצאה מהפיצול של מפ"ם בכנסת ובהסתדרות וממעשים חריפים כדוגמת פרשת ורטמן בחיפה.
"אם לא יהיו גבולות מוסכמים ובטוחים בתוך המערך בהסתדרות, אני חושש כי יבולע לנו", אמר בן־ישראל. "כתוצאה מהשנינות יש המפרשים כי לא רק שיש שתי מפלגות, אלא שגם יש מצב אופוזיציוני, כדוגמת הצבעת מפ"ם במועצת פועלי רעננה נגד התקציב", אמר בן־ישראל בתגובה לדברים שנאמרו כלפיו בכינוס הסיעה שהתקיים בשבוע שעבר.
באשר לנעשה באגף מועצות הפועלים אמר, כי נעשים מאמצים ללכת לקראת מפ"ם וחילוקי הדיעות בין שתי הסיעות הן עניניות בעיקרן. אולם הצורך המיידי בקיצוץ של 70 משרות במועצות הפועלים עלול לפגוע גם במפ"ם, אשר עד כה נשארה מחוץ ל"סכין הקיצוצים".

הצעה להפוך את בתיה"ס הטכנולוגיים למפעלים רווחיים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

צוות של המחלקה לחינוך באוניברסיטת בן־גוריון, בראשות ראש המחלקה ד"ר דוד גורדון, הכין הצעת תוכנית לפיה יהפוך משרד־החינוך את בתי־הספר הטכנולוגיים למפעלים תעשייתיים רווחיים.
לפי הצעה זו תיטול על עצמה כל שכבה נכנסת ניהולו של מפעל ותמשיך למלא משימה זו במשך כל שנות לימודיה, בדומה לניהול משק חקלאי בכפר נוער.
רעיון זה כבר הועלה בדיוני המזכירות הפדגוגית בידי יו"ר הוועדה לחטיבה העליונה, אברהם אמיר, בעקבות סיור שערך אשתקד בארה"ב. במסמך שהגיש אמיר למזכירות הפדגוגית הוא דיווח על קיום בתי־ספר שמתכננים בתים, בונים אותם ומוכרים אותם בשוק החופשי.

עבודה בעיסוק נחות

הצוות של ד"ר גורדון מציין בנייר עבודה שהכין בנושא זה, כי מחצית בתי־הספר העל־יסודיים בישראל הם טכנולוגיים, אולם האקדמיה כמעט שאינה עוסקת בחינוך הטכנולוגי. המיומנויות שרוכשים בני הנוער בטכנולוגיים כמעט שאינן רלוונטיות לצרכי התעשייה. ברוב המקרים נתפסת העבודה כעיסוק נחות ולתלמידים עוברים מצרפים תג של נכשלים.
אנשי המחלקה לחינוך של אוניברסיטת באר־שבע מציעים להקים "מרכז אוניברסיטאי לחינוך טכנולוגי", אשר יעסוק בגיבוש מודלים של בתי־ספר שיתמודדו עם סוגיות הנתק בין התעשייה למערכת החינוך, עם הכנת הנוער לחיי עבודה, חינוך הבת לעולם הטכנולוגי, תוכניות לימודים, השתלמות מורים ומחקר. הכנת תשתית להקמת מרכז כזה תעלה 25.000 דולר — מעריכה ועדת גורדון.

קיבוץ דליה

מחפש

מורה לאנגלית

לכיתות יסוד

עדיפות לבוגרי אורנים או סמינר הקיבוצים

נא להתקשר אחר הצהריים

לטלפון 04-997339

מזג האוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 15 עד 26, רמת־הגולן 13 עד 29, נהריה 15 עד 26, צפת 14 עד 27, טבריה 18 עד 34, נצרת 16 עד 28, עפולה 13 עד 30, שומרון 14 עד 28, תל־אביב 16 עד 26, נמל התעופה בן־גוריון 15 עד 28, יריחו 20 עד 35, עזה 17 עד 26, באר־שבע 13 עד 31, אילת 23 עד 37. (עתי"ם)

בת 16 התאבדה בתלייה

נערה בת 16 מבאר־שבע התאבדה בתלייה וגופתה נמצאה בליל שבת כשהיא תלויה בתוך חדרון שבו מרוכזים צינורות אינסטלציה, מתחת לבניין מגורים באחת משכונות העיר. חובש שהוזעק למקום ניסה להנשימה, אולם ללא הצלחה. הצעירה הועברה לביה"ח סורוקה בעיר, שם נקבע מותה.
מחקירת המשטרה עולה, כי הצעירה נראתה ביום שישי סמוך לשעה 17.00 בחברתם של שלושה נערים שזהותם לא ידועה. אחד הנערים שאל אותה מדוע הגישה תלונה במשטרה. מבירור המשטרה הסתבר, שלפני כשבוע הגישה הצעירה תלונה על מעשה מגונה בכוח ובתקיפה. בעקבות התלונה נעצר, ב־26 במאי, תושב באר־שבע שנחקר והודה בתקיפה. העצור ציין בחקירתו, כי הוא "ניסה להתחיל" איתה אך לא עשה בה כל מעשה מגונה.
הנערה השאירה מכתב שבו היא מציינת כי היא מצטערת על ההתאבדות ורומזת שהמעשה נבע מכך שאנשים איימו עליה. במכתבה מביעה הנערה צער על כל הצרות שגרמה לאחרים בחייה הקצרים.

פסטיבל ישראל 86'

התפאורה הענקית של "ירמה" בזמן הקמתה
(צילום: ניצן שורר)

ירמה על הגובה

מספרד הגיעה להקתה של נוריה אספרט והופיעה במחזה הידוע מאת גרסיה לורקה, "ירמה", עם אספרט עצמה בתפקיד הראשי של האשה העקרה, החשה אשמה כי אינה מסוגלת להביא פרי בטן לבעלה הקנאי.
אספרט היא שחקנית מעולה לכל הדעות, קולה וגופה מפיקים גוונים רבים, שעה שהואן מיראיס, המגלם את בעלה, מרבה להשתמש בטון רגוז ונרגן.
אבל השחקן הראשי האמיתי בהצגה נהדרת זו של הבמאי המנוח ויקטור גרסיה, היא הבימה עצמה. הכל מתרחש על פני מן טרמפולינה ענקית, מחומשת צלעות, העולה ויורדת, יוצרת הרים ובקעות, מערה ומקדש, והשחקנים מקפצים ומטפסים עליה, מתגלגלים, וכל התנועה הזאת בחלל מעניקה להצגה, שכולה מעוצבת בצבעי אדמה — חום, אפור ושחור — ממד דינאמי בלתי רגיל.
מי שיטריח את עצמו לקרוא את המחזה בתרגום העברי לפני ההצגה, לא יתקשה לעקוב אחרי המתרחש, והנאתו תהיה שלמה גם ללא ידיעת השפה הספרדית.
גיורא מנור

הליכוד מאשים את עמית בבזבוז הון לאירוח תאצ'ר

מאת זכריה חוורדי, כתב "על המשמר"

נציג הליכוד במועצת עיריית רמת־גן, יצא בישיבת המועצה האחרונה בהאשמה כבדה נגד ראש העירייה, אורי עמית, על שבזבז בשבוע שעבר כסף רב ובאופן מופרז לאירוחה של ראש ממשלת בריטניה ברמת־גן.
נציג הליכוד אמר בין היתר, כי העירייה הוציאה בחצי שעה בלבד, לביקורה של ראש ממשלת בריטניה, סכום של כ־100 אלף דולר. משמע 3,000 לכל דקה.
כן טען, שכר שתי קבוצות של קבלנים לביצוע ההכנות להארחה, אגב העסקתם של פועלי העירייה בעבודות הנקיון וקישוט ברחבי העיר. כן העסיק ראש העירייה, קבוצת אבטחה, סייעה לכוחות המשטרה, למשמר הגבול ולכוחות הביטחון בשמירת הסדר בעיר.

"אל סראט" — שבועון איסלאמי ראשון בארץ

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

השבוע יצא לאור הגליון הראשון של השבועון "אל־סראט", שבועון איסלאמי ראשון מסוגו בארץ. "אל־סראט" יעסוק בענייני הלכה, פוליטיקה ותרבות.
בדבר המערכת, מבטיחים עורכי "אל־סראט", שכתב־העת שלהם ילך בדרך הישר, לא ירד ביום מן הימים לרמה נמוכה ולא יעסוק בהתנצחות זולה עם יריבים פוליטיים או בהוצאת דיבה.
במאמר הנושא את הכותרת "כך אנחנו מבינים את הפוליטיקה", נאמר, בין השאר, שהקוראן הוא "החוק המנחה אותנו בדרכנו". המאמר מתפלמס עם העמים הערביים הנוטים למערב או למזרח, ומשווה אותם לתקופה הטרום־איסלמית. כותב המאמר גורס, שחברי המערכת מבינים את הפוליטיקה מתוך ההשראה האיסלמית וכי הם ישקיפו על הפוליטיקה ועל הפוליטיקאים מנקודת ראות איסלמית.
עורכו האחראי של "אל־סראט" הוא ד"ר סולימאן אגבריה, רופא שיניים מאום־אל־פחם.
כתבנו מעיר, כי מעיון בגיליון הראשון של "אל־סראט" ניתן להתרשם, שכתב־העת האיסלמי אכן שומר על מתינות, פתיחות וסלחנות כלפי היריבים הפוליטיים ובשום אופן אינו נגרר לקשיחות, לקנאות ולפנטיות דתית.

חשש מחידוש סיכסוך העבודה במגן־דוד־אדום

קיים חשש לסכסוך עבודה מחודש במגן דוד אדום, ובעקבות זאת פנה מנכ"ל מד"א בסוף השבוע, למנכ"ל משרד הבריאות בבקשה שיתערב בפרשה.
במכתב שהעביר אישית למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, מודיע מנכ"ל מד"א, עמיצור כפיר, כי "לפי הערכתי, עם קבלת שכר חודש מאי, תתעורר מחדש תסיסה בין העובדים. בטרם תפרוץ סערה ונאחר את המועד ואולי יאבדו חלילה חיי אדם, אני פונה באות בתחינה ובבקשה שתואיל להתערב ולהפגש עם הממונה על השכר באוצר, כדי שיאשר לאלתר את תביעות עובדי מד"א".
מנכ"ל מד"א מציין, כי חרף פגישה בין הנהלת מד"א לממונה על השכר, טרם היתה התייחסות כלשהי מצד האוצר לעניינים של עובדי מד"א.
מקורות במד"א אמרו לכתב עתי"ם, כי הם חוששים שהיום יפרוץ מחדש סכסוך העבודה ועלולים להיות שיבושים בשירותי מד"א.
היום יערכו ישיבות בנושא זה בין הנהלת מד"א וועד העובדים, וכן תערך ישיבת הועד הפועל של מד"א. (עתי"ם)

שולץ יבוא למזה"ת כשיהיה משהו „כדאי" שניתן לבצעו

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — שר־החוץ ה־אמריקני, ג'ורג' שולץ, סירב אתמול לומר אם יש בדעתו לשוב למזרח־התיכון עוד החודש.

בראיון לרשת הטלוויזיה אן.בי.סי. בתוכנית „פגוש את העיתונות", אמר שולץ, כי למעשה הוא מוכן תמיד לבוא למזרח־התיכון, אך רק כאשר יש משהו „כדאי", שיש סיכוי לבצעו.

מאמץ אישי

עוד אמר, כי היועץ המשפטי של משרד־החוץ האמריקני, אברהם סופר, לא הצליח ליישב את המחלוקת הפרוצדורלית, המונעת הסכם בין ישראל למצרים על בוררות בשאלת טאבה. הוא הדגיש, כי סופר שהה בישראל ובמצרים במשך שבועיים, כמאמץ לסייע בניסוח כתב־הבוררות, אך הדבר לא עלה בידו, אף על פי ש„הוא מוצלח מאד".

להלן אמר, כי הוא אישית הקדיש חלק ניכר מזמנו לענייני המזרח־התיכון, מאז נכנס לתפקידו. „אני עוכר על הבעיה הזאת של המזרח־התיכון כמעט בלי הרף" — אמר שולץ, והוסיף, כי אין בדעתו להרפות ממאמציו בנושא זה.

הוא הודיע, כי חוסין מלך ירדן יבוא לוושינגטון ב־9 ביוני, לשיחות עם הנשיא רונלד רייגן ועמו. „אנו שוקלים את המצב ומעריכים אותו בלי הרף" — אמר שולץ.

מחלוקת עמוקה

נראה בעליל, כי פקידי רשות אמריקניים התאכזבו מכשלון מאמציו של סופר להסדיר את המחלוקות בין ישראל למצרים. פקידים אלה אמרו, כי המחלוקת בין שתי המדינות עמוקה למדי, אף שבמבט שטחי היא נראית שולית, והיא משקפת את המתיחות הכללית השוררת ביחסיהן.

ביום ו' שעבר אמר דובר משרד־החוץ האמריקני צ'רלס רדמן, לעיתונאים, כי „הושגה התקדמות נוספת לקראת פתרון בעיית טאבה", בעת ביקורו של סופר באיזור. „אנו מאוכזבים אמנם שלא נתאפשרה פשרה בעניין הבוררות, אך נמשיך לסייע לצדדים להגיע להסכם על הבעיות שנשארו שנויות במחלוקת, ונקיים מגע עימם על הצעדים הבאים שיש לעשות" — אמר רדמן, אך סירב לומר לאילו צעדים הוא מתכוון.

חריש יבקש לעיין בחומר הראיות

(סוף מעמוד ראשון)

תוכל להבטיח, כי לא תהיה דליפה מן הדיונים והסודיות תישמר. פרופ' זמיר השיב בחיוב.

שחל שאל עוד, אם — במידה שהיועץ המשפטי לממשלה ימליץ על מינוי ועדת חקירה — החקירה תיסוב על האירוע בקו 300 או על שיבוש הליכי החקירה בעקבות אירוע זה. פרופ' זמיר השיב, כי החקירה תיסוב על שיבוש ההליכים.

שמיר מתחמק

שחל שאל אתמול עוד, בפורום שרים, אם מותם של שני המחבלים היה בידיעת הדרג המדיני, ואם כן, מדוע מינה שר הביטחון באותה תקופה, פרופ' משה ארנס, את ועדת זורע לחקור בנושא. מאחר שפרופ' ארנס הצהיר, כי רק בשבוע האחרון נודע לו במה מדובר, הפנה שחל את שאלתו אל ראש־הממשלה באותה תקופה, יצחק שמיר.

שמיר לא ענה ואז פנה שחל לראש־הממשלה, שמעון פרס, וציין, כי לא קיבל תשובה לשאלתו. ראש־הממשלה כיוון בידו כלפי שמיר, ואז אמר שמיר, כי יש לו אמון בשב"כ. שחל העיר, כי זו לא התשובה לשאלתו. אמר שמיר: „זה מה שיש לי להשיב".

יצוין, כי מעורבות הדרג המדיני בפרשת האוטובוס או במערכת ההטעיות של ועדות החקירה שמונו לאחר מכן, מעסיקה את שרי הממשלה. בעוד השר אריאל שרון סבור, כי גם אם הייתה מעורבות של הדרג המדיני הרי זה הנוהג מאז ומעולם, סבורים שרים במפלגת העבודה, כי יש להבהיר את הסוגיה. ככל הנראה תובעים שרים אלה להבהיר את האמת, לאחר שבשיחות עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, הוא הדגיש, כי הוא עצמו לא ידע על הנעשה אלא בשלב מאוחר, ובאופן מסורט — רק לאחר שפרופ' זמיר החל לטפל בפרשה.

ברגע האחרון

שמו של השופט יוסף חריש כאחד המועמדים של שר־המשפטים, יצחק מודעי, לכהונת היועץ המשפטי לממשלה, היה ידוע לראש־הממשלה ולממלא־מקומו. אך השם היה אחד ברשימה של שמות, שבה נכללו גם שופטים בבית המשפט העליון. אתמול בבוקר, לפני ישיבת הממשלה, בא מודעי אל פרס והציע את שמו של יוסף חריש. מודעי אמר, כי בסוף השבוע הוא יוצא לשבועיים לארה"ב, ואם הממשלה לא תאשר את מינוי היועץ המשפטי לממשלה מיד — ידחה המינוי בעוד כחודש ימים לפחות.

פרס אמר, כי מכל הרעיונות הוא רואה את השופט חריש כמועדף. ראש־הממשלה הביא בחשבון גם את דבריו של פרופ' זמיר, שאם תוך כמה ימים לא תחליט הממשלה על מחליפו, הוא יודיע על מועד התפטרותו.

בישיבת הממשלה הריץ ראש־הממשלה פתקים למספר שרים. ובהם הודיע להם על מועמדות השופט חריש ושאל לדעתם. פרס קיבל תשובות חיוביות והעלה את הנושא — להפתעת השרים שלא ידעו על ההצעה שהתבשלה — על סדר־היום הממשלה.

הצעת מודעי אושרה פה אחד על־ידי 21 שרים שנכחו בישיבת הממשלה. מודעי הציע, כי היועץ המשפטי החדש יחל בכהונתו מרגע החלטת הממשלה. אך השרים נבון ורובינשטיין העירו, כי אין הדבר נאה ואז הוחלט, שהיועץ המשפטי החדש ייכנס לתפקידו ביום ד' השבוע.

הערכה לזמיר

ראש הממשלה הביע הערכה לפרופ' זמיר על שירות ארוך ומצוין, על אומץ לבו ועל פעילותו בהתאם למצפונו. שר־המשפטים, יצחק מודעי, אמר, כי במהלך תקופת כהונתו הקצרה במשרד זה קבל מזמיר כל ייעוץ אפשרי.

יצחק מודעי הודיע לפרופ' זמיר על כוונתו להציע את השופט חריש כמחליפו דקות ספורות לפני התח־לת ישיבת הממשלה אתמול בבוקר. פרופ' זמיר אמר, כי הוא מקבל את עזיבתו הקרובה בהרגשה של הקלה.

ראש הממשלה שמעון פרס דיווח אתמול לממשלה בנושא הנוגע לשב"כ. שרים שאלו שאלות ונשמעו תשובות. הדיווח נמסר לממשלה במסגרת ועדת שרים לענייני בטחון.

מנדלבאום

(סוף מעמוד ראשון)

אין להסיק מכך שיציבות המחירים מובטחת.

הנגיד הזהיר מפני הירידה בשיעור החסכון והעליה בגרעון המסחרי. הוא הגן על המדיניות המוניטרית של בנק ישראל ואמר כי שיעורי הריבית הגבוהים היו הכרחיים שכן הממשלה לא קיצצה את תקציבה בכל הדרוש.

מנדלבאום אמר שהצלחת התכ־נית הכלכלית נבעה בחלקה מאירו־עים חיצוניים כמו העליה הגדולה בסיוע חוץ מארה"ב, החלשת הדולר, ירידה במחירי הנפט והירידה בשיעורי הריבית בעולם.

התביעה בארה"ב יזמה

(סוף מעמוד ראשון)

הדובר מזכיר, כי היחידה שהיתה מעורבת באיסוף מידע „הנוגע לאויבי ישראל ופעילותם הטרוריסטית", פורקה וראש אותה יחידה (רפאל איתן) פוטר מתפקידו.

גורמים מדיניים בבירה מעריכים, כי מקור ההדלפות נגד ישראל הוא במשרד המשפטים האמריקני, שיש בו פקידים אשר קיוו, כי פרשת פולארד תעכיר את היחסים בין ארה"ב וישראל, והם עדיין מקווים, כי בידם להביא לכך. הגורמים המדיניים לא הוציאו מכלל אפשרות, כי יש קשר בין כל הפרשות האחרונות, שבהן ניסו גורמים בארה"ב לכרוך בין פעולות לא כשירות או לא־כשירות כביכול הנעשות בארה"ב (חברת טמקו, המסחר בנשק), לבין ישראל.

פקידי רשות אמריקניים אמרו, כי התובע האמריקני למחוז קולומביה, ג'וזף דיג'נובה, הנהנה מתמיכה של אישים חשובים במשרד המשפטים האמריקני, ממשיך להתנגד לכל עיסקת־טיעון עם פרקליטו של פולארד. שעל־פיה יצומצם מספר סעיפי האישום נגד איש הביון של הצי לשעבר.

מן הצד השני, מעוניינים משרד החוץ האמריקני והבית הלבן גם יחד להגיע לעיסקת־טיעון עם פולארד כדי למנוע משפט רחב־ממדים. העלול להימשך שבועות. הם גם חוששים, שמשפט כזה יגרום מבוכה רבה לישראל ויכביד על היחסים בין ישראל לארה"ב.

במרוצת הימים האחרונים דיווחו אמצעי התקשורת האמריקניים בהרחבה, שפולארד הינו רק חוליה ברשת ביון ישראלית בארה"ב, גדולה בהרבה משסברו תחילה. „לוס אנג'לס טיימס" טוען, כי איש חיל־האויר הישראלי שאין הוא נוקב בשמו, היה „קצין הממונה" על פעולות הביון הישראליות הללו בארה"ב.

פקידי הרשות האמריקניים אמרו, כי הדלפות אלה לעתונות מקורן כנראה באותם תובעים פדראלים, המבקשים להימנע מעיסקת־טיעון עם פולארד. דיג'נובה, למשל, מעדיף, כך אומרים, משפט בקנה־מידה מלא. ומסרב להסתפק בעונש קל בלבד לפולארד ולאשתו. אן הנדרסון־פולארד. הנאשמת אף היא במעורבות בפעילויות הריגול הישראליות בארה"ב. אם יורשע בריגול, צפוי פולארד למאסר עולם ואשתו צפויה ל־10 שנות מאסר על שהחזיקה ברשותה מסמכים מסווגים ללא הרשאה.

כמה מאנשי התביעה האמריקנית מנסים, ככל הנראה, להביא את סופר במבוכה, בהאשימם אותו, בשיחות פרטיות, שהוא נקט כלפי ישראל בגישה „רכה" בעת חקירת הפרשה. לעומת זאת, שיבח שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, את סופר פעמים חוזרות ונשנות על התנהגותו בחקירת הפרשה.

ידוע, שפקידי רשות אמריקניים התאכזבו מן העובדה שממשלת ישראל לא הענישה את איתן על שהפעיל את פולארד בוושינגטון. הם גם הביעו, בשיחות פרטיות, מורת־רוח מכך, ששר המסחר והתעשיה, אריאל שרון, מינה את איתן למשרה יוקרתית ומשתלמת. כמנכ"ל החברה לכימיקלים, הנמצאת בבעלות ממשלתית. „זה לא נראה טוב בוואשינגטון", אמר מקור אמריקני מסוים.

פקידי רשות ישראליים מקווים, כמובן, שפולארד יודה באשמה ובכך יימנע משפט ממושך, שבו יועלו אנשים רבים לעדות.

אך אפילו יורשע פולארד על סמך הודאה, גם אז תיגרם לישראל מבוכה נוספת. שכן התובעים בוודאי ימסרו לבית המשפט בוושינגטון, שידון בעניינו, את מלוא הראיות שאספו נגד פולארד.

השרים החליטו להיאלם־דום

(סוף מעמוד ראשון)

השר וייצמן הצביע נגד, כנראה, מאחר שההחלטה חוסמת בפניו את האפשרות להביע בפומבי את דעתו, שהיא בעד הקמת ועדת חקירה על־פי חוק בנושא ראש השב"כ. גורמים מדיניים העריכו, כי וייצמן הביע בכך גם את זעמו, על כי ראש־הממשלה, שמעון פרס, ערך בביתו ביום ו' התייעצות שרים ולא הזמין את וייצמן להשתתף בה.

נראה, כי השרים שנמנעו סבורים גם הם, שאין מקום להטיל מיגבלות על יכולתם להתבטא בציבור. אולם רבין ונבון נמנעו, כי לא רצו להצביע נגד ראש־הממשלה, ושרון נמנע, כי לא רצה להגביר בשלב זה את החיכוך שיש לו עם מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, שתמך בהצעת פרס.

על ההתייעצות ביום ו' בבית פרס בירושלים נודע, כי היא היתה מיועדת בעיקרה כדי לתדרך את שני השרים המשפטנים בממשלה — משה שחל ואמנון רובינשטיין — בפרשת הראיות לכאורה נגד ראש השב"כ. השניים כתבו בשבוע שעבר מכתב משותף לראש הממשלה, בו קבלו על כי אין מדווחים להם ובכך אין מאפשרים להם לחוות דעה מעשית בקשר לצורכי הממשלה ואופציות הפעולה העומדות בפניה בפרשת ראש השב"כ.

„על המשמר" עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
תמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדת סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 225125־6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' קבירות 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מחיר

פרופ' פאול אברהם אלסברג, גנז המדינה

אין תקדים שאשת ראש־ממשלה מחזיקה במסמכים של רה"מ

בדו"ח שהגשת למועצת הארכיונים העליונה, אתה מאשים שרים, עובדי מדינה בכירים וקציני צה"ל בהפקרת מסמכים ממלכתיים שהיו ברשותם בארכיונים תנועתיים־מפלגתיים, בהתאם להשתייכותם הפוליטית. האם נכון שאלמנתו של רה"מ המנוח, מרים אשכול, היא אחד המקרים האלה?

נכון. מרים אשכול קיבלה רשות מאשכול לרכז חומר במסגרת תפקידו כרה"מ. אלא שבהחלטה המקורית דובר על שלוש שנים, ולמרות שעברו כבר 15 שנה, ממשיכה מרים אשכול להחזיק בחומר.

לשם מה?

מפני שהיא רוצה להקים מוסד לזכרו של אשכול. אלא שהקמתם של מוסדות הנצחה כארכיונים מנוגדת לגישה ממלכתית. ראשית, אין תקדים לכך שאשת רה"מ מחזיקה במסמכים של רה"מ. שנית, הדבר עלול לגרום לפגיעה בסודיותם של המסמכים, כמו גם בהוצאתם מהקשרם ההיסטורי, מה שיפגע במחקר על התקופה.

?...

מכיוון שהמקורבים לאישיות שבה מדובר בוחרים באותן התעודות שנראות להם כמשמעותיות. אבל לא לפי קריטריונים מדעיים, אלא מתוך רצון להחמיא להם ולפאר את שמם. לבד מכך זהו בזבוז כספי־ציבור: מנגנון שלם מטפל במסמכים ומעתיק בשביל יד אשכול רבבות עמודים, למרות שאין לזה שום ערך מדעי.

האם מחיתם על כך?

כן. מועצת הארכיונים הטילה עלי לפנות לרה"מ ולתבוע ממנו לפעול בעניין.

ומהי התשובה שקיבלת?

לא קיבלתי שום תשובה. חמור מזה — מסתבר שתוכנית דומה קיימת גם לגבי משה דיין. אני מוכרח לציין, כי לא שמעתי על קיומו של ארכיון על־שם צ'רצ'יל באנגליה, או ארכיון על־שם דה־גול בצרפת. נכון שהקימו מוסד מיוחד לזכרו של בן־גוריון, אלא שמדובר במוסד שהוא חלק מגנזך המדינה, והוקם על־סמך חיקוק מיוחד, שלא כבמקרה זה, בו נעשים הדברים ללא שום חוק.

מרים אשכול

יש מי שיודע שיד אשכול שייך למדינה. אל תדאגי, שום דבר מסודות המדינה אינו יוצא החוצה. על כל פנים, יש מבקר מדינה, יש ראש ממשלה — וזהו זה. אינני מוכנה להתראיין לעיתונות.

אתי רונאל

„יורדים" על משה נגבי

(סוף מעמוד ראשון)

ביקורת קשה על נגבי על שהביע עמדה אישית בפרשת ראש השב"כ, ועל בכך על אחד מכללי האתיקה של רשות־השידור, הקובע, כי לעובדי רשות־השידור אסור להביע את דעתם האישית מעל גלי האתר. הטיפול בעניין — כך נמסר — יימסר למנהל הרדיו, גדעון לב־ארי. החוזר היום מביקור בחו"ל.

יצויין, כי אין זו הפעם הראשונה שתלונות שונות מועלות נגד נגבי, הנמצא כבר זמן רב על הכוונת של אנשי הליכוד בוועד־המנהל של רשות־השידור. נודע, כי למנהל הרדיו ולראש מחלקת החדשות תיק מלא וגדוש בתלונות על נגבי, רובן של יו"ר הוועד המנהל מיכה ינון.

הפעם יצא הקצף על ההשוואה שערך נגבי בין פרשת ראש השב"כ ופרשת דרייפוס. נגבי ציטט את דברי פרס, ששיקולי הביטחון גוברים על החוק ואמר, כי גם בפרשת דרייפוס בדה הריגול הנגדי הצרפתי ראיות נגד דרייפוס וכשהתגלה הדבר טען, כי אין להאשימו משום שביטחונה של צרפת חשוב יותר מחפותו של דרייפוס. וההבדל היחיד בין שני המקרים, לפי נגבי, הוא, שלמרבה המזל, יצא אלוף יצחק מרדכי זכאי בדין ולא נענש על עוון לא לו.

מנדלבאום סירב לענות

(סוף מעמוד ראשון)

טרם קבלת התנצלותו של מנדלבאום, החליטו הכתבים הכלכליים בירושלים לגנות באופן חד־משמעי את התנהגותו של הנגיד בשל חרם אישי שהטיל על עיתונאי חבר תא הכתבים לענייני כלכלה. בסרבו להשיב לו לשאלה שהציג במסיבת עיתונאים כללית.

בהחלטת תא הכתבים הכלכליים נאמר, שתא הכתבים הכלכליים דוחה בתוקף את השיטה של הטלת חרם על עיתונאי מצד נושא משרה בכירה ובשום אופן אינם מוכנים לעבור על סדר־היום כאשר חרם אישי כזה מוטל גם במסיבת־עיתונאים.

אבל כבד ירד על ביתנו
חברתנו היקרה
מירה מלמד
נפטרה אחרי מחלה
ההלוויה תתקיים היום, יום ב' 2.6.86 בשעה 15.00
קיבוץ להבות הבשן
והמשפחה

ביום רביעי כ"ו באייר 4.6.86 נעלה לקברם של בנינו
יהושע שחורי ז"ל
דוד ברוך ז"ל
שנפלו במלחמת ששת הימים
מוקירי זיכרם מוזמנים בשעה 16.00
לבית הקברות בקיבוצנו
המשפחות וקיבוץ יד מרדכי

מודעי על היועץ המשפטי החדש:

בחירת חריש היתה ההחלטה הטובה ביותר שאפשר לקבל

„היועץ החדש רשאי לקבל את המלצות קודמו אך גם יכול לשנותן"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

האם מינויו של יועץ משפטי חדש לממשלה מרמז על גניזת פרשת „הפקיד הבכיר"? שר המשפטים, יצחק מודעי, מעדיף להניח את ההחלטה בשאלה זו ליועץ המשפטי הנבחר, יוסף חריש, כך אמר אתמול במסיבת עתונאים בלשכתו.

„היועץ החדש מוסמך לבקש מרווח־זמן כדי ללמוד את הנושא. הוא בהחלט יכול לקבל את שיקול־הדעת של קודמו, אך הוא רשאי גם לשנות את הנחיותיו של פרופ' יצחק זמיר, שנמסרו למשטרה והורו לה לחקור בפרשה".

שר המשפטים עצמו שולל חקירה משטרתית בעניין ראש השב"כ.

תהליך ארוך

„מהניסיון האישי שלי, הכל נוזל החוצה" — אמר.

כיצד נבחר השופט חריש לכהונה רגישה ובעלת עוצמה כה רבה? התהליך היה ארוך. שר המשפטים הקודם, משה נסים, היה מודע לרצונו של זמיר לפרוש, בתום שבע שנות כהונה. עוד לפני 10 חודשים, עם קבלת ההתפטרות הרשמית, בפברואר, הכין נסים רשימה של 7־8 מועמדים אפשריים. נוכח המשמעות הרבה שיש לאישיותו של נושא המשרה, נקט נסים זהירות מופלגת ונמנע להכריע, ואז ארעו חילופי המשמרות במשרד המשפטים: יצחק מודעי בא לבניין שברחוב צאלה א דין.

לא היה לחץ

„הרכבתי רשימה ארוכה. בשלבים המוקדמים היו אלי פניות רבות, ביניהם של אנשים, שחשבו שזוהי משרה של כבוד והציעו עצמם. לא היה עלי לחץ. המינוי הוא שלי, וזוהי ההחלטה הכי־טובה שאפשר לקבל".

בשיחה עם עתונאים, סיפר מודעי, כי נועץ בראש הממשלה ובממלא־מקומו, אולם „ההחלטה לא הושפעה מעמדת אשתי, כי היא בחו"ל".

האם ביקש שר המשפטים ללמוד על השקפות המועמדים בנושא פרשת „הפקיד הבכיר"? „עם איש מהמועמדים לא שוחחתי על כך. אדרבא, מועמד שהיה משוחח עמי על כך, היה מפסיק מיד להיות מועמד".

אמות־המידה שאימץ מודעי בבחירת היועץ החדש, היו לדבריו, כשירות לשרת בבית־המשפט העליון, ועל־כך קיבל את אישור בית־המשפט העליון, חוש לצדק, נסיון, ותק. „התייעצתי עם בכירי המערכת המשפטית, ובחוסר ברירה, עם המערכת הפוליטית".

פרישת גולדנברג

מודעי אישר, כי פנה לעו"ד אמנון גולדנברג וביקש ממנו להסכים להתמנות ליועץ לממשלה, אך לפני כעשרה ימים הודיע לו ד"ר גולדנברג סופית, כי הוא מסרב.

בהתיחס לפרשת ראש השב"כ, אמר מודעי, כי זמיר ידע על הפרשה כשהודיע על התפטרותו. „לאחר שזמיר הודיע על העברת העניין לחקירה משטרתית, קיבל את מלוא הגיבוי שלי, כי פעל בסמכותו". לדעת השר מודעי, יש לערוך בדיקה בפרשה, אך בדיקה חשאית ביותר.

באשר לשופט חריש, אמר מודעי, כי לא יוגבל בזמן המינוי ולא יצטרך לפרוש בגיל 65, מאחר שאין החוק קובע שמשרת יועץ משפטי לממשלה מוגבלת בזמן כלשהו.

בשבח זמיר

שר המשפטים היה מוכן לומר מילים מספר בשבחו של היועץ היוצא, פרופ' זמיר, שבתקופת עבודתם המשותפת הקצרה התגלעו ביניהם חילוקי־דעות חריפים.

„זמיר הוא כוח מקצועי בלתי רגיל, שיש לו היכרות עם המערכת כולה. גיליתי אצלו אומץ־לב בלתי־רגיל, נחישות ויכולת ספיגה".

מודעי טוען, כי ניסה לעכב את פרישת זמיר, אולם מאמציו העלו חרס.

היועץ המשפטי החדש יכנס לתפקידו, ביום ד'.

מודעי במסיבת העיתונאים על בחירתו של חריש (הצלום: אילן אוסנדריבר / י.פ.פ.א)

היועץ המשפטי החדש בראיון ל„על המשמר"

גריעה מסמכות היועץ כגריעה בסמכויות החוק

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

השופט יוסף חריש, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב שמונה אמש לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה:

ש: אתה נרגש?

ת: כן, כמובן נרגש מאד. יש לי תחושה של יראה, דרך ארץ וכבוד מפני המשימות הכבדות העומדות בפני. הטלפון אינו מפסיק לצלצל וברכות מגיעות מכל עבר. גם לראש הממשלה לקח הרבה זמן עד שהצליח לדבר אתי בטלפון.

ש: האם אתה מכיר את השר מודעי?

ת: כן, אבל אני לא חושב שההכרות הזאת שימשה לו מניע להציע את מועמדותי. אין בינינו הכרות שיצרה מחוייבות כלשהי. אני בטוח שאפילו כלפי אנשים שיש לו מחויבות אישית, הוא לא היה מביא שיקולים אלה בחשבון.

ש: תוכל להסתדר אתו?

ת: אני חושב שנוכל להתהלך בידידות, ולא רק בקשרים תקינים.

ש: לאחרונה התבטא השר מודעי כאילו יש לצמצם בסמכויותיו של היועץ המשפטי. הפרופ' זמיר התריע נגד כוונה זו. מהי דעתך?

ת: אני משקיף כרגע מנקודת מבט של אזרח. כאדם העומד לפי שעה מבחוץ. אינני רואה צל של חשש להתנכלות לסמכויות היועץ המשפטי. נראה לי שרואים צל התנכלות כהתנכלות. אני רואה זהות גמורה בין סמכויות היועץ המשפטי לבין שלטון החוק. הסמכויות הללו דרושות לשם שמירת החוק. לא יעלה על הדעת שאדם שוחר טובת המדינה ידרוש צימצום סמכויות היועץ המשפטי לממשלה.

כל גריעה בסמכויות היועץ המשפטי כמוה גריעה בסמכויות החוק. בישראל שולט החוק. זוהי השקפתי כעומד מן הצד. כשאבוא למשרד אראה מה עומד מאחורי אמירתו של הפרופסור זמיר.

ש: האם גיבשת כבר דעה לפרשת ראש השב"כ?

ת: נהוג לומר — דעת קנית מה חסכת. דעה חסכת מה קנית. כדי ליצור דעה צריך ידיעה. אי אפשר ליצור דעה ערטילאית. דעה מופשטת. אני חייב לדעת את העובדות לפני שאנסה לגבש עמדה.

ש: בנוגע לפרשת ראש השב"כ הופעלו על הפרופ' זמיר לחצים כבדים מצד שרי ממשלה. האם אתה מוכן לעמוד גם בלחצים מסוג זה?

ת: כולנו שמענו את דברי ראש הממשלה שטען בלהט „אילו איומים היו?" זמיר התייעץ עם ראש הממשלה והחליט שלא לקבל את דעתו. אינני יודע אילו איומים ואיזה לחצים היו. אינני יודע מה הן העובדות. אני לא מתאר לעצמי שיוצאת אמירה כזאת מפיו של זמיר — כאילו היו איומים.

ש: הפרופ' זמיר נדרש גם רבות לשאלת חופש העיתונות. בין היתר להצעה לחייב כל עיתונאי להחזיק בתעודה ממשלתית. מה דעתך בנושא?

ת: זוהי שאלה מורכבת. ודאי שלא צריכה להיות תעודה ממשלתית. אבל היה טוב אם לעיתונאי היתה תעודה ממועצת העיתונות — שעיתונאים דגולים כמו שלום רוזנפלד יסמיכו את פרחי העיתונות. גם ותיקי הרופאים ועורכי הדין מסמיכים את הצעירים. חלילה וחלילה לחייב עיתונאי לשאת תעודה ממשלתית.

ש: האם יש להכריח עיתונאי לחשוף את מקורותיו?

ת: כעיקרון בהחלט לא. השאלה היא באיזה הקשר זה נמצא. זוהי שאלה של שקילת ושיקלול ערכים. שהערך של שימור הסוד של העיתונאי שקול פי כמה כנגד העניין הנחקר אסור שזה יקרה. במקרה הפוך בהחלט רצוי שתהיה דרך לגלות את המקור. אבל אין ערכים מוחלטים. זוהי דעה מן המותן ואני מבקש שתתייחס אליה בצורה כזאת.

מקורב למקורות ומבית הלל

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

קהילות השופטים ועורכי־הדין בתל־אביב שמעו בתדהמה על מינויו הבלתי־צפוי של השופט יוסף חריש, סגן נשיא ביה"מ המחוזי בתל־אביב, לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה.

חריש, יליד ירושלים, בן 63, החל את דרכו המשפטית בפרקליטות המדינה ובתפקיד סגן פרקליט המדינה. כמה שנים כיהן כשופט שלום בירושלים ובתקופה האחרונה שימש אחד משלושת הסגנים של נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

השופט חריש, שיכנס לתפקידו ביום ד' הק־רוב, קיבל את חינוכו היסודי בחדר ובישיבה קטנה. חניך ישיבת „תפארת צבי", המסונפת לישיבת חברון. היה תלמיד בית־המדרש למור־רים מזרחי, ובוגר הגימנסיה „בגרות" בירושלים. בתום לימודיו התיכוניים שימש קריין ברשות־השידור. שירת ארבע שנים בצבא הבריטי, ובבחרותו היה חבר ארגון ההגנה. לאחר השירות בצבא הבריטי, נעצר, בשלהי 1947, על־ידי הבריטים בשל קירבתו לארגוני המחתרת. וישב במחנה לטרון. שוחרר ערב פרוץ מלחמת השחרור. התגייס לצה"ל ושירת בתפקידים שונים. תחילה כטוראי ואחר־כך כמפקד מחנה קלט מעבר ושחרורים ובאחרונה כשליש אגף כח־אדם במטה הכללי.

בשנת 1949 הסב שמו מחריס לחריש.

הצטרף לשירות המדינה ושימש עוזר לשר דב יוסף בכהונותיו כשר האספקה והקיצוב, שר המסחר והתעשיה, שר התחבורה, שר החקלאות ושר המשפטים. בשנות עבודתו גם למד באוני־ברסיטה העברית בירושלים וקיבל תואר מוסמך למשפטים, שימש כמתמחה לפרקליט המדינה, עד שנעשה לעורך־דין ונתמנה עוזר לפרקליט המדינה. ולאחר מכן סגן פרקליט המדינה.

● ביוני 1958 נתמנה לשופט בית־משפט השלום בירושלים. בשנת 1965 עבר לתל־אביב ובשנת 1969 נתמנה שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב. בשנת 1984 נתמנה סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

● בשנים 1954־85 שימש כסגן עורך השבועון „חוק ומשפט", וכעורך הדו־שבועון „הד המשפט". ערך ספרים ועבודות מחקר בכלכלה ובמשפט. שנים מספר שימש כמרצה למשפט מנהלי בפקולטה למדעי המדינה באוניברסיטת תל־אביב.

● בכהונתו כשופט, נתמנה על־ידי הממשלה ליו"ר ועדות חקירה (לחקירת אסון אילת, לבטיחות בטיולים ובסיורים ולרישוי נהגים). שימש יו"ר הועדה לרפורמה בדיני משטרת־רגל. שעל יסוד הדו"ח שלה שונתה פקודת משטרת תרגל מן הקצה אל הקצה. כן שימש יו"ר של ועדות לניסוח מחודש של חוקים שונים.

● בשירותו במילואים, משמש זה יותר מ־10 שנים כחבר בית־הדין הצבאי לערעורים, בדרגת ייצוג של אלוף־משנה.

נשוי ואב לארבעה, שלה בנים ובת.

חבריו למקצוע מעידים עליו, כי הוא קרוב מאוד למקורות. „נעים הליכות, וניכרת בו אהבת ישראל". במיוחד הדגישו את העברית הרהוטה והמסוגננת היטב שבפיו.

הוא לא התפרסם בעבר במשפטים ציבוריים „מרעישים", ולרוב עסק בעניינים אזרחיים, שלא הגיעו לכותרות. מבחינה זו הוא נחשב לשופט ותיק ומנוסה, אולם אנונימי, שתפיסת עולמו ודעותיו הפוליטיות הם בגדר חידה.

מאז הודיע פרופ' יצחק זמיר על כוונתו לסיים את תפקידו כיועץ המשפטי, הועלה גם שמו של חריש כאחד המועמדים האפשריים לתפקיד. אולם שר המשפטים סיכם באופן סופי עם חריש את דבר המינוי רק ביום ו', לקראת ישיבת הממשלה אתמול. באשר לפסקי הדין ולהכר־עותיו, נאמר כי הוא נוטה לקולא.

פרס הבטיח לגייס 100 מיליון דולר לפיתוח הנגב

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

26 נציגי רשויות מקומיות בדרום ובנגב, חברי „הפרלמנט" נפגשו אתמול עם ראש הממשלה שמעון פרס בלשכתו והם מקווים לרשום לעצמם את ההישג הראשון מאז הקמתו של „הפרלמנט": ראש הממשלה הבטיח כי יגייס יחד עם הסוכנות היהודית בקרב תורמים יהודים בתפוצות 100 מיליון דולר לפיתוח הנגב. בשבוע הבא יפגשו חברי „פרלמנט הנגב" עם ראש הממשלה שרים ונציגי הסוכנות היהודית ויציעו תכנית פעולה וסדרי עדיפויות לפיתוח הנגב.

צבי חון, ראש המועצה האיזורית שער הנגב, שהוא מיוזמי הקמת „הפרלמנט" וראש ההנהלה של העמותה, סיפר לכתבנו, כי ביום ו' האחרון תבע בשם הפרלמנט משר־הבריאות מוטה גור, כי יעשה להפעלת אמבולנסי נט"ן (ניידת טיפול נמרץ). גם באיזור הנגב והדרום שבהם אין אף לא אמבולנס נט"ן אחד.

חון גם הוסיף כי לבקשתו הבטיחו לו מחברת „בזק" כי יתקינו טלפונים ציבוריים בצמתי הכבישים בנגב.

● פליאה על קריאתו של הרב פרץ לציבור הדתי לנטוש את דרכי הנועם ולאמץ את „דרך פתח־תקווה" במאבק על השבת הובעה אתמול בכנס גדול של חברים דתיים חברי מפלגת העבודה.

נמשכת הספיגה המסיבית; הממשלה „משכה" מהציבור באפריל 352 מיליון ש"ח

בחודשים האחרונים ספגה הממשלה כ־460 מיליון דולר מהציבור

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה המשיכה בחודש שעבר לספוג סכומים גדולים של כסף מהציבור. בחודש שעבר ספגה הממשלה 338 מיליוני ש"ח מהציבור, באפריל ספגה הממשלה 352 מיליוני ש"ח, ופירושו של דבר שבחודשים האחרונים ספגה הממשלה סכום השווה ל־460 מיליון דולר.

אתמול הודיע בנק ישראל שבחודש מאי עלו יתרות מטבע חוץ של המדינה ב־44 מיליון דולר. בסוף החודש הסתכמו היתרות ב־3,098 מיליוני דולר. פקידים בבנק אמרו אתמול שבחודש מאי קיבלה ישראל סיוע חוץ אמריקני בסך 375 מיליון דולר, חלק מסיוע החירום שהוענק לישראל. הפקידים אמרו שחלק גדול מסכומים אלה נוצלו לתשלומים וחובות חוץ של ישראל.

פקידים במשרד האוצר אמרו אתמול לכתבנו שאין להסיק בשום אופן מסקנות, על הצפוי במהלך שנת הכספים הנוכחית ממה שקרה בחודשים הראשונים של שנת הכספים.

לדברי הפקידים, במשך עוד לא הורגשו כל ההשפעות של החריגות הנוכחיות בתקציב המדינה. הפקידים אמרו שהממשלה ספגה בחודש שעבר כ־409 מיליוני ש"ח בפעילות הריאלית אשר קוזו על ידי הזרמה של כ־71 ש"ח בשוק ההון. לדברי הפקידים, בחודשים הראשונים של השנה הסתמנה ירידה של 10 אחוז ברמת הוצאות הממשלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ח"כ גרוסמן:

במקום למלא צרכי הנזקקים משקיע משרד העבודה רבע מיליון ד' בפרסום „התיישבותי"

מאת מוטי בסוק כתב „על המשמר"

„אין מעשה ציני ומעליב יותר מאשר החלטת משרד העבודה והרווחה להשקיע בימים אלה רבע מליון דולר במבצע פרסום ראוותני לאיכלוס יו"ש", אמרה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם). לדעת גרוסמן, צופה מהצד עלול לחשוב, כי משרד העבודה והרווחה ממלא כל התחייבויותיו כלפי המובטלים, הנימלאים, המפוטרים שבדרך, וכל הנזקקים לקצבאות הביטוח הלאומי הנשחקות בהתמדה.

יום עיון בנושא:
סיכום עונת המספוא
יתקיים במועדון לחבר של קיבוץ עמיר ביום חמישי 5.6.86
בשעה 11.00 — מוקדש לזכרו של חברנו היקר
יצחק שוחט ז"ל
במלאת 10 שנים למותו
משרד החקלאות;
קיבוץ עמיר והמשפחה

שביתת אזהרה בחברת החשמל הירושלמית בעקבות עיקול נכסיה

העיקול הוטל בשל חובות של 20 מיליון דולר לחברת החשמל הישראלית ■ העובדים שבתו כדי למחות על פגיעה אפשרית בהם בעקבות העיקול

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

עובדי חברת החשמל המזרח ירושלמית שבתו אתמול, חוץ ממחלקת שירותי החירום, לאות אזהרה מפני צעדים שיינקטו נגד החברה אם ייפגעו זכויות העובדים. הם טוענים כי חברת החשמל הארצית עלולה למנוע מהם את משכורתם במסגרת הצעדים לעיקול נכסי החברה.

כתבנו אומר כי חברת החשמל המזרח ירושלמית חייבת כמעט 20 מיליון דולר לחברת החשמל הארצית. החברה המזרח ירושלמית נקלעה לחוב הגדול הזה לאחר שנכנסה לתכניות פיתוח בכפרים, מתוך כוונה להסתייע בוועדה המשותפת לירדן ולאש"ף אבל בגלל המשבר הכלכלי בעולם הערבי והמתיחות בין ירדן ואש"ף, לא הגיעו הכספים המובטחים.

החוב לחברת החשמל הארצית גדל במהירות, משום שהחברה הערבית קונה חשמל מישראל מבלי יכולת לשלם עבורו ועל־כך מצטב־רים הפרשי ריבית.

מאמצי החברה הערבית לשכנע את ירדן לשלם את החוב לא עלו עד כה יפה, וגם ישראל סרבה לאפשר לחברה הערבית לקנות את החשמל הישראלי בתעריפים מוזלים. החברה הערבית אומרת, כי אילו היתה ישראל מאפשרת לה לקנות את החשמל בתעריפים של חברת מקורות למשל, היא היתה מצליחה להתגבר על המשבר.

בהודעה שפירסמו עובדי החברה הם תוקפים את ישראל ואת ירדן ומאשימים אותן במדיניות שנועדה לחסל את החברה.

כתב עתי"ם מוסר, כי בית־המשפט המחוזי בירושלים אישר אתמול לעקל את נכסיה של חברת החשמל במזרח ירושלמית עד סכום של 7.2 מיליון ש"ח. כך דחה בית המשפט המחוזי את ערעורה של חברת החשמל המזרח ירושלמית על החלטת הוצאה לפועל שבירושלים, לעקל את נכסי החברה. ביצוע העיקולים נדחה בשבוע ימים.

● יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ח"כ אורה נמיר, אמרה, כי בשנה הנוכחית צפויה עלייה של 15 אחוז במספר דורשי דמי אבטלה ועל־פי התחזיות, יגיע מספרם בשנת 1986 ל־23 אלף.

● ישראלים שלהם קרובים בגוש המזרחי, נתבקשו על ידם להגדיל את משלוח חבילות המזון באמצעות הדואר, בעקבות מחסור שנגרם על רקע הפיצוץ בצ'רנוביל.

אובר־דרפט בבנק המים

מאת ניצה ריטון, כתבת "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

בארות המים על קו החירום ראשון לציון הולכות ומתייבשות, ואי־אפשר כבר לשתות את מימיהן בגלל חדירת מי־ים מלוחים לתוכן, בשל שאיבת יתר, אמר ראש העיר חדרה יחיאל כהנא, שנתמנה בתקופת שר־החקלאות לראש הוועדה לאספקת מים לצרכים ביתיים.

כהנא המשמש גם יו"ר הוועדה למים במרכז השלטון המקומי, אמר שעצירת הגשמים השנה מחייבת להתייחס לעניין בכובד־ראש, ויש לנהוג סידורים מתאימים בקיצוץ מים שיאפשרו לעבור את התקופה הקשה עד כמה ש־אפשר בשלום. כל עוד תיקנס על שימוש יתר במים אמר כהנא. והוסיף, כי קיים מחסור מצטבר של מיליארד וחצי קוב מים. ואפילו 3 שנים גשומות טובות לא יחזירו מחסור זה. "אם לא נכנס למשטר חירום אנו עלולים להגיע למצב שנפתח ברז ולא יזרמו ממנו מים" מתריע כהנא.

חסכון בגולן

צעדים מעשיים לחיסכון במים מופעלים החל מראשית השבוע ברמת הגולן.

המועצה המקומית קצרין הוציאה הנחיות לתושבים, שנתבקשו להשקות גינות בשעות הלילה, וכשלא נושבת רוח. לבחור ממטיר מתאים לגודל המדשאה. להתקין קוצב מים ובעזרתו לבקר את כמויות המים.

במועצה הדגישו, כי מצב משק המים בגולן, כמו בכל הארץ, הוא בכי רע ויש לעשות הכל כדי לחסוך במים.

מפקד חיל הנחתים של ארה"ב גנרל פול קיילי הגיע אתמול לביקור של 4 ימים בישראל באורח צה"ל והרמטכ"ל. מפקד כוחות הנחתים התקבל אתמול על־ידי הרמטכ"ל בטקס צבאי גולא ברחבת המטה הכללי בתל־אביב. לפול קיילי מתלווה בביקור נספח צה"ל בוושינגטון אלוף אורי שמחוני, ומחליפו האלוף עמוס ירון שימונה בקרוב לנספח.

גנראל קיילי, 58, יסייר במהלך ביקורו בבסיסי צה"ל, יערוך ביקורים בתעשיות הביטחוניות של ישראל, ויתעכב בעיקר במפעל המזל"ט, שזכה לאחרונה במכרז ענק עבור הצי והמרינס.

פול קיילי מכהן בתפקידו זה 3 שנים, ב־1980 מונה על־ידי נשיא ארה"ב כמ[פק]ד הראשון של כוח המשימה האמריקני, וקודם לכן שימש כמפקד דיוויזיה של הנחתים בויאטנם.

כתב: אבי בניהו — תצלום: בועז לניר

ראשי מועצות דרוזיות בגולן ביקשו סיוע מוועדת הפנים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

ראשי הכפר מג'דל שאמס ביקשו אתמול מחברי ועדת הפנים של הכנסת שביקרו בעיירה, לסייע להם לשפר את תנאי החיים של התושבים. בביקור ראשון של ועדת הפנים של הכנסת בכפר לאחר שנים, ביקש עגימי איתורקי, ראש המועצה, מאורחיו, לבנות בית ספר חדש. לדבריו, עשרות כיתות מפוזרות בחדרים שכו־רים ברחבי הכפר ללא תנאים מינימליים.

עוד ביקשו לסלול כבישים פנימיים בתוך הכפר, ולשפץ את הכביש המחבר את מג'דל שאמס עם הגבול הישראלי.

הביקור עבר בדרך כלל בשקט. ח"כ דב שילנסקי, יו"ר הוועדה נכנס אל אחת החנויות, אך בעל החנות סרב לדבר עמו למרות ששילנסקי ביקש לשמוע ישירות מהתושבים את דעתם. שילנסקי אמר שלא כך ימנעו מוועדת הפנים של הכנסת לבקר בשטחי ארץ ישראל. לדבריו, כל מועד הוא מתאים לביקור ממלכתי. "אם אנו נפחד ונבהל מהסתה לא נוכל למלא את תפקידנו כחברי כנסת", אמר שילנ־סקי.

הקבה"א שולל עבודה 'שכירה' של בני קיבוץ בקיבוצים אחרים

החלטה זו התקבלה אתמול בוועד הפועל של הקבה"א בעקבות תופעה חדשה של צעירים שעבדו תמורת שכר בקיבוצים למימון טיולים לחו"ל

מאת כתב "על המשמר"

"הקיבוץ הארצי שולל כל הסדר של עבודת בני קיבוץ בקיבוצים אחרים תמורת שכר. הסדר זה (הקיים במספר קיבוצים) בלתי הולם את הערכים והנורמות הקיבוציים הרצויים". החלטה זו נתקבלה אתמול על־ידי הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי (ברוב של 37 נגד 12) שהתכנס בגבעת חביבה.

הוועד הפועל קיים אתמול דיון במליאה ובחוגים, על תופעה חדשה שבה מספר קיבוצים מעסיקים במפעלי התעשיה שלהם, בני קיבוץ שנטלו תקופת חופש מקיבוצי האם שלהם. הבנים נחשבים כשכירים ומממנים בעזרת ההסדר טיולים לחו"ל.

הוועד הפועל ששלל כאמור את ההסדר, והטיל על מחלקת החטיבה הצעירה בתנועה, להכין בהקדם בירור תנועתי נרחב על מסלולי הצעיר בקיבוץ.

"עובד ומעביד"

את הדיון בנושא זה פתח עלי דור רכז החטיבה הצעירה. הוא טען כי התנגדות להסדר היא ברמה העקרונית, "יש בהסדר נורמות של כסף ושכר שעוברות לצעירים שלא לצורך", דור טען, כי לפעמים תחת אותו הגג באותו מפעל ולעתים ליד אותה מכונה עובדים שני בני קיבוץ, אחד מקבל שכר תמורת עבודתו, והאחר הוא עובר מן השורה ומעביד בו זמנית.

אורי לויתן מקבוץ עין המפרץ שקיבוצו וכמה קבוצים נוספים (שריד, געתון, שמרת) הנהיגו הסדר זה טען, כי יש לראות את העניין כנסיוני וכי הרעיון גורם התנסות בני קבוץ במקום אחר, במקום שכירים.

הצעתו של לויתן לוועה"פ בשם ארבעת הקבוצים שלא לקבוע עמדה ולהקים צוות שיטפל בפתרון הבעיה (אם ישנה) לא נתקבלה.

תרומה ותמורה

מנחם רונר (רשפים) אמר כי לראשונה יש קשר ישיר בין תרומה לתמורה. בקיבוץ הארצי ברמת הפרט, "וזהו עקרון שעליו קם ונופל קיבוץ", אמר רונר.

מזכיר הקבה"א אפרים רחן, הציע לצרף להחלטה גם את שלילת עבודת הבנים במפעלים האזוריים אולם הצעתו נדחתה.

מזכיר הקבה"א חיים אורון (ג'ומס) שלל בתוקף את התופעה והגדירה "כצורה נוחה של עבודה שכירה".

הוועד הפועל בחר אתמול גם במזכירות חדשה לקיבוץ הארצי. במזכירות 21 חברים. 19 מתוקף תפקידם ו־2 "אורחים". לאחר דיון הוחלט ל[illegible] למזכירות גם את רכז מחלקת [illegible]ון.

הוועד הפועל בחר אתמול בריכוז כלכלי מרכזי לקבוץ הארצי. הריכוז הכלכלי יתאם בין הגופים הכלכליים השונים: (תאגידים עסקיים ופיננ־סיים, פעילות התנועה בחו"ל, עמו־תות תנועתיות ותאגידים בינקי־בוציים). הריכוז הכלכלי החדש יפעל במסגרת החלטות המזכירות, והנחיות הועדה הכלכלית, מבלי לפגוע באוטונומיה של התאגידים ובאחריותן של ההנהלות השונות לתוצאות הכלכליות.

בריכוז הכלכלי ישתתפו: רכז הריכוז, 2 מזכירי הקיבוץ הארצי, רכז המחלקה לכלכלה, רכז קיבוצי השוה"צ, רכז תחום הקבוצים בקרן השוה"צ, ו־2 חברים נוספים שיבחרו על ידי המזכירות.

ישו אמר לקצץ — אז קיצצתי

סידני. — פירוש מילולי מדי, שנתן צעיר אוסטרלי לפסוק מן הברית־החדשה, הניע אותו לקצץ את כף ידו במסור חשמלי.

האיש, מייקל או'קונר, בן 20, עבר לא מכבר לדת הנוצרית. בשבת נכנס לחנות לכלי־עבודה בעיירה האוסטרלית ליטון, הפעיל מסור חשמלי שהיה מוצג שם וקיצץ את כף ידו.

עדי ראייה נדהמים, שחזו במחזה המזעזע, העבירו אותו לבית־חולים מקומי ומשם הוטס לבית־חולים בסידני, יחד עם ידו הקטועה. מיקרו־כירורגים עמלו במשך חמש שעות והצליחו בניתוח מסובך לאחות את היד הקטועה.

כאשר נשאל מדוע עשה את המעשה, ציטט או'קונר פסוק מן הברית־החדשה (מתי, פרק ה', פסוק 30). "ואם [illegible] ימינך תכשילך, קצץ אותה והשלך ממך, כי טוב לך אשר יאבד אחד מאבריך מרדת כל גופך אל הגיהנום."

או'קונר הסביר לחוקרי המשטרה, כי הוא עבר באחרונה לדת הנוצרית, ומצא כי כתובת המקעקע על ידו מכשילה אותו. לכן החליט לבצע את מאמר הכתוב בכתבו וכלשונו, "[illegible] על־פי רצון האלוהים", אמר או'קונר לחוקרי המשטרה.

[illegible]

ילנה בונר חוזרת למוסקווה

מוסקווה. — ילנה בונר, רעייתו של הלוחם לזכויות האדם בבריה"מ אנדריי סחארוב, עומדת לחזור היום למוסקווה, בתום שהות של שישה חודשים במערב.

העיתונאי הסובייטי ויקטור לואיס, הנחשב לבעל אינפורמציה מהימנה מאד, מסר לא מכבר, כי ייתכן שפעולותיה של בונר במערב יסכלו את סיכויי בעלה להשתחרר מן הגלות שהוא נתון בה כיום, בעיר הסגורה גורקי. לואיס ציין, כי אין עוד כל סיבות להחזיק את סחארוב בגורקי. הוא הוסיף, כי שליטי הקרמלין היו מרוצים מן ההצהרות האחרונות שהשמיע בעניין אסון צ'רנוביל ובעיות ההגנה.

אך הוא הוסיף, כי בונר משבשת את המהלך. "הבעיה איננה בהתנהגותו שלו, אלא בהתנהגותה. הוא רוצה שיינתן לו לחיות חיים שקטים, אבל היא תתחיל לכנס מסיבות עיתונאים", אמר לואיס.

בונר גינתה את הערותיו של לואיס כסחטנות, וטענה, כי הוא מהווה חלק ממבצע של אמצעי־התקשורת הסובייטיים להפצת סיפורי־כזב.

שוטר שחור נקבר חי בידי מתפרעים בדרא"פ

יוהנסבורג. — מעשה זוועה חסר־תקדים ב־27 חודשי המהומות בדרום אפריקה אירע בשבת בקירבת וויטבנק, במזרח טראנסוואל. קבוצת מתפרעים תקפה שוטר שחור וקברה אותו חי.

המשטרה הוזעקה למקום והוציאה אותו מן הקבר, אבל הוא היה כבר ללא רוח־חיים.

דובר המשטרה מסר, כי הקורבן הוא השוטר ס.ה. מנדלאוי. הרצח אירע בשעה שהשתתף בלוויה בבית־קברות בקירבת וויטבנק. לפתע התנפלו עליו מספר מתפרעים חמושים באתי־חפירה. הפילו אותו לקבר פתוח, שהוכן לקראת לוויה אחרת, וכיסו אותו בעפר בעודנו חי.

שחור אחר, שנחשד בשיתוף פעולה עם השלטונות, נרצח באזור שכט קוואנדבלה, על־ידי הלבשת צמיג בוער על צווארו.

מניו־יורק נמסר, כי בריה"מ הזהירה את דרום־אפריקה, שעליה לשים קץ לפעולות הטירור והאלימות. האזהרה מתייחסת לפשיטות הצבאיות של כוחות דרום־אפריקה לשלוש מדינות שחורות סמוכות. (עד"י)

"בית ברל" אימץ את "עיתון 77"

הנהלת "עתון 77" ובית ברל הודיעו במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית סוקולוב בתל אביב, על שיתוף פעולה ביניהם.

יו"ר הנהלת מכללת בית ברל פרופ' יוסף גורני אמר, כי "עתון 77" נמצא שמאלה מהמרכז ומבטא את הספרות העברית בזיקתה לתנועת העבודה. במקביל לקשר בין שני המוסדות, יתוגבר המדור החברתי־עיוני של "עתון 77" והקשר בין סופרים, אמנים ואנשי ספרות לבין "בית ברל" כמרכז מחשבה, מחקר וחינוך. בית ברל והעמותה "עתון 77" יהיו אחראים לקיום הכלכלי. מערכת העיתון תהיה עצמאית בריוויתה.

הסופר שמעון בלס אמר, כי העיתון ניסה לשמור על פתיחות לספרות העברית בעולם ובארץ ולספרות הערבית והפלשתינאית. תורגמו יצירות ערביות וכן פורסמו מחקרים אחרים על הספרות הערבית. הנושא העיקרי של העיתון הוא הספרות העברית על כל חידושיה.

ראש האקדמיה בבית ברל, פרופ' שלמה בן עמי אמר, כי העיתון אמנם דיבר על סוציאליזם, אך אין מחשבה סוציאליסטית חדשה. מאז הקיבוץ והמושב לא חודש דבר בתיאוריה. פרופ' בן עמי אמר שהעיתון יטפל בשאלות חברה, כלכלה ומחשבה סוציאליסטית.

מנכ"ל בית ברל ח"כ אהרן הראל אמר, כי הירחון לא בא להעמיד את עצמו לשירות מפלגה מסוימת. מכללת בית ברל תחפש דרך להחזיר את אהבת הספרות, שבה ייטול חלק "עתון 77". (עתים)

גור לדובת פנדה לאחר הזרעה מלאכותית

טוקיו. — דובת פאנדה ענקית, הקרויה הואן הואן, המליטה אתמול גור בגן־החיות "אואנו", בטוקיו, לאחר שהוזרעה באורח מלאכותי ב־31 בינואר [illegible] מסרו פקידי גן־החיות.

הם הוסיפו, כי לפי שעה לא ניתן לקבוע את המין של הגור.

הואן הואן, בת 13, המליטה גור גם ב־22 ביוני אשתקד, לאחר הזרעה מלאכותית קודמת, אולם הגור נדרס כעבור יומיים בלבד, לאחר שאמו מחצה אותו שלא במתכוון.

הואן הואן ניתנה ליפאן במתנה על־ידי סין, בשנת 1980, לאחר מותה של נקבת פאנדה אחרת בגן־החיות היפאני.

הפאנדה הענקית, סימלה של הקרן העולמית למען חיות הבר, היא מצויה רק במקום אחד בעולם — ביערות חבל סצ'ואן בסין. (עד"י)

ביטחון המדינה זה אני!

ענפים ישנים כמו פרס ושמיר ראויים עתה לגיזום וכל ביקורת בפרשת ראש השב"כ יש להפנות אך ורק אליהם

מאת ורד לוי

מאיר פעיל, בראיון שהענקת בשבוע שעבר, אמרת כי לב פרשת ראש השב"כ הוא משבר האמינות. מהו, לדעתך, הנזק החמור ביותר שעלול משבר כזה לגרום למדינת ישראל?

קודם־כל, אני רוצה להבהיר: כמעט כל מה שנאמר ונכתב סביב הפרשה הזו, זה קשקשת אחת גדולה שמטרתה לחפות על שמיר ועל פרס. כל הדיבורים על "נזק ביטחוני חמור שייגרם למדינה בעקבות חקירה" הם שטויות גמורות. איזה דליפה? מה דליפה? מוועדת חקירה דלף משהו? מוועדת בלטמן דלף משהו? הכל קשקושים. לא כל־כך מהר דולפים אצלנו דברים מוועדות חשאיות. עכשיו לגבי הנזק — הנזק היחיד הוא הזיוף עצמו, והתרופה היחידה לזיוף הזה היא החשיפה. זה כמו מישהו שיש לו סרטן במערכת העיכול. לפעמים הסרטן גורם מיד לסתימת המוצא מהקיבה. מתחילות הקאות, ומיד מתגלה הכל. או חותכים. מוציאים. נרפאים. אבל לפעמים הסרטן מתפשט לאט לאט. בחשאי. פושה במעיים ובקיבה וכשמגלים כבר מאוחר מדי. ואז הרופא אומר — אני מצטער. אין מה לעשות. האיש ימות. במלים פשוטות — הזיוף, עיוות האמת הוא הנקודה המרכזית בכל הפרשה העגומה הזו.

— זיוף של מי? עיוות אמת בידי מי?

אני, מאיר'קה פעיל, מודיע בזאת: השר הממונה דאז, יצחק שמיר, ידע בוודאות על רצח המחבלים. אני אומר את זה באחריות של 100 אחוז. הכל היה בידיעתו ובאישורו או בהנחייתו. אז אם שמיר היה "גבר", מנהיג אמיתי, הוא היה בא לוועדת החקירה ואומר לה: רבותי, קרה מה שקרה. אני נתתי אישור לכך. הנתונים היו כאלה וכאלה. השב"כ פעל כך וכך. וזהו. ובזה היה מתחסל כל הסיפור. אבל כשיושב ראש ממשלה, שתמונה בעיתון מוציאה אותו משיווי המשקל ומפחידה אותו יותר מהמחוייבות שלו לאמת, אז ככה נראים הדברים.

— אם זה כך, איך אתה מסביר את התנגדותו הנמרצת והעיקשת של שמעון פרס לחקירה? הרי היתה לו הזדמנות פז להכפיש את שמו של שמיר?

לזה יש לי שתי תשובות אפשריות. אני נוטה יותר להניח שגם פרס ידע. חילופי השלטון בין שמיר לפרס התרחשו כאשר ועדת החקירה בנושא האוטובוס היתה כבר בפעולה, כך שסביר מאוד להניח ששמיר העביר את המידע לפרס, שאישר והמשיך לנקוט אותו קו. אפשרות שניה, פחות סבירה היא, שפרס אמנם לא ידע, ומשהתפוצצה הפרשה הוא הרגיש אדיוט: אני ראש הממשלה ולי לא מספרים?! ואז הוא הגיב כפי שמגיב איש קטן שיושב בתפקיד גדול ומגלה פתאום שנקשר סביבו קשר של סודיות, שהעניינים נשמטים לו מהידיים. כך או כך, יש לדעתי, לפרס סיבה טובה ללכת הביתה. כי אם ידע — הריהו מעוות את האמת. אם לא ידע — הריהו שלומיאל. אז הוא צריך ללכת. אבל שעה אחת לפניו צריך ללכת שמיר.

— כמי שעבר פעם בשירותי הביטחון הישראליים ומכיר את המערכת מקרוב. האם אתה יכול לומר בביטחון מלא, שכל סוג של חקירה בנושא הנדון לא יכול להזיק לביטחוננו?

אני מדבר על חקירה סודית, כמובן. ואני חוזר ואומר, אין שום חשש לנזקים. הכל נועד להציל את עורם של פרס ושמיר. וכדאי שהציבור ישם לב מה קורה פה, בעצם. הם מנסים להגן על עצמם ואומרים: אני שמיר ואני פרס ואנחנו ביטחון המדינה. היה פעם איזה מלך צרפתי, שאמר משהו דומה. לואי ה־14... אז שיילכו הביתה, הוושתי והאחשוורוש האלה. אנחנו נסתדר יופי בלעדיהם.

— האם אתה מוצא בפרשת ראש השב"כ סימבול או ראיה לכך שהפכנו למדינה מטויחת אמת? האם היפוי או העלמת אמת מהציבור היו לאחד המאפיינים של מדינת ישראל?

מה שהכי מדאיג אותי הוא, שמתחילה להיווצר אצלנו מסורת. נעשים משגים חמורים בכל מיני תחומים. חלקם במחשבה תחילה, כמו מלחמת לבנון, חלקם בטעות מקרית, כמו המקרה הזה. ובכל המקרים, ותמיד, כשמגיע שלב ההאשמות ומיצוי הדין, הדרג הפוליטי יוצא נקי. בעוד שהוא, למעשה, האחראי ביותר למשגים! זה אבסורד. וזהי נורמה מזוויעה. מפלצתית. והיא ממשיכה לעודד כל מיני נמושות לרוץ לפוליטיקה. הציבור מוכרח להבין שהאחריות הרובצת על הממשלה צריכה להיות הרבה יותר כבדה ומשמעותית בכל אחריות אחרת! שהשלטון זה לא רק כבוד ותפארת. לדעתי, זהו העוקץ של כל הפרשה ושל פרשות דומות לה, ופה טמון האיום הגדול ביותר למדינה ולדמוקרטיה שלה.

— איך מתקנים נורמה מעוותת כזו?

בין השאר, על־ידי חשיפה של העיוותים. כמו המקרה הזה. התקשורת שגילתה את הזיוף עשתה הפעם, לדעתי, מצווה גדולה. אני אומר שלא רק שאין מה לחשוש מחשיפה, אלא להיפך — בלי חשיפה לא יהיה ריפוי ולא יתוקנו העיוותים. אם אנשים יראו שאחריות זה אחריות, ויש מיצוי דין גם עם פוליטיקאים חשובים, אז קודם־כל לא כל נמושה ירוץ להיות שר. ילכו רק הטובים והאחראים שאיכפת להם. המנהיגים האמיתיים. ואז, אחד כמו יצחק מודעי, למשל, לא יוכל להיות שר בממשלת ישראל. הבעיה היא, שכיום, פרס נותן לו להיות שר ולא רק לו, גם לאריק שרון. כי בממשלה שעסוקה מבוקר עד ליל ב־איך לשרוד ואיך להשאיר את הראש מעל המים — ככה מתנהלים הדברים. עושים צחוק מהחוק ומחפים כל אחד על עצמו ועל החבר שלו.

— האם בפרשות דומות שהתרחשו בהיסטוריה שלנו, התעורר איום על מעמדו של היועץ המשפטי לממשלה כמו בפרשת ראש השב"כ?

מי אמר שמעמדו מאוים במשהו? זאת עוד קשקשת. לדעתי, אין שום איום ושום סכנה. נהפוך הוא, הפרשה הזאת רק תחסן ותחזק אותו, כי היא מוכיחה לציבור, בצורה הטובה והמשכנעת ביותר, עד כמה המעמד הזה חשוב ורצוי למדינה ולעם. דרך פעולתו של זמיר בנושא, נותנת את הפירסום המוצלח ביותר לפונקציה שהוא ממלא — עוכר ציבור, בתחום המשפטי, שהוא בלתי־תלוי ואינו מופעל על־פי תכסיסים ושיקולים פוליטיים. וזה נעשה קבל־עם ועדה. אז איפה הסכנה?!

— האם נכון שראש השב"כ כבר "שרוף" בכל מקרה? האם אתה רואה אפשרות שהוא ימשיך לכהן בתפקידו?

זה תלוי בצעדים הבאים של פרס ושמיר. על־פי עקרונות ממשלת־האחדות, הם יניחו לחקירה, בסופו של דבר, להתנהל, אבל יעשו כל מאמץ אפשרי למרוח אותה כמה שיותר. אני מכיר טוב מאוד את מערכת השב"כ. יושבים שם אנשים טובים ורציניים. אנשים בעלי אחריות פי־מאה מהבינוניים שיושבים "מעליהם", בדרג הפוליטי. אז יכול להיות, למשל, שראש השב"כ יחליט שטובת הכלל דורשת את פיטוריו, וילך הביתה וישא עימו את סודו', משום שביסודו הוא איש יותר אמין ויותר איכפתי ויותר אחראי מראש הממשלה שלו. עכשיו, אם יקרה הבלתי־ייאמן, ופרס ושמיר יגלו אחריות פתאומית וילכו, כנדרש, הביתה — הרי שיתחייב, לדעתי, גם איוורור מסוים בתוך השב"כ. מה שלא יתקבל על הדעת ויירואה מאוד משונה ומעוות יהיה חילופי תפקידים והדחות רק בתוך מנגנון השב"כ. אם שוב הפוליטיקאים שלנו ייצאו נקיים כמו תמיד, זה יהיה אסון. זאת תהיה הוכחה נוספת לכך שאנו עדיין חיים במדינה שאינה יודעת כיצד לנהל את ענייניה, שנשארנו תקועים בקונצפציה הגלותית של המושג "שלטון", שעוד לא תפסנו לגמרי מה היא דמוקרטיה ועוד לא הבנו מה פירושו של "להיות אחראיים על עסקינו עד תום". יש רק דרך טובה אחת ליצור מנהיגות טובה, והיא על־ידי כך שכל אחד, בלי יוצאים מן הכלל, יידע שהוא גזים (שניתן לגזום אותו...). ענפים ישנים כמו פרס ושמיר, שממילא לא היה צריך להניח להם לצמוח כל־כך, הם בהחלט ענפים הראויים לגיזום וכל ביקורת בפרשה הנדונה, צריכה להיות אך ורק כלפיהם.

מי ממנה ומי נידון

מאת בצלאל עמיקם

חילופי המשמרות במשרת היועץ המשפטי לממשלה נועדו לצנן מעט את הלהט סביב השתלשלות פרשת "הפקיד הבכיר" וספיחיה, אך אין צעד זה מעיד על סיום הפרשה. בכספת של המטה הארצי של המשטרה מונחת תלונתו של היועץ המשפטי לשעבר, פרופ' זמיר, שאין זרוע החוק יכולה להתעלם ממנה. אך קיימת האפשרות של המרת החקירה המשטרתית בוועדת חקירה ממונה.

איך פועל מנגנון ועדות החקירה? מי ממנה ועדות החקירה ומי נידון בפניהן? מה הן הסמכויות של ועדות אלה ומעמדן המשפטי?

בהיסטוריה של מדינת ישראל קמו ונפלו מספר ועדות חקירה. היו שחוללו זעזוע במערכת השלטונית והיו שמסקנותיהן לא עוררו כל עניין ציבורי. מי זוכר היום את ועדת החקירה הממלכתית לפרשת רצח ד"ר חיים ארלוזורוב? ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין שחשב שיש לעשות צדק עם אברהם סטבסקי וצבי רוזנבלט, שנחשדו ברצח המנהיג הציוני לפני 53 שנים, מנה לנשיא בית המשפט העליון דאז השופט לנדוי שימנה ועדה כדי לדון בנושא "המעורר חילוקי דעות חריפים בציבור". הוועדה ישבה זמן רב על המדוכה וכשפירסמה את ממצאיה היה הסיקור בכלי התקשורת מינימלי. העניין הציבורי אבד עוד בטרם הקיש יו"ר הוועדה, השופט בדימוס דוד בכור, בפטישו כדי לציין את פתיחת הדיונים.

ועדת חקירה ממלכתית אחרת, שממצאיה לא השקיטו את סערת הרוחות בציבור, היתה הוועדה בראשות נשיא בית המשפט העליון השופט שמעון אגרנט, שבדקה את נושא מלחמת יום הכיפורים. בניגוד לדעה הרווחת לא שללה הוועדה את עקרון האחריות המיניסטריאלית והאינדיבידואלית. היא אישרה זאת כעקרון מקובל בישראל, אלא שלא ראתה כחלק מתפקידה לעסוק במשתמע מהעקרון הזה לגבי שרים שפעולותיהם שימשו נושא לחקירה. היה זה הציבור שלחץ על האחראים לפרוש מכהונתם ולפנות את הזירה לאלה שידיהם לא ניכוו במלחמה הנוראה.

חוק ועדות החקירה (1968) מפרש היטב מהי ועדת החקירה. הממשלה היא שקובעת ומכריזה על הקמתה של ועדת החקירה ובידיה מופקד הדו"ח שלה. הוועדה מוקמת בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון ומספר חבריה, בדרך כלל, שלושה או יותר.

● מי יעמוד בראש ועדת חקירה ממלכתית? החוק קובע כי היו"ר יהיה נשיא בית המשפט העליון או שופט בית המשפט המחוזי. ועדת חקירה איננה בית משפט והיא רשאית לקבל כל ראיה שהיא בכל דרך שנראית לה מועילה. היא מוסמכת לזמן עדים ומעיינת במסמכים ובמוצגים הנראים בעיניה כחיוניים.

● האם ניתן להתחמק מהופעה בפני הוועדה? לא. הוועדה רשאית לכפות התייצבותו של כל אדם ועליו לציית ולהענות לזימון. נגד המסרב להופיע ננקטים אמצעים משפטיים כגון מאסר וקנס.

● איך מלקטת הוועדה את המידע הדרוש לה? הוועדה יכולה להטיל תפקיד איסוף החומר על אדם הנראה לה מתאים ולצורך זה לגייס פרקליטים ושוטרים. אנשים רבים נקראים להעיד בפני ועדת חקירה. החומר מסורס לא ישמש ראיה נגדם במשפט חוץ מעניינים פליליים. את מסקנותיה תגיש הוועדה לממשלה והיא שתחליט אם לפרסם ברבים או לא. במקרה של ראש השב"כ מחייבים דיוני הוועדה, אם תוקם, סודיות. הדיונים יוכלו להתקיים בדלתיים סגורות והדו"ח יהיה חסוי.

● מה מעמדם של חברי הוועדה? מי שמכהן או כיהן כחבר של ועדת חקירה יהיה לו כל חסינות הנתונה על פי דין לשופט.

ועדת חקירה פרלמנטרית

גם הכנסת רשאית למנות ועדות חקירה משלה והיא עושה זאת באמצעות אחת מוועדותיה הקבועות. הכנסת יכולה גם להקים ועדה מבין חבריה כדי לחקור בדברים שמעניינים אותה. בכל ועדה מעין זו משתתפים נציגי הסיעות כולן, אופוזיציה וקואליציה גם יחד, בהתאם ליחסי הכוחות בכנסת. להלכה ועדת־חקירה פרלמנטרית מהווה מכשיר חשוב של פיקוח פרלמנטרי. מבחינה מעשית ועדה כזו דורשת החלטת רוב הח"כים — הסיכוי להקמתה קלוש, בדרך כלל מפני שמרכיבי הממשלה, רוב הח"כים [illegible] אך ורק על ועדות־חקירה שונות ומבררות ערעורים על תוצאות הבחירות. מסקנות ועדת החקירה הפרלמנטרית אינן מחייבות את בתי המשפט, אלא מהוות שלב מכין להחלטה של המליאה. אין להן תוקף משפטי, אלא רק משמעות פוליטית ציבורית.

ועדות של הכנסת רשאיות לפנות לנשיא בית המשפט העליון, כדי שיקים ועדת חקירה ממלכתית, כך אירע בנושא מניות הבנקים.

ראש דסק העיתון היום: לוי מורב — עורכת אחראית של עמודי הפנים: [illegible]

שיניים בעור של פיל

מאת רונית מורגנשטרן

כנראה שתקום ועדת־חקירה בפרשת ראש השב"כ על אף חילוקי הדעות בקרב הדרג המדיני ולמרות עמדתו המתהפכת של ראש הממשלה ואולי תהיה זו משימתו הראשונה של היועץ המשפטי החדש, יוסף חריש.

במסורת הלא ארוכה של ועדות־חקירה ממלכתיות יצא הדרג הפוליטי בדרך כלל בפגיעות שטחיות בלבד. ועדת אגרנט זיכתה את הדרג המדיני, ועדת כהאן קבעה אחריות אישית של שרון, אך הותירה אותו עם "חצי עונש" ואת בגין ושמיר עם נזיפה קלה.

נכון שיש מדינות בהן שרים הנגועים על־ידי ועדת חקירה משפטית מתפטרים ואפילו מתאבדים. אצלנו הם שומעים את הנזיפה, אך ממשיכים לשאת במישרתם הרמה עד לפנסיה. גם ועדת בייסקי, כידוע, הצליחה להתחמק מלגעת בדרג הפוליטי, עקב המסורת הזאת, ולאור הסימנים המחשידים את הרשות באחריות למעשים של השב"כ ולחיפוי עליהם ולאור האפשרות שתקום ועדת חקירה משטרתית ולא ממלכתית, שאין לה את היכולת לגעת בדרג המדיני אלא רק בדרג המבצע — עולה סימן־שאלה לגבי מידת יעילותה של ועדת־חקירה בפרשה זו ובכלל.

פרופ' דן הורוביץ מן החוג למדעי המדינה באוניברסיטה העברית בירושלים מניח שוועדת־חקירה בנושא השב"כ לא תעלה על בעיה לעסוק בשאלת קיומה של הרוטציה ולשאת באחריות, על כך לדעתו, תימנע הוועדה מנזיפה ותטען, כנראה תוך נקיטה בניסוח מתחמק, שהוראה להרוג את המחבלים היא במסגרת הסמכויות של הרשות הפוליטית, לכן פעלה הרשות הפוליטית (קרי שמיר) בתחום סמכויותיה.

פרופ' הורוביץ: "אולי היא תאזן את זה עם נזיפה קלה לפרס, שדווח לו כנראה על הפרשה על־ידי שמיר בשעת העברת תפקיד ראש הממשלה. בתקופה זו עוד עבדה ועדת בלטמן ופרס היה צריך להיות מיודע בעניין".

גם פרופ' הורוביץ רואה את שאלת אחריות הדרג המדיני כבעיה המרכזית בפרשת ראש השב"כ: "שב"כ פעל כנראה באישור הדרג המדיני ולדעתי אפילו בהנחייתו. הבעיה סבוכה כפליים, כי בעיית שמיר מתקשרת ברוטציה ההולכת וקרבה. בנקודה הזאת, אני מבין את החשש של ועדת־חקירה משטרתית על ממלכתית: ועדה משטרתית אינה יכולה לגעת בדרג המדיני".

מסורת ארוכה של ועדות־חקירה מעוררת סימן שאלה לגבי מידת יעילותן

לגבי מסקנות אפשריות של הוועדה בפרשה זו אומר פרופ' הורוביץ, ש"הדבר הגרוע ביותר שיכול להיות הוא שהוועדה תסתפק בקביעת עובדות. כלומר, שתקבע, דרך משל, בצורה חד־משמעית ששמיר אישר את הריגת המחבלים והורה / המליץ אישר (או ההיפך) להעלים חלק מהאינפורמציה מוועדת זורע. אז תהיה בעיה חמורה לשמיר, כי הוא מינה את ועדת זורע".

ובאשר לזורע עצמו אומר פרופ' הורוביץ: "אם הדברים נכונים, אז לקחו אלוף ישר ומכובד, אב שכול לשני בנים שנפלו במלחמות ישראל, ונתנו לו לשחק בהצגה מבוימת על־ידי ראש הממשלה. זה יודע שזו הצגה ואילו זורע עצמו אינו יודע שהוא בובה בתיאטרון בובות. גם בתוך הליכוד עשויה חשיפת הפרשה להביא לסכסוך".

חנן קריסטל: פרשן מדיני, מאמין שלוועדת חקירה ממלכתית יש בכל זאת שיניים.

קריסטל: "עצם העובדה שוועדת כהן הצליחה להביא את שרון להתפטר מתפקידו כשר הבטחון, זהו הישג. יתכן גם שהתפטרות בגין היא תוצאה של הנזיפה שקיבל מוועדת כהן לגבי אחריותו בפרשת סברה ושתילה".

לגבי השאלה מה תהיה השפעת מסקנותיה של ועדת חקירה בנושא ראש השב"כ על הדרג המדיני, אומר קריסטל: "תלוי במי היא תגע. אם היא תגע, נניח, לשם דוגמה, ביצחק רבין, קשה לי להאמין שהוא ישאר בתפקידו. לגבי שמיר: נכון שלשמיר יש עור עבה, אבל זה שיש לו עור של פיל עוד לא אומר שלוועדת חקירה אין שיניים".

אריאל שרון / ועדת כהן · משה דיין / ועדת אגרנט · יגאל הורביץ / ועדת בייסקי

טפלון מיניסטריאלי

מאת לוי מורב

כדי למנוע אי הבנות ומאמרים מיותרים למערכת, אומר מיד שאני בעד הקמתה של ועדת חקירה כדי לברר את האמת בפרשת ראש השב"כ. אחת מן השתיים, או שראש השב"כ אומר אמת והשלושה משקרים או

בטפלון — בלתי פגיע לוועדות ממלכתיות. ונלך מדו"ח בייסקי אחורה. אנשי הדרג המקצועי והמבצעי (מנהלי הבנקים, נגיד בנק ישראל) נאלצו (פרט לרפאל רקנאטי מנכ"ל בנק דיסקונט) לפרוש מתפקידם, ואילו שני הפוליטיקאים, השר בלי תיק יגאל הורביץ וח"כ יורם ארידור חבר ועדת הכספים של

הבטחון דאז משה דיין, לא ניפגע ככל ממסקנות הוועדה. הוא נאלץ להתפטר רק בעקבות גולדה מאיר שהתפטרה מתפקידה. רק אז זכינו להיפרד ממשה דיין. אולם גם זה לא היה לזמן רב. ב־1977, כאשר עלה הליכוד לשלטון, הזדרז מנחם בגין להציע לדיין את תיק החוץ וזה אמנם קיבל אותו.

ועדות־חקירה אינן פוגעות בדרג הפוליטי במקרה הגרוע משלם הדרג המבצעי את המחיר

שההיפך הוא נכון. אנחנו יכולים לחשוב מה שאנחנו רוצים, את האמת יכול לקבוע רק גוף בלתי תלוי שיורשה לחקור, לבדוק מסמכים ולהזמין עדים שיופיעו תחת שבועה. המסגרת המתאימה ביותר לכך, לדעתי, היא ועדת חקירה ממלכתית בנוסח של ועדות אגרנט, כהן ובייסקי.

לכאורה אלו דברים נדושים, הרי כמעט כל כלי התקשורת, וודאי כל העיתונים (כמעט), התייצבו למען חקירה ממלכתית — או מה הרבותא בהצטרפותו של כותב שורות אלה? ביקשתי להזהיר את עצמנו מפני האשליה ואמונת השווא כאילו ועדת חקירה ממלכתית, כזאת או אחרת, תוכל לגרום גם לדרג הפוליטי להסיק מסקנות, כפי שזה קרה בעבר עם הדרג המבצעי. ואין הכוונה כאן דווקא לחסינות הנובעת מהיותם של חלק מן הנחקרים והחשודים חברי כנסת — עובדה המקנה להם חסינות רחבה ביותר.

מי שבודק את שקרה בעקבות הוועדות הגדולות של השנים האחרונות, מגלה עובדה מעניינת — הדרג הפוליטי כאילו היה עטוף

הכנסת, ממשיכים בתפקידיהם כאילו שום דבר לא התרחש. חמורה במיוחד העובדה, שיגאל הורביץ, שבזמננו האיץ את הוויסות למימדים חסרי־תקדים בעקבות הנדיבות האנטי־תיכונית שלו בעיקר בתחום האשראי, ממשיך לכהן כחבר ממשלה. איש לא העלה את התביעה להעיף את האיש הזה מתפקידו הממלכתי.

והורביץ איננו בן יחיד. בעקבות מסקנות דו"ח כהן נאלץ שר הבטחון לשעבר אריאל שרון לפרוש מתפקידו, אולם הוא נשאר חבר ממשלה (או, בלי תיק) וזכה גם להשתתף בקבינט הבטחוני. זה גם לא הפריע לשמעון פרס בהתמנותו לראשות הממשלה להציע לו את תפקיד שר התעשייה והמסחר, בו הוא מחזיק עד עצם היום הזה. שרון אף יכול בסיטואציה מסויימת לכהן כראש ממשלה.

וקיים גם הניסיון של דו"ח ועדת אגרנט. הוועדה חיסלה את הרמטכ"ל דאז דויד אלעזר, אולם לא נגעה כלל בדרג הפוליטי. האחראי הישיר למחדל הבטחוני, הצבאי והמדיני, שר

המסקנה הברורה והחד־משמעית מכל מה שקרה עד כה בעקבות ועדות החקירה חשובות היא אחת: הדרג הפוליטי מחוסן בפני ועדות חקירה ממלכתיות, פרלמנטריות ואחרות. רק ועדת המינויים, מרכז המפלגה או ציבור הבוחר (מספר המנדטים) יכולים לסלק פוליטיקאי מן הבמה. מקצוע ללא סיכונים. רק אצלנו קיים מצב כזה. במדינות אחרות מתחלפים שרים וראשי ממשלה בקצב הרבה יותר מהיר והמדינות לא מתמוטטות. רק ראו את תחלופת השרים אצל מיטראן (שם פוטר שר הבטחון בעקבות השקרים והחיפוי על שקרים בעקבות פיצוץ האנייה "גרין־פיס"), או ראו מה קרה לשרים השונים, כולל בכירים ביותר, בקבינט של מרגרט תאצ'ר בבריטניה. רק אצלנו השרים הם בלתי חליפים.

לכן, מי שמצפה שוועדת חקירה בפרשת ראש השב"כ תביא להתפטרותם או לפיטוריהם של שמעון פרס ויצחק שמיר חי בחלומות. לדעתי, הסיכוי לכך קלוש ביותר. במקרה הגרוע ביותר ישלמו אנשי הדרג המבצעי את המחיר והפוליטיקאים ימשיכו להופיע בציבור כשומרי החומות והבטחון ומגיני הדמוקרטיה, בשעה שהמניע היחיד למעשיהם הוא המשך השלטון, גם אם זה על גבו של השב"כ.

יופיטר, אתה כועס?

מאת נפתלי בן־משה

"יופיטר, אתה כועס סימן שאינך צודק" — זו מה שציין במוחי לנוכח תגובותיו הנזעמות של שמעון פרס בעת נאומו של ויקטור שם־טוב בכנסת. ובאמת, שמעון פרס, שפיקח הוא, מה ראה להסתבך בצורה כל־כך לא מבוררת בנושא כל־כך עקרוני.

זה מתחיל באמירה, ש"בהתנגשות בין שיקולי החוק לשיקולי הבטחון יש להתחשב לעתים בשיקולי הבטחון" ומסתיים בלחץ בלתי נלאה למנוע את חקירת ראש השב"כ או לפחות למנוע את השעייתו מהתפקיד. ואם לא די בבזיון זה, הרי התבשרנו לאחרונה, שראש הממשלה נתן יד לידידו יצחק מודעי לעקוף את היועץ המשפטי על־ידי הבאת יועץ משפטי משלו לפרשת ראש השב"כ. ודי בזיון וקצף.

כלומר, העקרון של הפרדת הסמכויות בין הרשות המבצעת לבין הרשות השופטת כבר אינו עקרון קדוש ובעניני בטחון קובע השלטון ולא החוק. מי יקבע שקיימת "התנגשות" בין שיקולי החוק (מה זה שיקולי החוק) לבין שיקולי הבטחון ואת שיעור הנזק לבטחון השלטון יקבע. השלטון ברמותו של הקבינט, אפילו לא יצטרך להוכיח את הסיכון הבטחוני, שכן כל תגובה של טענת הסיכון היא לסודיות. נעמוד, איפוא, כולנו, יחד עם החוק, מול הקבינט ערומים ויחפים, חסרי־דעה ואובדי עצות. מכאן אך כפסע לטוטליטאריות מצויה.

כל שלטון בישראל — היום פרס מחר שמיר — יוכל לנפנף בכל עניין בדגל הבטחון. מתי אין מדינת ישראל שרוייה בסכנה בטחונית? מתי ניתן בישראל להפריד או

לנטרל את הבטחון מן השיקולים הכלכליים והחברתיים, או להיפך?

אנו מכירים את יצחק זמיר כאדם עקרוני מאוד, זהיר מאוד ואחראי מאוד, שהולך כמעט על גבול המותר כדי לא להפריע לממשלה בביצוע מדיניותה ולמשל בנושא המדיניות הכלכלית וצווי החירום. יצחק זמיר — כפי שאנו מכירים אותו — אינו מחפש לו יוקרה

מה קורה לו, לשמעון פרס, שדווקא בערוב כהונתו הרוטאציונית הוא מאבד גובה ומסתבך בהחלטות אומללות?

ולא מאבקי יוקרה. כל מה שהוא מבקש הוא מילוי תפקידו בנאמנות בשמירת החוק במדינת ישראל. מי פתי ויאמין שהיועץ המשפטי הוא עוכר ישראל המוכן לפגוע בבטחון המדינה? מי פתי ויאמין, שבירור הפרשה, שוודאי תיעשה בדלתיים סגורות, או שהשעיית ראש השב"כ, או אפילו החלפתו באיש אחר — אם ימצא אשם — מהווים פגיעה אנושה כל־כך בבטחון עד שהוא שווה את הנזק החמור שייגרם לשלטון החוק במדינה?

כבר הוכח שלהיפך. שדווקא שמירה על החוק, מיצוי הדין ועקירת הנגעים מחזקים אותנו מוסרית ומדינית — וממילא גם בטחונית. גם מנחם בגין, במאמציו הנואשים למנוע את הקמת ועדת החקירה לטבח בסאברה ושאתילה, טען בשם הבטחון ובשם הפגיעה בשמה הטוב של ישראל. מסתבר, שדווקא ועדת החקירה ומסקנותיה האמיצות הן שחיזקו את אושיות הצדק והמוסר בישראל והן שהצילו את כבוד ישראל בעולם.

עד שדברים אלה יראו־אור ודאי תימצא דרך כלשהי איך לטפל בפרשה בלי לפגוע בחוק ומבלי להזיק לבטחון — הכל בזכות עמידתו האמיצה והאיתנה של היועץ המשפטי לממשלה והסיוע שהוא זכה לו מחוגים רחבים בציבור, בכנסת ואפילו בממשלה. דווקא לכן עוררה התנהגותו של שמעון פרס בפרשה זו מבוכה רבה. אפילו מן הטעם הפוליטי הפשוט: מה חשב שמעון פרס, שהפרשה תיגנז בכספת ולא תפרוץ החוצה? שהוא יצליח להכניע את יצחק זמיר ושדעת הקהל הנאורה בישראל תקנה את הפילוסופיה החדשה שהבטחון הוא מעל לחוק?

קרה לו, לפרס, מה שקרה לאותו יהודי בעיירה, שגם דגים באושים אכל וגם מהעיירה גורש. את הפרשה לא בלבד שלא הצליח להסתיר אלא עוד הוסיף לה — בגלל ההתנגשות עם היועץ המשפטי — נופך דראמטי מיותר ומזיק. את העמדתו לדין של ראש השב"כ לא מנע וגם לא יוכל למנוע את השעייתו מתפקידו. רק את שמו הטוב הוא קילקל על פרשה שנעשתה בתקופת כהונת יצחק שמיר (ומי עוד במחתרת — שם לא נתנו לחקור), ואולי תוך מעורבותו העמוקה והישירה. מה קרה לו לשמעון פרס, שדווקא בערוב כהונתו הרוטאציונית הוא מאבד גובה ומסתבך בהחלטות נמהרות ואומללות?

בעריכת דוד ארן

גיבורי המחאה מתעייפים

"מיצעדי פסחא" (של תנועת השלום) במערב גרמניה השתתפו השנה פחות בני־אדם: לפי הערכת הפוליטולוגים הגיע מספרם במערב־גרמניה כולה לכ־200,000 בלבד. אם־כי במצעד מחאה בוואקרסדורף (אחד מכורי הכוח הגדולים בגרמניה) השתתפו 50,000 איש, תנועת המחאה מצליחה להישרד, אך חוגי הממשלה אינם מתרגשים: מן הלחץ הזה מצד הרחוב אין מה לחשוש.

אחד מסימני החולשה הוא, שתנועת המחאה מקפחת את עצמאותה. היא נהפכת יותר ויותר למכשיר בידי המפלגות והאיגודים המקצועיים. העובדה, כי הנואמים השנה היו ברובם אנשי פוליטיקה אופיינית גם־כן. המסורת שלהם ארוכה מזו של חסידי איכות הסביבה; הם מודעים לעובדה כי תנועות מחאה חוץ־פרלמנטריות נתונות למחזוריות של עליות וירידות. צועדי ואקרסדורף התנחמו גם בכך, שהמפלגה הסוציאל־דמוקרטית נותנת הבטחות לתקופה של אחר הבחירות בלבד. אף על פי כן התנופה וההשפעה של הפאציפיסטים נחלשו לאחר התערבות רחבה של עסקני מפלגות שתחום זה, היה זר להם בתחילה.

קל להסביר מדוע זוכים ה"אקולוגים" ליותר תשומת לב כעת מאשר הפאציפיזם: "מלחמת הכוכבים" נראית, חרף כל המאמצים, רחוקה ובלתי־מציאותית; חסרים מועדים וסמלים מוחשיים. כור המיחזור בפאלאטינאט עילית קרוב יותר: ואקרסדורף הוא הפרוייקט התעשייתי הגרמני הגדול ביותר במערב גרמניה בתקופה שלאחר המלחמה, והוא שנוי למרי במחלוקת פוליטית וטכנית.

ולבסוף יחסי הכוחות: כאן "דוד", הפעם שמרני, קאתולי ו"קשור לאדמת המולדת". ושם "גליית", ששמו פראנץ יוזף שטראוס, המבקש לתת לעמיתיו בשטוטגארט ובהאנובר שיעור בטיפול במיעוטים קוראי־תגר. לכורים הגרעיניים יש לא רק בעיות טכניות. ואקרסדורף הוא כנראה הקרב האחרון של מתנגדי השימוש באנרגיה גרעינית. נסיון העבר אינו עשוי להפיח בהם בטחון־יתר לעתיד.

מכל מקום ניתן לראות סיפוק שבכל ההתפתחות הזאת היה מנצח: זכות ההפגנה; שהן המפלגה השמרנית, השלטת כיום, והן מארגני המחאה התייחסו אליה בעבר בזילזול.

אותו חוק ליבראלי הצליח להישרד בשנים הסוערות האחרונות, בלא שייגרם לו נזק רב.

השיגרה והטקסיות, שהשתררו בתנועת המחאה, פתוחות לשני פירושים:

האחד — שהשיגרה היא סימן נוסף להתפוררות הזוחלת של תנועת המחאה: לא רק רעיונות חדשים ודמויות להזדהות חסרה אלא גם ספונטאניות ועוצמה רגשית. התבוסה במאבק נגד "החימוש המשלים" ב־1983 היתה מפלה מכרעת שאי־אפשר להתאושש ממנה. השינוי האמיתי חל בתחום הסובייקטיבי ולאו דווקא בתחום האובייקטיבי. על־כן אין זה כלל פאראדוקס שתנועת המחאה איבדה מעוצמתה והשפעתה אם כי מספר הטילים על אדמת גרמניה, לא פחת בשלוש השנים האחרונות וכורי הכוח לא נעשו בטוחים יותר. בקיצור, האידיאליזם של תנועת המחאה נשבר. למדינת החוק נשקפת פחות סכנה מאי־פעם, אף על פי שיש טוענים ההפך.

הפירוש האחר הוא שמירת הציבור התנועה קטנה מן הצפוי. חילופי השלטון ב־1983 היו בבחינת הקלה. עתה חזר הכל למצב הנורמלי: הימין שולט ואינו מניח שיפריעו לו במלאכתו; השמאל מהווה אופוזיציה והתנגדותו יותר קולנית מאשר עתירת תוצאות. מכל מקום, דוחקים עוד דור שלם אל צדי הפוליטיקה, יותר ויותר שומרת גם תנועת המחאה על החוקים. המרי האזרחי, הביקורת בציוויליזציה ולבסוף ההתנגדות לחברה התעשייתית נסוגו לאפיזודות חולפות. תנועת המחאה גרמה אך מה קיטוב במערב־גרמניה, אך פתחה פתח שאין לרפאם.

בסופו־של־דבר לא יכלה תנועת המחאה למנוע דבר, אך שינתה הרבה. אפילו זה מתפוררת אין הרבים שמהם היא מורכבת צריכים להתייאש בשל־כך. בהדרגה, השתנה המשטר: בערים, בקהילות באזורים שולט בינתיים דור צעיר להשתתפות, ויחס ביקורתי למדינתם של המפלגות. שני תהליכים אינם נוחים לאנשי התהליכים החלקיים, פורמאליים, והגלוי מופרעים של הפוליטיקה. דמוקראטיה לחומה נהוגה כבר במדינות אחרות. על מערב־גרמניה להדביק את הפיגור.

גרהארד שפר

הפגנה נגד חימוש גרעיני — אקולוגיה טובה יותר מפאציפיזם

ילדים, צאו לרחוב

שאלה חשובה להורים צעירים במערב־גרמניה: מה לעשות בילדים הקטנים, כשיוצאים להפגין? אי־אפשר לסמוך עוד על סבא וסבתא: במקרים רבים סירבו הללו לשמור על הפעוטות, מטעמי מצפון: הזקנים נוטים לשמרנות ואינם רוצים לתמוך — אפילו בעקיפין — בתנועת השלום, הנשים או ההומוסקסואלים.

האם צריכה אמא לקחת את בתה בת שש החודשים, להפגנה, קשורה במטפחת אל גופה; ואבא צריך להרכיב אל כתפיו את בנו בן השנתיים שיצפה אחר־כך, תוך צריחות שמחה, בלועו של הזרנוק המכוון את המפגינים?

יותר ויותר הורים נוטלים את ילדיהם להפגנות, והרי הם מפגינים גם למען ילדיהם וילדי ילדיהם בעתידו!

נימוקים מכובדים מסוג זה לא תמיד זוכים להסכמת רוב הציבור. הטענה הנגדית השכיחה ביותר היא, שמדובר בשטיפת מוח של יצורים תמימים, חסרי ישע. ומצד הפוליטיקאים נשמע הנימוק, כי דורשים מן הילדים יותר מדי. איך "יביעו דעתם" על מלחמת הכוכבים, הרי הידוע שבידיהם אינו רב מזה של צירי הבונדסטאג, שלפחות יודעים לכתוב את המלה הזאת.

המצדדים בשיתוף ילדים בהפגנות אומרים, לעומת זאת, כי רק נוכחותם מפיגה את המתיחות הרבה השוררת תכופות בהפגנות מחאה: אנשים עם ילדים בזרועותיהם מוגנים יותר מפני מונופול האלימות שבידי המדינה מאשר מפגינים בלא ילדים. נימוק נוסף הנשמע תכופות הוא כי עדיין לא נגרם נזק לאיש, אשר למד כבר בגיל רך את נוהגו־של עולם — דבר זה ימנע ממנו מאוחר יותר אכזבות ותיסכול. ואין גיל רך מדי, לימוד מילוי חובות ומימוש זכויות אזרחיות...

בלי להעריך את כל הנימוקים הללו לפרטיהם — דבר שאכן אינו מתפקידנו — הרינו ממליצים על הכללים הבאים להשתתפות ילדים בהפגנות או בעצרות־מחאה: בהפגנות, שמהלכן ניתן לצפות לטיפול משטרתי כגאזים רעילים, האסורים על־פי החוק הבינלאומי, ו/או בסילוני מים מעורבים בגז מדמיע, כדאי לוותר על השתתפות הילדים. התברר כי מסקנה מוטעית היא שילדים בולמים אלימות בהזדמנויות כאלו. שוטרים מוחים רק את מחוללי המהומה כיון המפגינים...

לעומת זאת אפשר ללא חשש לשתף ילדים בהפגנות חורפיות עם שוטרים המואשמים בעסקים מפוקפקים או בבזיון החוקה. עדיין לא נראו כל סימנים לשוטרים נוטים ל"שימוש בלתי־ריגוש בכוח" נגד קבוצות אנשים מסוג זה... דינן של הוויות בהפגנות הוא כדין "ילדים".

קלאוס סוקאצקי
"די צייט", המבורג

קרובים־רחוקים

מבוא לקלקלה

החיכוך בין צה"ל לצד"ל הביא להזנה הדדית בין החונך לנחנך. חיילי צה"ל מלמדים את חיילי צבא דרום־לבנון כיצד להגן על עצמם ועל גבול לבנון (מעין גירסה משופרת של "הערבים עובדים בשבילנו והדרוזים בונים עלינו"), ואילו החיילים וקצינים של דרום־לבנון מלמדים את חיילינו כמה פרקים בכלכלה. המבוא לכלכלה בלבנון הוא השיעור כיצד לסחור בסמים ולהישאר בחיים.

ואולם, גם המורים נכשלים מדי פעם. וכך קרה בשבוע שעבר, כאשר קצין בכיר בצבא דרום־לבנון, מג"ד, נשחט יחד עם ארבעה מנהגיו בעת שהיה בדרכו לבצע בלדרות סמים שיגרתית. לכאורה, על גבול רצועת הביטחון, כמובן, שנמסר כי החייל עסק בפעילות מבצעית ויצא לתווך בין פלגים יריבים באיזור. אך מי שמכיר את הברנש שהופיע יום אחד לראות דרגות קולונל על כתפיו, יודע לספר כי לאיש היה מעט מאוד זמן לגדודו ואת רוב שעות הפנאי הקדיש למקצוע העיקרי של תושבי הדרום — עסקי הסמים.

אותנו, כמובן, לא מטרידים הלבנונים ופרנסותיהם המשונות, מה גם שאלה פרנסות העוברות בירושה מאב לבן ואיש לא יוכל להפסיק. הבעיה היא, כמובן, בחיכוך בין אנשי צד"ל לאנשי צה"ל בעקבות זאת. בעיתונות פורסם כי סא"ל בצה"ל וקצין נוסף נעצרו באשמת הברחת סמים לישראל.

הקצין והסתייע בנהגו כדי לבצע את עסקי הבלדרות שלו.

כך קורה, שהקצונה של צה"ל נתקלת לפתע בנורמות מוסריות לא ידועות להם, כמו עסקי סמים, רצח איומים, שוחד וכל הרעות החולות שמסתובבות מעבר לגבולנו הצפוני.

רבים וטובים, גם בקרב קצינים אלה, אינם מתפתים לנעשה סביבם ודואגים לדווח על כל מקרה של ניסיון שוחד, עסקות סמים וכיוצא־באלה. ועם זאת, יש אחרים שאינם עומדים בפיתוי ומתקשרים עם חניכיהם בצד"ל לעסקים אפלים. חיילי צה"ל ומפקדיהם, הבאים במגע עם חיילי דרום־לבנון, עומדים במבחן כמעט בלתי־אפשרי ובפיתויים קשים. אם נתפס קצין בכיר בחשד לעסקת סמים, מה קורה בקרב מי שסף הפיתוי שלהם נמוך יותר?

המפגש בין ערבים בעלי אמצעים לבין יהודים בעלי כוח כבר הוכיח עצמו בגדה המערבית כמתכון בטוח לשחיתות. בדרום־לבנון, עקב נתוניה המיוחדים, שברו חיילי צה"ל וקציניו את שיאי השחיתות שלא הושגו בגדה במשך 19 שנה. ככה זה, צה"ל לא דורך במקום, וכדי להשתחרר מהמגע המשחית עם דרום־לבנון לא תהיה ברירה אלא לסגור את הגבול, ולחזור לקווי 82. חזרה כזו נחוצה מבחינות רבות. החשש מהמשך השחתת צה"ל הוא לאו דווקא הסעיף התחתון.

נאצר בעת הקמת סכר אסואן – המומחים מבטיחים אך המצרים לא לוקחים סיכון

לא רוצים להיזרק לים

אחד הנושאים החוזרים ומטרידים את המצרים הוא שאלת עמידותו של הסכר הגבוה, סכר אסואן... בפני רעידות אדמה.

שר ההשקיה המצרי התייחס באחרונה לנושא, באמרו כי מחקרים שערכה לאחרונה ועדה בינלאומית מוכיחים שסכר אסואן יצליח לעמוד ברעידות־אדמה חזקות ביותר בעוצמה 7 בסולם ריכטר. בדברו במסיבת עיתונאים בחודש שעבר, אמר השר המצרי, כי צילום בעזרת לוויינים לחקירת בקעים וסדקים שהתגלו באיזור הסכר, לא העלו כל חשש שייבקע.

על אף הבטחות המומחים, המצרים לא נוטלים על עצמם סיכון. שכן היבקעות הסכר עלולה לצרף מיליוני מצרים אל המתרחצים בחופי הרחצה של תל־אביב. בעל־כורחם, אחרי שמסת המים האדירה תשטוף את כל העומד בדרכה הישר לים התיכון.

כדי לקדם פני כל אפשרות, החליטו המצרים להקים באיזור הסכר מרכז לחקר רעידות־אדמה ומספר תחנות התראה אשר — כך הם מקווים — יתנו בידים שהות מספקת להתארגן בטרם אסון. אחד המהנדסים העובדים בפרויקט, צלאח שהאב, ציין כי למצרים אפשרות לפקח באופן הדוק על תזוזות של גוף הסכר, והציוד שבידם מאפשר לקבוע אפילו שינויים בני מ"מ אחד.

ג'יהאן סאדאת: "שתחזיר את הארמון".

האופוזיציה מתה והיא כותבת מחו"ל

האופוזיציה למשטר הסורי הרימה באחרונה את ראשה, שהיה טמון עמוק בחול, לאחר "הפתרון הסופי" של משטר אסד לחוגי "האחים המוסלמים" בעיר חמה, בשנת 82', אז טבחו, כידוע, "פלוגות ההגנה" של רפעת אסד, אחי הנשיא, אלפי תושבים.

המפלגה הקומוניסטית הסורית פירסמה בחו"ל מנשר לזכר יום השנה הרביעי לטבח בחמה, ובו כתבה: "יום השנה המכאיב מוכיח את הברבריות של המשטר, את עריצותו ופעילותו הנתעבת. אנו קוראים לכל הכוחות הלאומיים, המוסלמיים והשמאלניים להתאחד כדי ליצור תמורה לאומית דמוקרטית. האימפריאליזם האמריקני ו"ישראל", מגלים שחצנות והונאה כלפי המשטרים הערביים המוכרים את עצמם והדבר מוכיח עד כמה הידרדרה ההשפעה הערבית".

"בכל מהלך העניינים בולט לכל התפקיד ההרסני של המשטר הסורי בלב המולדת הערבית, בדרך של תיאום בינו ובין מזימותיה של ישראל. כששניהם ממשיכים יחד בתפקידים הרדיים של תקיעת טריז עדתי, במיוחד בלבנון, שם הם ממשיכים להלהיט את מלחמת המליציות, לפורר את אש"ף ולמחוק את תפקידו הפוליטי הבלתי־תלוי בהנהגתם של הפלשתינים, ולפגוע בנוכחות הפלשתינית בתוך המחנות ומחוצה להם. מחברי המנשר מסיימים באומרם: אנו הקומוניסטים הסוריים, נשבעים בפני ההמונים, ומתחייבים נאמנה בפני החללים והגיבורים מאחורי סורג ובריח, להמשיך בדרך המאבק וההקרבה עם כל הכוחות הלאומיים כדי להפיל את המשטר הזה וליצור תחליף לאומי דמוקרטי."

איך חולפת התהילה

במצרים אין איש מעז לגעת במשפחת הנשיא בעודו בחיים. לאחר המוות, נפרצים כל הסכרים וכל רגשי הזעם והמרירות כלפי ההטבות הרבות של משפחת הנשיאות יוצאים החוצה.

במועצת העם במצרים, נשמעו באחרונה קריאות למשפחת הנשיאים לשעבר, נאצר וסאדאת, לוותר על שטח בן כמה מאות דונאמים שבמרכז ארמונות המשפחה, שטח שערכו נאמד במיליוני דולר ואשר ניתן, לדברי כמה חברי פרלמנט, לשם תשלום חלק מחובותיה הכספיים של מצרים. העיתון המצרי "אל אחראר" מספר, כי חלק מחברי הפרלמנט אף הגדילו לעשות ויצאו לאלכסנדריה כדי לבחון את השטח שבו מדובר.

מג'יהאן סאדאת, אשתו של הנשיא המנוח אנואר סאדאת הבקשה היא מוגדרת הרבה יותר. ג'יהאן מחזיקה בארמון שניתן למשפחתה בעבר, בתוקף תפקידו של בעלה. העיתון המצרי "אל־גומהוריה" מביע את ביטחונו, כי ג'יהאן תוותר על הארמון. מאידך, מעלה העיתון הצעה לבחון דרכים הולמות לדאוג לדיור של משפחות הנשיאים לאחר סיום תפקידם.

כסף למניעת שריפות

חלק מהפליטים הפלשתינים בירדן הפכו זה מכבר לעשירי ארצם. גדולי סוחרי ירדן הם פלשתינים פליטים לשעבר. אלה גרים בשכונות הפאר של עמאן, סמוך לשאר עשירי ירדן.

למרות ההתעשרות של חלק מאותם פליטים, הרי שמחנות הפליטים אלו, שנוסדו אחרי מלחמת השחרור ותוגברו אחרי מלחמת ששת הימים, נשארו על תילם. הירדנים החליטו באחרונה להשקיע כספים במחנות הפליטים הללו, בעיקר משום שהם מודעים לסכנה הטמונה במחנות העוני של פלשתינים בלב־לבה של הבירה.

בירדן קיים משרד הנקרא "המשרד לענייני הארצות הכבושות". משרד זה, הדואג בעיקר שמו לתושבי הגדה המערבית, הוא גם זה אשר הקצה באחרונה סכומי כסף לשיפור מצב המחנות הפלשתיניים באיזור עמאן. במסגרת הקצבה זו, יוקם במחנה הפליטים "אל בקעה", בית־ספר תיכון לבנות במקום [illegible] בו לומדות הבנות עתה. יוקצה סכום לתאורה ברחובות, לקניית ספרים לספריות, שמיכות לתנוף ועוד. נראה, כי הירדנים החלו להבין שכאן צפויה להם תרעה ואולי קצת באיזור החלו להקדיש תשומת־לב לאוכלוסיה הפלשתינית הענייה במחנות הפליטים.

על מה מסכימים פרס וצדאם חוסיין

אזרחי ישראל הופתעו לשמוע לפני זמן־מה הצהרה משונה מצד ראש ממשלתם, אשר דיבר על כך שעל כל משפחה בישראל "לעשות" ארבעה ילדים.

מסתבר, כי ראש ממשלתנו אינו מקורי. מנהיג ערבי באיזור כבר הקדים אותו עם רעיון דומה. הינה העיתון העיראקי "אל ת'ורה" מספר כי נשיא עיראק, קיבל בלשכתו את יושבת וראש [illegible] הוועד־הפועל של התאחדות הנשים בעיראק, שבאו לברך אותו לרגל יום הולדתו. בדבריו למשלחת הנשים, אמר הנשיא העיראקי בין השאר: "שימת הדגש על זכויות האשה היא, בעצם, פעולה לשחרור הגבר... במאבקנו לשחרר את האשה אנו [illegible] גם לשחרור הגבר, שכן כאשר נשחרר את הגבר [illegible] ומדרכי התנהגות מוטעות [illegible]".

בהמשך דבריו התייחס הנשיא העיראקי לנושא הילודה. "אסור לנו לשכוח, כי הילודה מוזנת את [illegible] הכספים של [illegible]

ועתה, על אף כל הסכנות העומדות בפנינו, אנו תולים את תקוותנו בנשי עיראק [illegible] בנושא הילודה [illegible] משפחה [illegible] ארבעה ילדים [illegible] של האשה להיות נאמנה [illegible] [illegible] ילדים [illegible] שמעון פרס [illegible]

נואייבה, העיר הכי חשובה בעולם

לפני שנה חנכו המלך חוסיין והנשיא מובארק את נמל נואייבה — נביעות לשעבר, למי שהספיק לשכוח.

בינתיים, בחלוף שנה, תפס הנמל החדש את מקומו כעורק חיוני המקשר בין ירדן למצרים, ולמעשה בין מצרים לשאר העולם הערבי.

בימים אלה משלימים המצרים כבישים חדשים לשיפור הגישה לנמל החדש בנואייבה. ראש עיריית נואייבה (שימרלב שמאז נסיגת ישראל הפכה נואייבה מכפר נשכח ל"עיר") אחד בשם עאטף מכי, אמר כי הפרויקט החשוב ביותר הוא חנוכת כביש חדש מסואץ לנואייבה, המקצר את הדרך לנמל בכ־100 ק"מ.

בעיר המצרית החדשה מתכננים עוד כמה פרויקטים נוספים, ביניהם שיכון עובדים, תחנה גדולה להתפלת מי־ים, תחנת חשמל ועוד.

קוברות בירדן

לירדן הגיעו אחרוני מסוקי התקיפה מדגם קוברה, ועתה מכשירים הירדנים שתי טייסות קרב קוברה, בסך־הכל 24 מסוקים.

הטייסים האמריקניים סיימו באחרונה את הכשרתם בארצות־הברית וחזרו לירדן כדי להקים את טייסות התקיפה. טייסות הקוברה יהוו תוספת משמעותית של כוח ליחידות השריון הירדניות ונדבך חשוב בהתעצמות צבא קטן אך יעיל זה.

מוסיקה בגוש עציון

בס"ד

קראתי בעתון "זו הדרך", כי המלחין אריק שפירא קבל באוזני כתבכם על כי יצירתו הושמעה בגוש עציון "רשאל" ממתי מקיימים קונצרטים במחנות ריכוז ובמחנות אימונים של קוזאקים? מה, התנחלות זה מקום נורמאלי, שיש בו קונצרטים ויש בו אמנות? אנשים ששוללים זכויותיהם של אחרים יכולים בכלל להיות "צרכני אמנות"?

ובכן, בורותו של אריק שפירא (אולי פרט למוסיקה) מדהימה. האם אין הוא יודע כי בגוש עציון נפלו במלחמת העצמאות כ־250 לוחמים, ושעל לחימתו של הגוש אמר רוה"מ דוד בן גוריון ז"ל: "מערכת גוש עציון זהו האפוס הגדול נורא ההוד של מלחמת היהודים... בתוך תפארת הגבורה של לוחמינו בכל קצווי הארץ, תבהיק באור יקרות מיוחד גבורתם העילאית של מגיני גוש עציון, וכל אחד שזכה לקחת חלק במפעל אדירים זה, מובטח לו חלק בעולם הבא — ונצחו של עם ישראל".

כאן שכן עד קום המדינה גם קיבוץ של השומר־הצעיר, "רבדים". ברי לו ל"מלחין" שילמד פרק בתולדות העם והמדינה קודם שיטיף מוסר.

למי שמתיימר, לעסוק במוסיקה, לחיות ולהתפרנס ממוסיקה, אגלה אוזנו כי גם במחנות הריכוז, בחשכת ימי העם היהודי, עסקו אחינו הנמקים במחנות במוסיקה וביצירה. כמי שמשתמש ביצירותיו לצרכים פוליטיים אינך ראוי שיצירותיך יושמעו כלל, ובוודאי לא בגוש עציון.

שילה גל,
ראש המועצה האזורית גוש עציון

אילן שיינפלד מעיר:

תרחץ לגל שילה, על שבא וגילה לי את שורש הקלקול. אם אני הייתי צינור לפוסל חברו בשל מומו, הרי אני מקבל את התיקון. ובטרם אבקש סליחה אקבל על עצמי לתקן דברי גל: הכה לא נתגוששה עוד, כפי טעותו של דוד בן־גוריון בפרשו את שם המקום. כי בני גוש עציון אינם צריכים לקבל על עצמם, בגישתם, את הפירוש המקולקל הזה.

ואריה שפירא יודע בדבר.

למה עוזבים את חיפה

באחרונה מתרבים הפרסומים בכלי התקשורת בכל הנוגע לבעיה הדמוגרפית ההולכת ומחמירה של מדינת ישראל. מעט מאד מתפרסם, אם בכלל, ביחס לרשויות מקומיות וערים בעלות אוכלוסייה מעורבת כמו חיפה. הנתונים הנוגעים לחיפה העיר מצביעים על קיטון האוכלוסייה בכלל, והאוכלוסייה היהודית בפרט.

בשנים האחרונות קטנה אוכלוסיית חיפה ב־8000 נפש. העזיבה של האוכלוסייה היהודית גדולה בהרבה ואותה על־ידי גידול של האוכלוסייה הלא־יהודית. יש להניח כי העוזבים (כולל היורדים מהארץ), הם ברובם אנשים וזוגות צעירים, מה שגורם לעליית משקלה של האוכלוסייה הבוגרת בעיר. כבר כיום מגיעה חלקה של האוכלוסייה מעל גיל 65 כדי 35% מכלל מספר התושבים. יש להניח כי גורמים כמו אבטלה, דיור יקר ואיכות החיים הם המניעים אנשים לנדוד למקומות אחרים.

ברור כי פרנסי העיר אינם יכולים להישאר אדישים לתופעה זו. ניתן להילחם במגמה של עזיבת העיר. יש לחקור ביסודיות את הסיבות ויעדי העזיבה ולתכנן דרכי פעולה מתאימים. חיוני למנוע עזיבה וחזדקנות העיר. אנו בעיר רוצים תוספת חיים ולחיפה יש כל הנתונים לכך.

יהודה פודה, חיפה

הצורך בהידברות

האסון בכור הגרעיני בצ'רנוביל המחיש את הצורך במאמץ בינלאומי של מדינאים, אנשי מדע ומומחי טכנולוגיה, למען הגברת הבטיחות של הפעלת כורים. זה מחייב להידברות, החלפת מידע, פיקוח בינלאומי על כל הכורים ואמנה בינלאומית להגשת סיוע בעת תקלות.

האיחור במתן מידע מפורט על האסון שכנראה נבע מהעדר אפשרות להגיע לאבחנה אמינה ביומיים הראשונים נוצל בכמה מדינות, באירופה ליצירת פאניקה ולתגובות מוגזמות של השלטונות, ולווה בהפצת ברווזות מגמתיות.

דן וישניצר,
ועד השלום הישראלי

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

מאת יוסף שמי

ממיס קרישים

תכונתו של הדם להיקרש, המצילה אותנו מאיבוד הנוזל היקר בשל שריטה של מה בכך, היא בה בעת גם הגורם מספר אחת למקרי מוות. קרישי דם הגורמים לטרומבוזות (פקקת בעברית תקנית) עלולים לגרום להתקפי לב, להרס ריקמה במוח, בגפיים ועוד. מחלות הדם הגורמות להופעת קרישים הולכות ונעשות ענף נכבד מכלל ההמטולוגיה, ענף שעד לא מכבר היה חלק ממחלות פנים.

השבוע מתקיים בירושלים כינוס בינלאומי, שידון בעיקר בחומר חדש הממיס קרישים. כאשר החומר הזה יימצא בכמויות הנדרשות בכל הניידות לטיפול נמרץ, והוא יוזרק לכל מי שלקה בהתקף לב, יציל חיי אנשים רבים — אומר פרופ' אורי זליגסון, מנהל המכון ההמטולוגי של איכילוב ונשיא הכנס הבינלאומי לבעיות טרומבוזיס.

החומר החדש, אקטיבטור פלזמינוגן, אומר פרופ' זליגסון, מתביית על אותם אזורים שבהם מתהווים קרישי־דם. תרופות אחרות שהיו ואף עודן בשימוש פוגעות גם במרכיבים חיוניים, כגון אלה שעוצרים דימום. התרופה החדשה מיוצרת בשיטה של הנדסה גנטית. לקחו D.N.A. מתאי הדופן של כלי־דם של אדם ואחרי הכנה מתאימה החדירו אותו ל־D.N.A. של החיידק, שם הוא מייצר את הפלזמינוגן, זהו חלבון, הגורם להאצת הפעולה של מערכת ההגנה העצמית הקיימת בדופן כלי הדם, למשל. החוקרים מצאו כי בגוף ישנו חומר הממיס קרישים, אך לא תמיד בכמות מספקת. התרופה אמורה לתת דחיפה למערכת.

החומר החדש נמצא בניסויים קליניים בארה"ב ובהולנד. הוא ניתן לחולים שזה עתה לקו באוטם שריר הלב. התרופה עשויה להועיל גם במקרי היווצרות קרישים בגפיים או במוח, אשר למוח, הטיפול עדיין די פרובלמטי, שכן לא תמיד אפשר להבחין בין היווצרות קריש במוח להופעת שטף־דם. הטעות יכולה להיות גורלית, כמו נסיון לכבות שריפה בעזרת בנזין. התרופה עלולה להפוך שטף דם מיקרוסקופי למשהו רציני.

אגב, גם שטף דם מיקרוסקופי עלול לגרום נזקים קשים.

מסמר אחרון

התרופה החדשה אמורה לבוא במקום תרופה המשמשת עוד משנות השלושים, סטרפטוקינזה, שגרמה לא פעם תופעות לוואי כגון דימום. התרופה הישנה נוגדת את כל גורמי הקרישה בגוף, בעוד שהפלזמינוגן מתביית רק למקום היווצרות הקריש.

קרישת הדם בעורקים הינה פועל־יוצא מנזק שנגרם לדפנותיהם בשל היווצרות טרשת. במרבית המקרים, הטרומבוזיס הוא המסמר האחרון. תחילה יש טרשת, נוצרים רבדי שומן וכולסטרול, ועליהם מתלבשת הטרומבוזיס. כדי שזרימת הדם תהיה תקינה, הדופן צריכה להיות חלקה. כאשר הדופן מחוספסת וכשיש היצרות במקומות רגישים, יש סכנה של היווצרות קרישי דם. מיחסי הגומלין בין טרשת ובין הטרומבוזיס אפשר ללמוד, שקרישי דם עלולים להופיע אצל אנשים עם עודף כולסטרול בדם, אצל מעשנים, אצל הלוקים ביתר לחץ דם, בסכרת וכו'. להיווצרות קרישי דם יש עוד סיבה — גורם גנטי. מכאן הופעת הקרישים אצל צעירים. ייתכן שאצל צעירים אלה יש רמה נמוכה של החלבון הבולם קרישת דם. פגם גנטי אחר, הגורם לאי־קרישת דם, הוא המופיליה, הנובעת לפי המשוער מנישואי קרובים. פרופסור זליגסון מסר עוד, כי זה זמן משתמשים בקומרין והפרין כאמצעי למניעת גידולם של קרישי דם. באחרונה החלו גם להשתמש באספירין, כמונע קרישי־דם אצל אנשים שעברו התקף לב.

רעל נחשים

כזמנו נמסר בעיתונות מקצועית וגם באמצעי תקשורת המוניים על רעל נחשים כחומר הנוגד קרישת דם. פרופ' זליגסון אומר, כי הרעל מכיל גורמי קרישה וגם נוגדי קרישה. בשנות השישים בודדו אחד המרכיבים נגד קרישת דם, אך הדרך הזו ננטשה בשל תופעות לוואי. החומר שהופק מרעל נחשים היה בגדר חלבון זר, וניתן היה להשתמש בו כתרופה פעם אחת בלבד, כי הגוף יצר מייד נוגדנים.

אחת השאלות המסקרנות חוקרים היא,

מדוע הדם זורם בכלי הדם, ונקרש כשהוא מחוצה להם. לעיתים נוצר קריש דם במקום אחד ונסחף למקום אחר. לעתים רחוקות אצל אשה יולדת קורה, אמנם לעתים רחוקות, שקריש נוצר במהלך הלידה נסחף לריאות וגורם למותה. במקרה כזה, התרופה החדשה עשויה להציל חיים.

מה אומרת התורה השמרנית של תהליך הקרישה? המרכיבים העיקריים של תהליך קרישה הם טסיות הדם, חלבון ליפי וריקמות חיבור, הצומחים בתוך הקריש עצמו. בדרך כלל תהליך הקריש מוגבל לאיזור קטן בלבד, הודות לעובדה שכמה מגורמי הקרישה הם פריקים מאוד וכן הודות לנוכחותם של גורמים נוגדי קרישה. במקרה של פציעה, פועל לחץ הריקמה לטובת תהליך הקרישה.

זמן קרישת הדם הוא מדד חשוב בכל מיני מצבים, כגון ניתוחים. זמן הדימום הוא הזמן הנדרש להפסקת דימום בתנוך האוזן לאחר דקירה קטנה. אך זמן הקרישה אינו נותן תשובה בדבר מנגנון הקרישה. אפשר לאבחן זמן דימום ארוך מהנורמה, כאשר הליקוי הוא דווקא בדפנות כלי הדם. מצד שני, זמן הדימום לא בהכרח מתארך במחלות דם כגון המופיליה. אך במקרה של המופיליה אין לקריש צורה מוגדרת, משום שלא התקשה כראוי. משום כך יתחדש הדימום מן החתכים. כשמאבחנים בעיות קרישה, המקור יכול להיות ליקוי בדופן כלי הדם, בטסיות הדם, או בגורמי קרישת הדם.

ריאות שתולות

בגיליון האחרון של השבועון הרפואי האמריקני "ניו אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין" פורסמה סקירה על שני מקרים מוצלחים של השתלת ריאה, שבוצעו בבית־החולים האוניברסיטאי של טורונטו, קנדה. שני המושתלים חזרו לחיים תקינים. האחד 14 חודשים אחרי ההשתלה והשני 26 חודשים. זה הישג אדיר לרפואה.

השתלת ריאה ראשונה בוצעה כבר ב־1963. מאז היו כ־40 ניסיונות, כולם ללא הצלחה לטווח ארוך. המטופלים נפטרו ברובם ימים ספורים או שבועות אחרי ההשתלה, מהפרעות נשימה, זיהומים וכן תגובת דחייה של האיבר המושתל. רק אחד מן המושתלים נשאר בחיים שמונה חודשים, כשכל הזמן היה מאושפז. עכשיו, כאמור, נרשמה הצלחה רבת משמעות, וזאת בשל שיפור טכניקות השתלה וכמיוחד ניטרול תגובת הדחייה של הגוף.

מהסקירה בשבועון האמריקני עולה כי ההשתלה בוצעה בגופם של חולים שהיו בשלב סופני של מחלת הריאות, במצב של אי־ספיקה נשימתית קשה בשל פיברוזיס. החולים נשמו בעזרת מתקני חמצן. מחלתם החמירה והלכה, שכן לא ניתן היה להשיג הטבה בעזרת טיפול שיגרתי. לפי חישוב אופטימי נותרה לכל אחד משניים אלה שנה של חיים, כשהם צמודים למתקן הנשמה. ההערכה נעשתה בעזרת מחשב הצמוד לבית־החולים. לכל חולה הושתלה ריאה אחת. הסתבר, כי לשם תיפקוד יום־יומי זה מספיק. תיפקוד הריאות המושתלות הוגדר כמספיק גם מבחינת נפח האוויר הנשאב. אצל שני החולים יש רמה טובה של חימצון הדם. כל זה מאשר את ההנחה כי במקרים מסויימים, כשהחולה מתאים ויש גם תורם, ניתן להציל חולה במצב סופני. הבעיה היא במציאת תורם, שכן נפגעי תאונות המועמדים להיות תורמים, נפגעים לעתים קרובות מבצקת ריאות. קל יותר למצוא תורם כליות, לב או כבד, מאשר ריאה.

דרך האוזן

בכינוס הארצי של החברה הנוירוכירורגית הישראלית הוצגה שיטה ניתוחית מיוחדת, לכריתת גידולים בבסיס המוח בלי לגעת במוח עצמו ובלי לפתוח את הגולגולת. מדובר בגידול בעצב השמיעה, גידול המתחיל בתעלת השמע הפנימית ומתפשט לעבר גזע המוח. הניתוח, בו משתפים פעולה אוטוכירורג ונוירוכירורג, מבוצע דרך האוזן הפנימית. שיטה זו מקובלת במרכזים שונים בעולם והיא אומצה גם על־ידי "הדסה"־ירושלים. לפני אימוץ השיטה בוצעו הניתוחים דרך הצד האחורי של הגולגולת, והמנתח נאלץ לחדור לגידול דרך המוח. היה בכך משום סיכון לתיפקודו של החולה אחרי הניתוח. השיטה החדשה מאפשרת להגיע לעצב השמיעה בלי לפגוע בעצבים אחרים וביחוד בעצב הפנים. פגיעה בעצב הפנים גורמת לשיתוק מחצית הפנים והעפעפיים.

עד לא מכבר, חולים שהיו זקוקים לטיפול בגידול בעצב השמע נהגו לנסוע לחו"ל כדי לזכות בטיפול כירורגי דרך האוזן הפנימית. כיום, כאמור, הדבר מבוצע בארץ ב"הדסה". השיטה דורשת מיומנות מירבית במיקרוכירורגיה חדישה.

הסימנים הראשונים להופעת גידול בעצב, גידול שהוא שפיר, הם ירידה בשמיעה, זימזום באוזן ולעיתים סחרחורת. הגידול צומח ליד גזע המוח ועלול ליהפך לסכנת חיים. עתה מסוגלים לגלות אותו כבר בשלבים מוקדמים ביותר, כאשר גודלו אינו עולה על סנטימטר וחצי. זה מאפשר ניתוח בשיטה החדשה.

יש לך סוכרת? אל תלך לפדיקוריסט

אם יש לך סוכרת וצמחה לך יבלת ברגל — פנה למרפאה המתמחה בטיפול בחולים סוכרתיים, שכן טיפול לא נאות עלול לגרום לסיבוכים קשים, העלולים לסכן את הגפה כולה — כך אומר ד"ר מורים עוזריה, מהמכון הלאומי לגפיים בתל־השומר. אסור גם להשתמש במשחות שונות בלי להיוועץ ברופא.

הפגיעה בכפות הרגליים וכן בשרירים ובעצמות, עד כדי עיוות האצבעות, המלוות גם בהופעת יבלות בשל דריכה לא נכונה, כל אלה הן תופעת לוואי של הסכרת ולא פעם מופיעים בעוד הגפיים. אצל הלוקים בסכרת יש גם ירידה בתחושת המכאב בכפות הרגליים, של שינויים חולניים בכלי הדם הקטנים בעצבים. יכול להופיע כיב וזיהום מקומי של פציעות כמו דקירת מסמר, שהחולה לא חש בה. הוכח לדאוג לנעליים מתאימות, רכות בפנים וקשות בחוץ, שלא תהיה חדירה של גופים זרים.

יובש וקשקשים מופיעים ברגליהם של חולי סוכרת. הסיבה — מיעוט הפרשת זיעה. על כן יש לרחוץ את הרגליים לפחות פעם ביום במים פושרים וסבון ולייבשן היטב, בעיקר בין האצבעות. ולאחר מכן לשמן את הרגל בפאראפין לבן, ואזלין, קרם־ידיים או שמן זית. במידת הצורך יש למרוח טלק בין האצבעות, ולהפריד ביניהן בפיסות צמר גפן. לא לגרוב גרבי ניילון.

פטריות הציפורניים שכיחות אצל הלוקים בסוכרת. ציפורן הבוהן נוטה להתפורר, ולא פעם היא חודרת אל תוך האצבע, ושוב, יש לפנות לרופא לשם קבלת טיפול והדרכה. כל זיהום ברגל הוא עיקש, מסכן את הגפה וגורם לערעור איזון הסוכרת.

כאבי לילה בכפות הרגליים או בשוקיים טעונים בדיקה ולא פעם טיפול של מומחים למחלות כלי דם.

יש לדאוג לרגליים דאגה יום יומית, לבדוק אותן, להיות ער לשינוי במראה, בהרגשה, לטפל בהן לפי עצת רופא מומחה. רגליו של חולה סוכרת רגישות בהרבה משל אנשים שאינם לוקים במחלה זו.

מימצאי הדו"ח סותרים את מדיניות הנגיד

לראשונה משתקף בדו"ח השנתי הפער בין ההשקפות של כלכלני בנק ישראל המתרכזים במחלקת המחקר, לבין המדיניות הרשמית שנקט נגיד בנק ישראל היוצא, ד"ר משה מנדלבאום. בפרקים שנכתבו ע"י כלכלני הבנק מרוכזות האשמות רבות כלפי נגיד הבנק ומדיניותו בתחום המדיניות המוניטארית. מדיניות זו היתה כרוכה בעלות יקרה מדי למגזרי המשק ולבנק ישראל עצמו. האשמות אלו קיבלו ביטוי במדור זה מתחילת קביעת המדיניות.

כלכלני הבנק חולקים על נגיד בנק ישראל גם בקשר למדיניותו לביטול ההצמדות במשק, ובפרק על המחירים, שקטעים ממנו מובאים להלן, טוענים הכלכלנים כי מחיר הביטול יהיה גבוה למדי.

הדו"ח מוכיח, כי המדיניות של השגת היעד לשיפור מאזן התשלומים באמצעות מדיניות פיחותים לא הביאה לשום תוצאות. גם התוכנית הכלכלית לא שינתה את השער הריאלי, לפיו עודפי הביקוש של הסקטור הציבורי מומנו בעיקר ע"י מטבע־חוץ. השיפור שחל במאזן התשלומים השוטף במקום גידול הגרעון והחוב החיצוני הוא השיפור בסיוע האמריקני — המרת ההלוואות למענקים והגדלת ממדי הסיוע. המענקים נטו מארה"ב גדלו מ־512 מיליון דולר בשנת 1982 ל־2,881 מיליון דולר בשנת 1985 (ראה לוח ד' 17).

יש בדו"ח זה, שהוא בבחינת "שירת הברבור" של הנגיד היוצא — ואשר חלק מעמדותיו סוכמו ונכתבו בניגוד לדעתו ובניגוד למדיניות שננקטה ע"י ד"ר מנדלבאום — פסק־דין קטלני על המדיניות הכלכלית שננקטה במשך שנים, שתוצאתה היתה האינפלציה היזומה. יש בכך גם כדי להצדיק את פרישתו של ד"ר מנדלבאום מניהול הבנק, משום שהנגיד לא תפס את הדברים כלל או שהגיע אליהם מאוחר מדי והיה מאוהב בשגיאותיו.

צבי טימור

השיפור במאזן התשלומים: מענקים ונפט

הפרק על מאזן התשלומים מסביר, באמצעות שני הלוחות להלן, את המקורות לשיפור במאזן התשלומים בין צמצום הגרעון בתקציב הממשלתי לבין הגדלת הסיוע האמריקני.

ב־1982 קיבלה ישראל 512 מיליון דולר מענק נטו, בעוד הגרעון השוטף הסתכם ב־2,025 מיליון דולר. מכאן, שחובות החוץ עלו בכ־1.5 מיליארד דולר. ב־1985 קיבלה ישראל מענק בסכום של 2,881 מיליון דולר וכך נוצר במאזן התשלומים השוטף עודף של 1.1 מיליארד דולר.

כלומר, קיים שיפור במאזן התשלומים בסכום של 3,123 מיליון דולר, מזה 2,369 מיליון דולר נובעים מהגדלת המענקים מארה"ב. יתרת 754 מיליון דולר נובעת מירידת מחירי הנפט וחומרי הגלם בעולם ומירידת הדולר ביחס למטבעות האירופיים ששיפרו את מחירי היצוא.

לסיכך, לא חל שינוי ריאלי במשק בתחום המט"ח. שינוי כזה, בכל הנראה, יהיה כמעט אפשרי כל עוד יחזיק המשק הישראלי הנוכחי בטחון בהיקף הקיים, וכל עוד נטל החוב במט"ח (קרן וריבית) יעלה על מיליארד דולר לשנה.

מאזן התשלומים, 1981 עד 1985
(מיליוני דולרים, מחירים שוטפים)

	1981	1982	1983	1984	1985	1985 א	1985 ב
חשבון מוצרים ושירותים נטו	-4,261	-4,641	-4,971	-4,767	-3,972	-2,204	-1,768
א. הסקטור הפרטי	-1,703	-2,666	-3,247	-2,389	-1,019	-530	-489
ב. הסקטור הציבורי	-2,558	-1,975	-1,724	-2,378	-2,953	-1,674	-1,279
העברות חד־צדדיות נטו	2,926	2,616	2,858	3,352	5,070	1,519	3,552
א. הסקטור הפרטי	1,131	1,053	937	755	752	313	438
ב. הסקטור הציבורי	1,795	1,563	1,921	2,597	4,318	1,204	3,114
החשבון השוטף נטו	-1,335	-2,025	-2,113	-1,415	1,098	-685	1,784
א. הסקטור הפרטי	-572	-1,613	-2,310	-1,634	-267	-217	-51
ב. הסקטור הציבורי	-763	-412	197	219	1,365	-470	1,835

סיוע ממשלת ארה"ב והיבוא הביטחוני, 1981 עד 1985
(מיליוני דולרים)

	1981	1982	1983	1984	1985	1985 I	II	III	IV
מענקים	1,424	1,258	1,618	2,271	3,937	499	546	1,208	1,684
תקבולי הלוואות לטווח ארוך ובינוני	1,111	1,083	1,092	898	0	0	0	0	0
פירעון הלוואות לטווח ארוך ובינוני	664	746	906	997	1,056	335	201	332	189
א. קרן	206	177	156	124	110	22	42	21	26
ב. ריבית	458	569	750	873	946	313	159	311	163
ס"ה סיוע ברו'	2,535	2,341	2,710	3,169	3,937	499	546	1,208	1,684
ס"ה סיוע נטו	1,871	1,595	1,804	2,171	2,881	164	345	876	1,495
סך מענק נטו	760	512	712	1,274	2,881	164	345	876	1,495

צ.ט.

יוני החל בזרימה גדולה

חודש יוני החל אתמול בהזרמת כספים גדולה של בנק ישראל. הסיבה לכך היא דחיית מועד פריונן של אגרות חוב ופקדונות של הבנקים, שאמורים היו להיפרע בסוף מאי — אלא שהיום האחרון של מאי חל בשבת ולפיכך נדחה מועד פריונם ל־1 ביוני. היקף ההזרמה אתמול היה כ־150 מיליון ש"ח. וצויין, כי במהלך החודש הקודם הזרים בנק ישראל לבנקים כ־100 מיליון ש"ח נוספים, באמצעות הקדמת פריונות של כספי הפקדות הבנקים, שהיו מופקדים באוצר עוד מתקופה ארוכה, על מנת שלא תיווצר סטינה אדירה. כספים אלה היו אמורים להיפרע באוגוסט, אך האוצר החליט להקדים את הפריונות, תמורת ריבית של 1.75 אחוז לחודש. מסיבה זו העדיפו רוב הבנקים לא לנצל את אופציית הפריון המוקדם.

אריאל שגב

פיחות מיותר, התייקרויות מוגזמות ורבית החורגת מהתכנית

המדיניות לעצירת האינפלציה במחצית השנייה של השנה ננקטה במסגרת תכנית החירום לייצוב המשק. התכנית נפתחה ב־1 ביולי בפיחות גדול (18.8 אחוזים) ובעליית מחירים כללית בשיעור דומה — 17 אחוזים במרבית המוצרים והשירותים, למעט מוצרים ושירותים מסובסדים, שמחיריהם עלו ב־45 עד 100 אחוזים. בהמשך התכנית נשמרה יציבות שער החליפין של הדולר (וחל פיחות כלפי סל המטבעות).

● שחיקת השכר בקנה־מידה כזה היתה כפי הנראה מיותרת לגמרי מבחינת הצלחתה של התכנית הכלכלית, כפי שמציין זאת גם מחבר הפרק. גם הפיחות הגבוה היה כנראה מיותר.

במשך שנת 1984 ובמחצית הראשונה של 1985 חל במאזן התשלומים שיפור ניכר, שהתבטא בירידת עודף היבוא ובשיפור מימונו. כמו כן הצטמצם גירעון הממשלה עקב קיצוץ בתמיכות, עלייה בגביית המסים והחלפת הלוואות של ממשלת ארה"ב במענקים. נוסף על כך הוקפאה הצריכה הציבורית המקומית, וחלקה בתוצר ירד. על רקע שיפור זה בולט הכישלון של עסקות החבילה בגרימת ירידה ניכרת ומתמשכת בקצב האינפלציה.

בהעדר החלטה ממשלתית – יד חופשית לנגיד

בתחום המדיניות המוניטרית לא נתקבלה החלטת ממשלה מסודרת. אולם במסמכים שהוכנו לקראת דיוני הממשלה בתכנית החירום לייצוב המשק הומלץ להקפיץ תחילה את נפחו הריאלי של האשראי הבנקאי הכולל ב־10 אחוזים, ולאחר מכן לשמור אותו ברמה נומינלית קבועה. נקבע, כי אם שיעורי הריבית הנומינליים על החח"ד יעלו על 25 אחוזים לחודש, יתערב הבנק המרכזי החל בחודש השני לתכנית, כמו כן נאסרה רכישת פת"ם־עו"ש.

● בנק ישראל נכשל במדיניותו להקטין את נפח האשראי ולא ביצע את המדיניות של קביעת תיקרה לריבית.

תכנית החירום לייצוב המשק שונה מהתוכניות הקודמות להדברת האינפלציה. התכנית הציבה לה למטרה את בלימת התהליכים האינפלציוניים ואת שיפור מאזן התשלומים בו־זמנית. ההתייחסות לשער החליפין במסגרת התכנית היא משנה בתפישה שהשפיעה על המדיניות הכלכלית מראשית שנות השבעים. על פי גישה זו, פיחות נומינלי היה המכשיר המרכזי להקטנת עודף היבוא. לפיכך רווחה הטענה, כי כל שימוש בשערי החליפין באמצעי מדיניות לעצירת האינפלציה ירע את מאזן התשלומים. ולכן, לפני האטת הפיחות יש להביא לירידת האינפלציה באמצעות הפחתת עודפי הביקוש במשק. תפיסה זו התעלמה מן העובדה, שבמשק פתוח אין קשר ישיר והדוק בין עודפי ביקוש לאינפלציה. אך יש קשר כזה בינה לבין פיחות.

בתכנית החירום ננקטה גישה חדשה, שלפיה אפשר — יחד עם הבנת רקע מתאים בתחום הריאלי — להשתמש בשער החליפין באמצעי לעצירת האינפלציה, ובו־זמנית לשפר את מאזן התשלומים. עול השיפור במאזן התשלומים הוטל בתכנית החירום על הביקושים המקומיים, שביצוע התכנית אמור להקטינם.

כדי למנוע לחץ עלויות מצד השכר, כתוצאה מירידת קצב האינפלציה, וכדי לאפשר קיצוץ בתמיכות, ללא לחץ חוזר על השכר ועל העלויות — בוצעה שחיקה גדולה של השכר בנקודת המוצא, באמצעות השעיית הסכם תוספת היוקר: בגין ההתייקרות המצטברת של מאי, יוני ויולי בסך 56 אחוזים (27 מתוכם ביולי) שולמה במשכורת יולי תוספת של 14 אחוזים בלבד. ולפיכך ירד כוח הקנייה הריאלי של השכר בכ־27 אחוזים. ירידת השכר הריאלי למעביד היתה קטנה יותר, כי חלק מההתייקרות נבע מביטול תמיכות, אבל גם ירידה זו לא נפלה מ־20 אחוזים.

השחיקה ההתחלתית בשכר היתה גבוהה ממה שנדרש לשם שמירת רמת השכר הריאלי שהתוכננה בהסכם השכר, ולשם מניעת גלגולו של ביטול הסובסידיות על הפירמות. חלק מהשחיקה הנוספת תוכנן מראש להיות זמני, ונועד ככל הנראה לתמורך בירידת הביקושים — ואילו חלק אחר משקף את ההנחה, שרמת השכר הממוצעת שנקבעה בעבר היתה גבוהה מדי. מהנתונים עולה, כי ייתכן שהיה אפשר להשיג אותה שחיקת שכר גם תוך עליית מחירים נמוכה יותר, וכי הפיחות הגדול של ה־1 ביולי והתאמת המחירים המיידית שליוותה אותו לא תרמו רבות לשחיקת השכר.

● מסקנה מעניינת. כדי לצוד ציפור השתמשו בתותחים.

* פיחות בן 3 אחוזים בלבד ואפס פיצוי ביולי היו מניבים אותה תוצאה בדיוק, הפיחות שימש גם לצורך האחדת שערים בשיעור קטן, וכן ניסו להשיג באמצעותו פיחות ריאלי של כשני אחוזים (לפחות לזמן מה). גם שתי מטרות אלו היה אפשר להשיג באמצעות פיחות בן 3 אחוזים.

נוספת, כמו שטענו מנהלי המדיניות. להלן:

המתכננים העריכו קביעה ודאית של גודל האשראי ברמה נמוכה מדי, הכרוכה בפגיעה בתוצר — על האפשרות, כי רמת האשראי תהיה גבוהה מדי. דבר הכרוך בפגיעה במאזן התשלומים. העוגן הנומינלי היחיד שנשמר במתוכנן עד כה הוא שער החליפין של הדולר. עקב השינויים במחירי

ד"ר משה מנדלבאום
שירת הברבור

המטבעות בעולם, בחירת הדולר (ששערו ירד במחצית השנייה של 1985) בעוגן נומינלי יצרה תוואי זוחל ואיטי של פיחות נומינלי ביחס למטבעות האירופיים.

נגד ביטול ההצמדות

הגישה שננקטה משתלבת במדיניות כללית של הממשלה ובנק ישראל, החותרת לצמצם ככל האפשר את ההצמדות במשק. מלבד בנושא האשראי והשכר מתבטאת תופעה זו גם בתופעות שונות בשוק ההון, וכן באיסור שהוטל על נקיבת מחירים במונחי מטבע חוץ.

הטענות נגד הצמדה מכוונות בעיקר נגד שלוש מהשלכותיה העיקריות על התהליך האינפלציוני: (א) ההצמדה מסייעת באופן פסיבי לתהליך האינפלציוני, משום שהיא מאפשרת התאמה מהירה של הגדלים הנומינליים ומקלה בכך על הסתגלות המערכת לכל אינפלציה שהיא; (ב) ההצמדה מונעת התאמה מהירה של מחירים יחסיים, בעקבות זעזועים ריאליים במשבר הדלק, או בעקבות ביטול מסיבי של תמיכות; (ג) קיום נכסים פיננסיים צמודים איפשר לציבור התאמה אוטומטית של הנזילות, ללא תשלום, או, במלים אחרות, — הימנעות מתשלום של מס אינפלציה. מחסור בנזילות חדל איפוא לשמש מייצב יעיל של מערכת המחירים. לדברי המצדדים בשימוש בהצמדות, יש בהן כדי להקל על תהליך התזמון והתיאום של המחירים: בעזרת הצמדה (למדד מחירים או למטבע חוץ) ניתן לקבוע ולהבטיח מחירים יחסיים רצויים בטווח הקצר. כך אפשר היה לוותר מראש על האשראי והשכר בעוגנים נומינליים, ולקבוע ישירות את הרמות הרצויות של השכר הריאלי והריבית הריאלית. בזאת היתה באה על פתרונה בעיית תזמון השכר והאשראי עם שער החליפין ורמת המחירים, שהוקפאו בראשית יולי, והיה נמנע לפחות חלק מהמחיר הריאלי שהמשק שילם על ההתאמה בין העוגנים השונים. זאת, ככל הנראה, ללא לחץ על מאזן התשלומים. קשה להניח, שקביעת הריבית הריאלית ששררה ערב התכנית כיעד (באמצעות הצמדות) היתה מעודדת ביקושים חריגים (למלאי או למוצרים ושירותים), שהיו מסכנים את מאזן התשלומים ודרבו את יציבות המחירים. גם חששות לרכישה ספקולטיבית של מטבע חוץ, אם היו, היה ניתן לחסום על־ידי הצמדת ההלוואה המוניטרית לשער החליפין. הצמדה יכולה להועיל גם בעתיד הקרוב, שבו ייתכן, כי יחולו זעזועים בתבנית הייצוב — למשל בזמן הסרת הפיקוח על המחירים. זעזועים כאלו עלולים ליצור ציפיות לפיחות וירידת של יתרות מטבע החוץ, שתגרור אחריה תגובות במדיניות המוניטרית, וחוזר חלילה. הצמדה למטבע חוץ תיטול את העוקץ מספקולציות בנגד היתרות ותמנע אותן אוטומטית.

אשר לטענה, כי ההצמדות גורמות לאבדן מס אינפלציה — ייתכן שחשיבותה במשק הישראלי קטנה יחסית: הנפקת תהליך הכסף הצמוד משמשת את הממשלה כחלק מהמימון של הסקטור הציבורי. כדי שהציבור יסכים לקנות ניירות ערך ממשלתיים לא־צמודים במקום ניירות ערך צמודים (למשל פת"ם עו"ש), תצטרך הממשלה לשלם לו את הריבית הריאלית הנהוגה בשוק, בתוספת שיעור האינפלציה הצפוי ועוד פרמיית סיכון על סטייה של האינפלציה בפועל מזו הצפויה. כדי שהממשלה תרוויח נטו מביטול ההצמדה (וכך ייווצרו כוחות אנטי־אינפלציוניים), צריכה התוצאה על פרמיית הסיכון להיות קטנה ממס האינפלציה על בסיס הכסף, אך על־פי התיאוריה הכלכלית, בהנחות המקובלות, אין הכרח שכך יהיה. יתר על כן, כאשר הממשלה מתכוונת באמת לעצור את האינפלציה ולהקפיא את שער החליפין (וכך לוותר על מס אינפלציה), ואילו הציבור אינו רוחש אמון לממשלה ודורש פרמיות סיכון — יגדל גירעון הממשלה יחד עם ביטול ההצמדה. ייתכן שתופעה זו התרחשה במחצית השנה האחרונה. לסיכום נקודה זו — גם אם יש לביטול ההצמדה הפיננסית עדיפות בטווח הארוך, טוענים המצדדים בה כי העיתוי שנבחר לביטולה החלקי לא היה מתאים.

כאמור לעיל, הגישה המצדדת בשימוש בהצמדות בזמן ייצוב המשק לא נתקבלה על־ידי בנק ישראל.

קיצוץ גירעון הממשלה הוא רכיב חשוב בתכנית, עקב השפעותיו על מאזן התשלומים ועל התהליך האינפלציוני. חלק מהקיצוץ שהושג בגירעון הממשלה ב־1985 אינו מתמיד, וגם השיפור במאזן התשלומים לרכיביו נובע בחלקו מגורמים זמניים. ההשלכות הצפויות של תנועות מטוטלת זו על תהליך עליית המחירים תלויות בקשרים שבין גירעון הממשלה לעליית המחירים.

המשק הישראלי פתוח יחסית לתנועת סחורות ושירותים, ולסחר החוץ יש משקל גדול מאוד בסך פעילותו. במשק כזה גירעון ממשלתי יציב אינו גורר בהכרח אינפלציה מתמשכת, כל עוד יכולה הממשלה לממן את כולו במילוות מהציבור ומכירת מטבע חוץ ממקורות יציבים כדוגמת בלגיה כיום. בשנים האחרונות התקשתה הממשלה במימון גירעונה ממקורות יציבים, על רקע חוב לאומי פנימי וחיצוני גדול. תמונת הראי של קשיים אלו היתה אובדן רזרבות מטבע חוץ וקשיים במימון מאזן התשלומים. צמצום גירעונה של הממשלה ב־1985 איפשר לה לממנו ממקורות יציבים; יתר על כן: היא אף החזירה הלוואות קצרות מועד לחו"ל, ובו־זמנית הגדילה את יתרות מטבע החוץ. גידול קטן בגירעון בעתיד, באותם תנאי מימון, צפוי אפוא כי יתמצה בעלייה חד־פעמית של רמת מחירי המוצרים שאין להם תחליפי יבוא קרובים, ובתוצאה מכך — בייסוף ריאלי. קירוב ראשון לשיעור השינוי שנגרם ברמת המחירים הכללית כתוצאה מהגידול בגירעון הממשלה, הוא שיעור הייסוף הריאלי כפול משקל המוצרים שאין להם תחליפי יבוא בסל השימושים. מכפלה זו קטנה מאוד, וכשלעצמה אינה צריכה לפגוע ביציבות המחירים הכללית. לכן המשתנים הקריטיים הם יכולתה של הממשלה לממן את גירעונה בתקופה הקרובה ממקורות יציבים והכוחה להשפיע על אימון הציבור ולמנוע ספקולציות נגד שער החליפין.

קטעים מפרק המחירים בדו"ח בנק ישראל

שתי מכות על המשק: האטה מלווה בריבית גבוהה

המכה העיקרי שחל במשק בעקבות התוכנית הכלכלית היה צמצום היקף הגרעון הממשלתי. צמצום הגרעון הושג באמצעות צעדים בעלי אופי חד־פעמי, כגון ביטול סובסידיות ואי־מתן פיצוי בשכר.

שיעורי הריבית הגבוהים הניעו את מחזיקי צמודי המט"ח לעבור לנכסים שקליים. כ־2.5 מיליארד דולר עברו מהפת"ם לקבלת הריבית השקלית הגבוהה.

הריבית הריאלית, שהיתה כ־40 אחוזים ריאליים מתחילת שנת 1984, עלתה עלייה תלולה בעיסקת החבילה הראשונה ואחר־כך שוב, עם הפעלת התוכנית הכלכלית. התמדה במדיניות כזאת, פוגעת גם בפעילות הכלכלית, במיוחד בתפקוד היצרני של הפירמות – קובע הפרק על "שוק הכספים וההון". יתרה מזו, ביצוע המדיניות הזאת הביא להעברת תשלומים נרחבים מבנק ישראל לבנקים, ומחירה - גידול בהכנסות הציבור.

למרות מדיניות הריבית גדל נפח האשראי ב־13 אחוז לעומת השנה הקודמת. למדיניות זו, קובע הדו"ח, היו גם השלכות לצמצום הפעילות הכלכלית. במיוחד חריפות השלכות אלה כאשר במשק שוררת עלות ריאלית גבוהה תקופה ארוכה, המערערת את מצבן של הפירמות. על רקע הקשיים שאליהם נקלעו הפירמות במשק בעקבות ריסון הביקושים, החריפה הריבית את מצבן. עוד יצויין, שהשנה התרבו הפירמות שהגיעו לפירוק.

אומדן עלות ריאלית שנתית של האשראי, 1983 עד 1985
(מונחים שנתיים, אחוזים)

עלות ריאלית של האשראי למשתמשים שאינם משלמים מס

	1983	1984 כל השנה	1984 רביע רביעי	1985 כל השנה	1985 מחצית א	1985 מחצית ב
אשראי בנקאי חופשי לזמן קצר	9.0	39.5	120.1	32.0	5.9	64.6
במטבע ישראלי	-5.6	47.5	172.1	65.2	15.9	135.5
א. חח"ד	-5.9	67.0	177.3	100.4	49.7	168.3
ב. צמוד במטבע ישראלי	-1.0	21.2	181.8	16.8	-27.6	88.3

הלוח מוכיח, כי החל מהרביע האחרון של 1984 שילמו הציבור והמשק ריבית ריאלית בלתי מתקבלת על הדעת. במחצית השנייה של 1985 הגיע מחיר האשראי ל־65 אחוז בממוצע ובחח"ד ל־168 אחוז. אולם גם ביחס לפירמות, בהתחשב בשיקולי מס הכנסה, הגיע מחיר הכסף נטו ל־62 אחוז במטבע ישראלי ול־77 אחוז בחח"ד.

צ.ט.

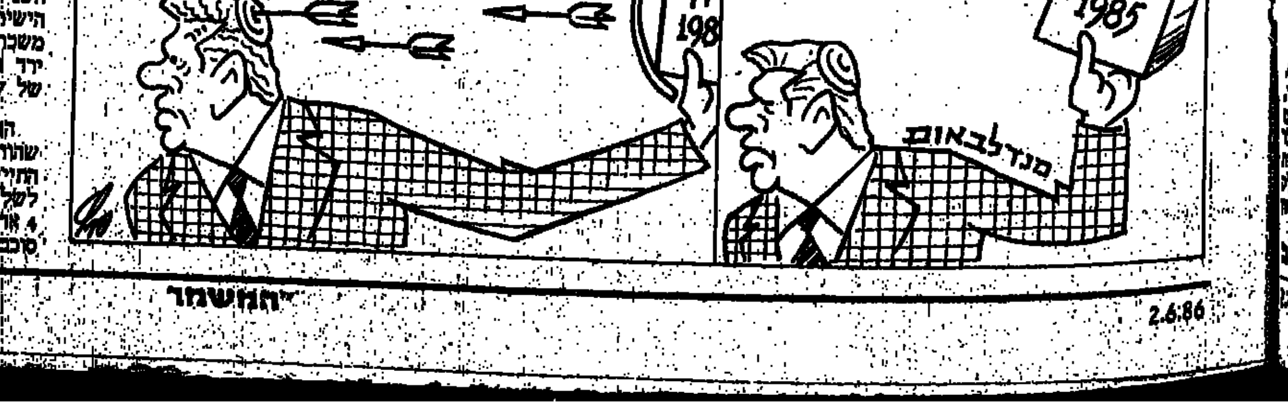

שחיקה חריפה בשכר

שחיקת השכר בשירותים הציבוריים היתה חריפה יותר במחצית השנייה של 1985 מאשר בסקטור העסקי — קובע דו"ח בנק ישראל 1985. השחיקה בשירותים הציבוריים היתה בשיעור של 16 אחוז לעומת 11 אחוז בסקטור העסקי וזאת, לדברי הדו"ח, בגלל זחילת שכר חריגה מן המסלול המוסכם בסקטור העסקי (8 אחוזים תוספת שקיבלו בסקטור העסקי בחודשים אוגוסט דצמבר 1985). בסקטור הציבורי היה השכר מבוקר. הדו"ח מציין, כי הירידה התלולה באינפלציה במחצית השנייה של 1985 (החל מיולי), ותוספות השכר החריגות שהיו מוסכמות, הביאו את השכר ברוטו בסקטור העסקי בראשית 1986 לרמה הממוצעת של 1984.

מדדי השכר הריאלי הממוצע למשרת שכיר בסקטור העסקי ובשירותים הציבוריים, 1982 עד 1985
(וממוצע 1982 ו־1983 = 100)

כתוצאה מעדכון מדרגות המס במחצית השנייה של 1985 וכן מירידת נטל המיסים הישירים על השכר נשחק השכר הנטו פחות משכר הברוטו. שכר הנטו הממוצע ב־1985 ירד בכ־2.4 אחוזים לעומת ירידה ממוצעת של 7 אחוזים בשכר הברוטו.

הדו"ח קובע, כי הסדר תוספת יוקר החדש שהוחל באוקטובר 1985 מכסה פיצוי התייקרות בגובה 80 אחוז מן ההתייקרות אחת לשלושה חודשים, וכן במקרה הצטברות של 4 אחוזים בהתייקרות. הסדר זה, מציין הדו"ח, סוכם בשעה שרמת האינפלציה במשק היתה גבוהה והיו אי־ודאות לגבי יציבות המחירים. ההסדר תוקן בחודש מאי 1986 והותאם לרמת אינפלציה נמוכה. מחברי הדו"ח טוענים, כי הכרחי תיקון בהצמדה בשיעורי אינפלציה נמוכים, שכן כל שינוי במיכנה השכר כתוצאה מפעולות חיצוניות או כוחות שוק ידחפו את השכר כלפי מעלה, והעדר גידול בפריון העבודה יפגעו בתעסוקה ויציבות המחירים. לדבריהם, "ככל שהאינפלציה נמוכה יותר, צריכה התוספת האוטומטית לפצות על חלק קטן יותר מההתייקרות, וזאת, ניתן להשיג בדרך העלאת סף ההתייקרות" לשם תשלום הפיצוי.

מאת יעקב רבי (456)

גוזל ואפרוח

ראינו בטלוויזיה, בתכנית מבט־ליל־שבת, חיזיון מרהיב ומרגש: עובדי חברת החשמל טִפסו ועלו בעמוד של מתח גבוה עד לקן של עיטי סלעים, להוציא ממנו זוג גוזלים ולמוסרם לאנשי החברה להגנת הטבע בשביל שיטביעו בכרעיהם טבעת עם מספר זיהוי, לצורך מעקב אחר נדודיו, מקומות קינונו וסיכויי הישרדותו של מין עוף דורס זה. בשעת מעשה אירעה תקלה: אחד הגוזלים נשמט מידי האוחז בו ונפל על הארץ, אך כיוון שכבר היה כבן חודשיים וכבר הורגל לרחף (מוטת כנפיו מטר וחצי) — לא אונה לו כל רע. משהושלמה מלאכת הטיבוע הוחזרו הגוזלים למרומי קינם והכל בא על מקומו בשלום.

אנו אומרים: גוזל של עיט, ושל פרס, של נץ, של בז, של איה וריה ושאר עופות דורסים — אבל גם של יונה, של דרור, של סנונית, של בולבול, של עפרוני וכיוצא באלה צפורי שיר. ולעומת זאת מדברים על אפרוח של תרנגולת, של תרנגול־הודו (ושל מיני בַּר ממשפחת התרנגוליים, כמו שליו וחוגלה), וכן של אווזה וברווזה. היש הבדל מהותי בין האפרוח לגוזל, במראה החיצון, בכושר התפקוד משעת התבקעות הביצה, בקצב ההתפתחות, בשיעור התזונה הממוצע? לפי מה שעינינו רואות, אכן ההבדל הוא נִכָּר. צא אל הלול וראית בני־יום מכוסים פלומה למן יומם הראשון, והם פעוטי־אריויתר עצמאיים: הם מתגודדים סביב אִמם והיא מגוננת עליהם, אך הם נהנים מחופש תנועה, מתרוצצים ומלקטים במו־מקורם את מזונם. האפרוחים הם עוזבי קן, עד כמה שהמבנה הפשוט שבו דגרה אִמם על הביצים ראוי לשם קֵן. גוזלים, לעומת זאת, הינם חובשי קן, צמודים אליו, ובתחילה הם ערומים, נעדרי כושר תנועה, ורעבתנים, אבל תלויים תלות גמורה בהוריהם, לא רק במה שנוגע להבאת המזון אלא גם ללעיסתו והכנתו לעיכול. קשים חבלי גידול גוזלים ולא בכדי מִספרם לעונת־קינון מועט. יש עופות דורסים הנוטלים ביצה אחת או שתי ביצים לעונה. אפרוחים — שאני, כי דאגת גידולם פחותה יחסית: לחלופין, ריבויים היחסי מבטיח את קיום המין גם אם מִספר נִכָּר של פרטים אינו מחזיק מעמד או נטרף.

מאימתַי קיימת כפילות זו במינוח, אפרוח וגוזל, המלמדת על טיבם השונה של מיני בני־עוף? ספק אם יש לכך אחיזה איתנה בלשון המקרא, בִּצְפֻרות של אנשי המקרא. בדברים כ"ב, 6—7 נאמר: „כי ייקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ, אפרוחים או ביצים, והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, לא תיקח האם על הבנים; שלח תשלח את האם — ואת הבנים תיקח לך..." אם בני העוף מצויים בקן שעל העץ והאם רובצת עליהם, הדעת נותנת שהם גוזלים, חובשי קן, לפי המינוח המקובל עלינו כיום; אבל הכתוב קורא להם אפרוחים, ומביא בחשבון את האפשרות שתמצא אותם גם על הארץ. ייתכן אפוא שאפרוחים הם כינוי כולל של צעירי העוף, ללא הבדל טיב הקינון ומיקומו, קצב התפתחותם של הצעירים, דרכי האכילה שלהם וכו'. ומה דינו של גוזל בתנ"ך? אפשר שמשמעו המובהק הוא בן יונה (או תור, או צוצלת), כבכתוב בברית בין הבתרים: „קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת ואיל משולש ותור וגוזל" (בראשית ט"ו, 9). אבל תן דעתך שגם צעיריו של עוף דורס כמו נשר נקראים גוזלים, כבכתוב בפרשת האזינו: „כנשר יעיר קינו, על גוזליו ירחף" (דברים ל"ב, 11). אך האומנם יש לנשר רק גוזלים? באיוב ל"ט, 30, נאמר על עוף זה: „ואפרוחיו יעלעו דם ובאשר חללים שם הוא"... נמצא שבמקרא אפרוח וגוזל משמשים בערבוביה, ואנו החיים ומדברים עברית בזמן הזה לא ניוושע אם נסמוך על לשון המקורות אלא הבה נקיים את המינוח הנחוץ שנשתרש בעברית החדשה: את האפרוחים נבקש בלול ובברווזיה ואת הגוזלים נמצא בשובך יונים וגם בקינים של צִפּוֹרֵי־שיר שעל עצים ושל עופות דורסים על צוקים — או על עמודי מתח גבוה...

על אפרוח וגוזל ראה גם הלקסיקון הזואולוגי של מנחם דור.

שיטיון

יוסף שמי תיאר לאחרונה במדור הרפואי את מחלת־אלצהיימר, מחלת־נפש ניוונית הפוקדת קשישים. מחלת אלצהיימר, כתב שמי, היא מין ממיני השיטיון, מלשון שוֹטֶה, שטוּת, השתטות; דֶמֶנְצְיָה בלעז. שיטיון אינו מצוי במילונים הרגילים ואף לא במונחי הרפואה של האקדמיה (הגורסים, למשל, השתטות זקנוּת). שיטיון כשווה־ערך לדֶמֶנְצְיָה הוא חידוש מחידושי המילון הרפואי של אבן־אור־דורות. המגמה צורות אחרות של המחלה: שיטיון סֵנִיר = דֶמֶנְצְיָה פְּרֵיקוֹקְס, שיטיון זקנון = דֶמֶנְצְיָה סֶנִילִיס, ועוד.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון | לחרוק שיניים ולהמשיך

„הדוד וניה" מאת צ'כוב בתיאטרון „הבימה", עם עזיקרי בתפקיד ראשי

מאת ציפי שורטש

„צריך להמשיך לחיות. ואנחנו נמשיך לחיות, דוד וניה. נעבור שורה ארוכה, ארוכה של ימים, של ערבים שאין להם סוף... נעבוד למען אחרים גם עכשיו וגם כשנהיה זקנים, בלי שום מנוחה, וכשתגיע השעה, נמות בשקט, בלי מילה, ומתוך העולם שמעבר לקבר נאמר שסבלנו, שבכינו, שהיינו חיו מרים..." זהו קטע ממונולוג, הסיום של „הדוד וניה" מאת צ'כוב, העולה בימים אלה ב„הבימה". את ההצגה מביים חנן שניר, שביים בהצלחה רבה את „השחף" של צ'כוב בתיאטרון באר־שבע, והתרגום העדכני נעשה על־ידי ערן בניאל.

העלאת מחזה של צ'כוב מהווה תמיד אתגר לתיאטרון, לבמאי ולצוות השחקנים. „הדוד וניה" (שנכתב ב־1899, כחמש שנים לפני מותו) הוא ההפקה הרביעית בארץ ונסיון שני ב„הבימה". תיאטרון חיפה העלה את המחזה ב־69, „הקאמרי" ב־78 ו„הבימה" בשנת 60 — הפקות שהביקורת לא זיכתה אותן בשבחיה.

צ'כוב ידוע ב„אווירה" שהוא מצליח ליצור, ודמויותיו נעות בין הגיחוך לסבל ובין הפאתוס לרגש. קל מאוד להיתפס להגזמה בכיוון זה או אחר — ומכאן גם נובע הקושי בהעלאת מחזותיו. על הבמה הצ'כובית קורה מעט מאוד — עלילותיו חסרות העלילה מתרכזות, בעיקר, בעלילות המתפתחות בתוך נפשות הדמויות חסרות הפעולה, המופעלות באורח סביל על־ידי הנסיבות, מבלי לעשות דבר לתיקון חייהם. היה זה סטאניסלבסקי (מהתיאטרון המוסקבאי האמנותי) שאמר: „בעצם חוסר הפעילות של דמויותיו חבויה פעילות פנימית עשירה ומורכבת". גדולתו של צ'כוב נמדדת, אולי, ביכולתו הפנטאסטית לתאר פיסת חיים, נתח מחיי היום־יום עד הפרטים הקטנטנים ביותר של החיים השיגרתיים. באחת מהתבטאויותיו אמר צ'כוב: „אנשים סועדים, סועדים בלבד, אך ברגע זה עצמו, מתעצם אושרם או שחייהם נהרסים". גיבוריו אינם גיבורים טראגיים או דראמתיים במובן הרגיל של המילה — אלה גיבורים המייצגים את האדם הקטן, זה שצ'כוב בז לו ויחד עם זאת אוהב אותו. גישתו המיוחדת ממוזגת בתוכה אהבה יחד עם אירוניה ליצור האנושי — ואנו הצופים נדרשים לא רק לרחם על דמויותיו, אלא גם לצחוק איתן ועליהן.

עלילת „הדוד וניה" מתרחשת באחוזה כפרית ברוסיה, מוקפת עצי ליבנה, ההולכים ונכחדים מדי יום. במרכזה איוואן פטרוביץ' וויניצקי, הלא הוא הדוד וניה, המנהל את האחוזה יחד עם בת אחותו סוניה, לטובת הפרופסור סרבריקוב, שהוא אביה של סוניה. עבודתם הקשה מכלכלת את כל בני המשפחה: האומנת, האם והסבתא, ומאפשרת לפרופסור להשתעשע בהגיגים מנוסחים חסרי ערך. בואם של הפרופסור ואשתו הצעירה יילנה לאחוזה מפר את שיגרת החיים המשעממים ומעמיד את הדוד וניה על טעות חייו. סרברייקוב מודיע, באסיפה משפחתית, על כוונתו למכור את האחוזה לטובת נסיעה לפינלנד — ווניה עומד חשוף, מודע לכישלון חייו.

בין באי האחוזה נמצא גם את אסטרוב הרופא, בן דמותו של צ'כוב, איש המעשה, בעל יכולת התבוננות חברתית, המציע פתרונות, אך כמו יתר הדמויות גם כן נידון לכישלון. יילנה (אשת הפרופסור) היא מושא אהבתם של וניה ואסטרוב ואילו היא עצמה מאוהבת ברופא, שאהוב כליבך על סוניה, אולם, כיאה לצ'כוב, אין האהבות הללו מתממשות — הדמויות ממשיכות להתחבט עם ייסורי אהבתן שלא תתממש לעולם.

על הבמה, ניסים עזיקרי בתפקיד וניה, מצליח להשכיח לי את עזיקרי השחקן, לפני עומד הדוד וניה במלוא הדרו הטראגי־המגוחך. בהשפעתו של חנן שניר הוא ניגש לדמות ללא יראת כבוד מיותרת. „צ'כוב שנא ניפוח", אומר עזיקרי, „לסטאניסלבסקי הוא כתב: אינני כותב על מלאכים או נבלים, אני כותב תמונות מחיי אנשים פשוטים". בהתמודדות שלו עם התפקיד הוא מנסה להלך בין הגיחוך של הדמות מול הכאב העצום שלה. „היו רגעים קשים", הוא אומר. „היה צורך לחפור, לשנות כל הזמן, לחפש איך לומר מונולוג. זו עבודת פרך — הריון של שלושה חודשים".

— מיהו הדוד וניה שלך?

עזיקרי: וניה הוא קודם כל איש טוב, תמים עד כדי גיחוך. ילד מגודל, ילדותי. מהאנשים שתמיד עושים למען האחרים. הוא אוהב ורוצה להיות נאהב — אבל אינו מר נפש. ההתנגדות שלי היא ל„מר־נפש". הוא איש טוב שהחמיץ את חייו.

— מה אומר לנו המחזה היום, כ־80 שנה לאחר שנכתב?

הוא אומר מה שאומרות לנו כל הזמן דמויות טראגי־קומיות בחיים. זה לא תיאטרון רלוואנטי־עכשווי — הוא לא מדבר על מלחמת לבנון. הוא עוסק בבעיות הניצחיות של האדם: המוות, האהבה, ההחמצה, הסבל — אלה הבעיות האמיתיות של בני־האדם. המחזה מדבר על העצבות, הבדידות, החיים שחולפים, על הסתיו של האדם.

לקראת הסיום, לאחר שווניה יורה בפרופסור ומחטיא — כשלון נוסף בשרשרת כשלונותיו — הוא אומר: „... אני בן 47. אם נניח שאני אחיה עד גיל שישים, אז נשארו לי עוד שלוש־עשרה שנים. המון זמן! איך אני אחיה את שלוש־עשרה השנים האלה? מה אני אעשה, במה אמלא אותן? אילו רק יכולתי לחיות את שארית חיי איכשהו אחרת... להתחיל חיים חדשים... איך להתחיל... במה להתחיל..."

עזיקרי: „הסיום הוא סוג של משרה. אחרי יריות האקרת והמריבה וההשלמה — מחליט וניה להמשיך בחיים. הכל ישאר כפי שהיה, כלום לא יקרה. הגבורה היא ביכולת לחרוק שיניים ולהמשיך לחיות".

— האם אתה מרגיש הזדהות עם וניה?

מאוד עד כדי כך, שאני נבהל לפעמים. האיש הזה קרוב אלי — אני אוהב אותו. והתפקיד לא היה רחוק ממני. לא רחוק מההרגשה שלי כאדם. וניה בשבילי הוא תפקיד חייו.

„הדוד וניה" — תפקיד חיים
בתמונה: נסים עזיקרי ויונה אליאן

מסביב לתפקיד וניה מתרחש סיפור נוגע ללב. אביו של עזיקרי, שבא מבולגריה בזמן החזרות, עקב בדריכות אחר ההצגה לקראת הפרמיירה. „בשביל בולגרי", אומר עזיקרי, „שחונך על התרבות הסלאבית, זו גאווה שהבן שלו משחק את וניה, בשבילו זה כבוד גדול ששחקן מגיע לשחק את וניה של צ'כוב. הוא כל־כך רצה לראות את זה, לפני שלושים יום הוא נפטר — ולא זכה לראות. בהצגה קורה שאבא מופיע בתוכי, אני מרגיש ונזכר בו. ערב, ערב, אני משחק את וניה בשביל האבא שלי."

במונולוג הסיום אומרת סוניה: „ושנינו, דוד וניה, אתה ואני נזכה לראות חיים מלאי אור, יפים ונהדרים. אנחנו נהיה מאושרים ונביט אחורה בחיוך של חיבה על כל הצרות שלנו — וננוח. אנחנו ננוח! אנחנו נקשיב לקולות המלאכים... נראה את כל הרע שעל כדור הארץ... וחיינו יהיו רגועים, רכים ונעימים כמו לטיפה..." סיום אופטימי? פסימי? הקהל ישפוט.

פסטיבל ישראל | מחול — סיכום ביניים

מאת גיורא מנור

השליש הראשון של פסטיבאל ישראל 86' מאחורינו, ותיק הרשמים מתמלא והולך. בתחום המחול היבול הוא, קודם כל, של בשורות ביתיות, משלנו.

„מאזובשה" הפולנית היתה להצלחה גדולה, האולמות מלאים והצגות נוספות נערכו, כדי לספק את הדרישה. לדעתי, ההצלחה מוצדקת ביותר. בניגוד ללהקות מחול עממי מזרח־אירופיות אחרות, אין ב„מאזובשה" אווירת עליצות מאולצת, חיוכים „מקצועיים" קבועים, ביצוע מרוויק המזכיר יותר תרגיל־סדר מאשר מחול עממי חופשי. דווקא מפולין העצובה הגיעה חבורה של רקדנים מעולים ומיומנים היטב, שרוקדים בחופשיות, כל אחד לפי דרכו שלו, בתוך מסגרת הכוריאוגראפיה העשויה בצורה מעולה. זהו מופע המצטיין בטוב־טעם, גם במוסיקה שלו וגם בתלבושות המרהיבות.

מארה"ב הגיעה לפסטיבאל להקתם של ארני זיין וביל ט. ג'ונס, היצירות שבוצעו בשתי תוכניותיה שונות מאוד זו מזו. המשותף הוא איכות התנועה. זיין וג'ונס שייכים למה שמכונה — בהעדר מונח מוצלח יותר — מחול פוסט־מודרני. ג'ונס, רקדן גבה קומה ובעל נוכחות בימתית מרשימה, ניצב כמעט תמיד במרכז. זיין, שותפו, שסבל לאחרונה מבעיות בריאות, הוא היפוכו הגמור, מבוגר ו„לבן", מופיע רק בתפקיד הפרופסור המטורף קצת, יוצרו של „המוצר", מין מפלצת כשל הדוקטור פרנקנשטיין ב„שדרות נסתרים". כמובן ג'ונס בתלבושת מכסיפה ופנים, בהם מסמנים התפרים בין החלקים שמהם הורכבו, הוא המפלצת. אבל כל זה אינו אלא תירוץ לשורת של מחולות, שרב בהן התעלול האופנתי: נשים, המרימות לגובה את הגברים, טיפוס אקרובאטי משעשע של רקדן על גבי רקדן, כפי שהורגלנו לראות במופעי „פילובולוס" ו„מומיקס". בחלקו המסיים של המופע „שדרות נסתרים" אפשר להבחין גם בהשפעת סגנונו של מייקל קלארק הבריטי (חורים במקומות אסטראטגיים בתלבושה...)

השפעת „פילובולוס" והלהקות שנולדו ממנו ניכרת היטב במחול הפוסט־מודרני. לנוכחותו יש לזקוף את הלגיטימאציה של השעשוע, כמרכיב של המחול המודרני בחמש־עשרה השנים שחלפו מאז המופעים הראשונים של „פילובולוס" בניו־יורק. זה מרד נגד הרצינות היתירה, גם של גראהם ובני דורה, וה„קרירות" המנוכרת של קאנינגהאם ויותר הפוסט־מודרניים.

ג'ונס וזיין אולי אינם בגדר משהו פוקח עיניים ופותח אופקים, כמו שהיו „סאנקאי ג'וקו", להקתה של פינה באוש או יאן פאברה. אבל זהו בהחלט מחול חדש טוב.

עכבר עם תסביך נחיתות

להקת המחול הקיבוצית שבה מאנגליה ישר לירושלים, והציגה שלוש יצירות חדשות, שתיים מהן מאת רמי באר. „לוס אטאודוס" שלו, כאופנה הרווחת של פנייה למסורת עדות ישראל, בנויה על שירים בלאדינו, שהלחין עודד זהבי ושרה אסתי קינן. הצד המוסיקלי מצוין, אבל התפאורה הכבדה — מיני קירות ממתכת, מדרגות ואפילו, אם אינני טועה, אדמה של ממש, מפוזרת על חלק מהבימה — מיותרת, ומזכירה באיישימר שיותו והפאתוס שלה את שנות החמישים. גם התנועה, שעיקרה מבטים חסודים כלפי שמייא והרמת הזרועות בתנועה של תפילה או כשל מקוננות, שקשה לי לתארה כשייכת לעולמו הרוחני של הכוריאוגראף. הכל יושבים מסביב לרוקדים ופניהם עצובות. בקיצור, מלאכותיות או מחווה לדתיות האופנתית.

רמי באר, יוצר צעיר אבל כבר בעל נסיון וכשרון, נתן פורקן לדמיונו ב„קרנבאל החיות". לפי סן־סאנס, והתגבר בעזרת התלבושות הנפלאות־ממש של יהודית גרינשפן על המבנה הבסיסי, המקשה על הכוריאוגראף של המוסיקה. כי קאמיל סן סאנס כתב שורת של מיניאטורות סאטיריות, בחינת זה הולך וזה בא, ללא קשר בין החוליות השונות בשרשרת. אהוד מנור כתב כדברי קישור סיפור על עכבר בעל תסביך נחיתות, אותו משמיעה אורית ברגיל בצורה משעשעת וקליטה, והוא מספק דבק דראמאטי. כייחוד מחול הצבים ותמונת יצורי הים מצויינות. זהו מחול עשיר, רב המצאות. גם „פטר והזאב" של רמי זכה לביצוע מרשים ביותר, תיאטרון־הילדים וה„באלט הישראלי" עם „מפצח האגוזים" האנמי שלו יכולים ללמוד פרק בתחום המופעים לנוער מהלהקה הקיבוצית.

„למטה בצפון" מאת האורח משוודיה, מאץ אק, הראה את רקדני הקיבוצים כמיטבם.

שמש זעירה, אדומה, על רקע כחול, היא נקודת המוקד בחייהם של איכרים. הגורים ומביטים בה כבהתגלות אלוהית כמעט — החמה באיזורים צפוניים אלה אינה השמש המציקה לנו בימות הקיץ.

אחד משיאי המחול העשיר הזה — המשך אולי קצת יתר על המידה — הוא מחול החיזור בין האיש בעל המכנס אותו רקד באופן מבריק ראובן קדישי, עם נערתו, ריקוד המסתיים במשגל מאחורי המסך האחורי. אק בנה את יצירתו לתלפיות, עם כמה וכמה קודות וסיום מרשים, בו הרקדנים מסתלקים להם אל מאחורי האופק, כשהם מרימים את שולי מסך הרקע, כשם שבאו מתחת לשמיים הכחולים בראשית הריקוד. הלהקה הקיבוצית ביצעה גם את המחול האניגמאטי, בעל הקונוטאציות הרבות „חלב שחור" של אוהד נהרין, בצורה מרשימה.

שש בנות ותרנגול

וזה מביא אותנו ללהקה ישראלית נוספת, „האנסמבל, ירושלים", שהביא לפסטיבאל את עבודתו החדשה של נהרין, „ריקודי זיקית", לתערובת צלילים מטיבט, אפריקה ומה לא. האנסמבל מורכב משש בנות וגבר אחד, ניר בן־גל. מצב זה, של להקה עם תרנגול אחד, שימשה לאוהד נקודת־מוצא. לפעמים הבנות נושאות את ניר על כפיים, לפעמים הן גוררות אותו, מכנסיו מושלים על קרסוליו, באלכסון על פני הבימה. הוא שוכב עליהן בצורה סמלית אבל ברורה למדי בזו אחר זו, והכל באווירה טעונה חומר נפץ רגשי, אך מבלי לגלוש אל הגסות או הרצינות היתירה. זו יצירה מצויינת, המראה את הקבוצה במיטבה.

עבודתו של ניר בן־גל „מתים מצחוק" שייכת למחולות האבסורד. הכוריאוגראפים גילו לאחרונה את תיאטרון האבסורד מיסודם של בקט ויונסקו. הדבר קרה כמעט 40 שנה אחרי „מחכים לגודו", למרות שדווקא הדראמאטורגיה של תיאטרון זה, שאינה פועלת בעזרת סיפור עלילתי — „גודו" הרי כל עלילתו היא שלא מתרחש דבר שגודו המיוחל לעולם לא בא ולא יבוא — ותוך ויתור על איפיון פסיכולוגי של הדמויות, אלא בעזרת מטאפורות בימתיות חזותיות, תואמת במיוחד את המחול.

ניר נטל את הטקסט של יונסקו, „אנשים מתים מרעב. מתים מצמא. מתים משיעמום. מתים מצחוק. מתים מקינאה. מתים מפחד. וכמובן מתים במלחמות. מתים ממחלה. מתים מזיקנה. מתים יום יום", ובנה כמעט צינים אלה שורת של תמונות בתנועה, שאין בהן איור של המילים, המושמעות על־ידי הרקדניות. ניר הוא יוצר צעיר מוכשר, שתרם גם לא מכבר יצירה מרתקת לסדנה הכוריאוגראפית של להקת בת־שבע, כך שכבר יצא מגדר מי שמנסה את כוחו ונכנס לרשימת היוצרים, שמן הדין לשים לב לעבודתם ההולכת ומתפתחת.

לצערי לא יכולתי לחזות בעבודתה של ליאת דרור (בן־גל) „תינוקות בתנוקות", כשל הפיסה עם מופעים אחרים, כפי שקורה בפסטיבאלים.

מאורע שאמור היה להיות „פסטיבאלי" במהותו, „גאלריה", אירוע של תנועה ותיאטרון באולמי מוזיאון ישראל, נכשל כשל העדר הדמיון של מארגניו, שלא יכלו לשער מה קורה, כאשר מאות ישראלים צמאי אמנות מתקבצים על טפס, ונוהרים למופעים הקצרים, עד שהם עצמם הופכים למרכיב העיקרי של המופע. התנועה הקיבוצית סיפקה את רוב הקבוצות שאמורות היו להופיע, בעיקר מהאולפנים האזוריים הרבים (מלבד האקדמיה מירושלים וסמינר הקיבוצים מתל־אביב ולהקתה של לאה אברהם). מה חשבו להם המארגנים, שעה שהקצו ליתוי עופר ושחקן שלה, רמי ברוך, למנוראמה „צלילים", את הכור שבאמצע הרחבה ע"ש אידה קראוון, קשה להבין. ריחמתי על השחקן שהיה עליו להילחם ברוחות בתגובות התינוקות רבית רבן ואימותיהם.

„האנסמבל, ירושלים"

עיקר התנועה סופקה על־ידי הצלמים וצלמי הטלוויזיה, שהם כידוע שקופים וסבורים כנראה שהם בלתי־נראים. יש חובה להקצות לצופים מקום מוגדר, כדי שלא ימשכו את דוח האירועים עצמה ולא יסתירו האחד לשני, ואת הצלמים להגביל בתנועתם. אם האירוע לא צריך להתפורר למתם התקהלות של סקרנים.

הפסטיבאל רק החל ועוד מצפים לנו הבאלטים „אגם הברבורים" ו„ג'יזל", ובמובן מופעיה של מרידית מונק, שלא כדאי להחמיצם.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
עמק חפר

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר בקשה למתן הקלה בגוש 10579 חלקה 216 מכמורת. ההקלה המבוקשת היא כדלקמן: 250 מ"ר במקום 220 מ"ר המותרים בהתאם לתכנית המתאר עמ/200. כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה רשאי להגיש לוועדה את התנגדותו המנומקת בתוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

ע. דגני, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת שהוגשה לוועדה המקומית, לתכנון ובניה ת"א יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת בניה 5% ברח' 1085 מס' 22 ת"א גוש 6135 חלקה 197 תיק בנין 12728.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ובניה ת"א יפו, שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון, ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה ת"א יפו

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
תיק בנין 2508

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 267 בגוש 6746 ברח' ארלוזורוב מס' 107 חולון, הכוללת הקלה של 3% משטח המגרש 276/2 מ"ר בקומה ב' בלבד ו־10% בקו בנין צדדי (דרומי).

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התוכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רחוב ויצמן בשעות קבלת קהל.

לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד ה. שרון, יו"ר ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/129/13 ב'. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 3945 ח' 627, 628, 630, 631, 678. רחוב ז'בוטינסקי. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי קו בנין וביטול חלק מדרך. הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3246 התשמ"ה, עמ' 3314 ובעתון בוקר הצופה מתאריך: 11.8.85 ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 11.8.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 11.8.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, תופקד במשרדי הועדה המחוזית ואוסרה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שישא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור הקלה לתוספת לאחוזי בניה במסגרת 6% בקו בנין צדדי וניצול חלל הגג ברחוב טבנקין מס' 51 גוש 6623 חלקה 671, תיק בנין 051־2/2152.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

תן טרמפ לחייל!

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ת"א, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מס' ח/383 לתכנית מיתאר חולון ח/1.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6740 חלקות 211 ר'192, רחוב עליה שניה.

עיקרי מטרת התכנית: לשנות יעודו של חלק משטח צבורי פתוח למגרש לבנין צבורי על מנת להקים עליו מועדון נוער מעל מקלט צבורי קיים.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית.

מרדכי בהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה על הכנת שינוי תכנית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מתאר מס' ח/383 שינוי לתכנית מתאר חולון ח/1.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 6740 חלקות 221, ר'192.

מקום: חולון, עליה שנית.

מטרת התכנית: לשנות יעודו של חלק משטח צבורי פתוח למגרש לבנין צבורי על מנת להקים עליו מועדון נוער מעל מקלט צבורי קיים.

מרדכי בהנא, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

אחים ריקון בע"מ
הודעה על שינוי תזכיר

להוי ידוע, כי באסיפה הכללית היוצאת מן הכלל של החברה בתאריך 1/6/86 נתקבלה ההחלטה המיוחדת הבאה:
לשנות את תזכיר החברה, באופן שבסעיף 1, לאחר סעיף משנה י"ח, יבואו הסעיפים הבאים:
יט. (1) לעסוק בכל דרך שהוא בענייני הבידור והמוסיקה, כיזם, כאמרגן, כמבצע או בכל דרך אחרת ובכלל זה - בלי לפגוע בכלליות האמור קודם לכן - לעסוק בארגון שמחות וארועים מכל סוג שהוא.
יח. (2) בלא כל הגבלה באמור לעיל או להלן, לעסוק בכל עסק או עיסוק ולעשות כל מעשה או פעולה שהם, כל עוד אין הם נוגדים את החוק.
חברי החברה או נושיה רשאים, תוך 21 יום מקבלת ההחלטה, לבקש מבית המשפט לפסול אותה, כולה או חלקה.

טלוויזיה

08.40 בלי סודות — צירה 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון פשוט ד' — חילוק ארוך 10.05 ארץ מולדת — ממזרח ומים למולדת 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — לקרוא ולכתוב 11.00 ערבית מדוברת — אלערט 11.15 אנגלית ו' 11.30 מדעי הטבע ד'־ו' — סקרנותם של תתולים 12.00 תלמוד — שניים אוחזין — פשיטא חלק 1 12.25 אנגלית ו' 12.45 צרפתית — העשרה 13.00 אנגלית ח' 14.00 בבית של פיסטוק — בגדי פיסטוק החדשים — רגע משכנע את פיסטוק כי מבגד ישן אפשר לתפור משהו חדש 14.20 החיים במדינות ניו־אינגלנד — ניו אינגלנד ומקומה בהיסטוריה של ארה"ב 14.30 טבעם של דברים — הפסנתר — ביקור בבית מלאכה של סטיינווי בוני הפסנתרים הידועים 15.00 קסם קסם — מים ב' 15.25 בלי סודות — שורוק 15.30 מאה ציורים מפורסמים — „ציד" — סטאבס 16.00 זכרון דורות — זול ורן — נראה המנדה 16.30 שניים אוחזין — דיוק 17.00 ערב חדש 17.30 עליה בארץ הפלאות — שם הפרק: אליפות קרוקט הקיפודים, מלכת הלב מזמינה את כל תושבי ארץ הפלאות לאליפות קרוקט. באליפות הקיפודים משמשים כדורים, וציפורי הפלמינגו משמשות מחבטים. גם עליה משתתפת 18.00 באותו עניין — סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: אלידן 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 תהילה — סדרה, שם הפרק: עבודת צוות. שני זוגות בפרק הזה: דוולון ואמטולו מופיעים כצמד במועדון לילה ומקווים להגיע יחד לגדולה, ובזוג השני — וולי וניקול עוברות לגור במגורים משותפים 20.50 נקודת חן — סדרת טיולים עם אורי דביר 21.00 מבט לחדשות 21.30 אין כמו בבית — סדרה אנגלית משעשעת. הפרק החמישי: משעוזבת טרייסי את הבית עם בן־זוגה החדש, אבא ארתור מחליט למצוא מקום מגורים אחר גם לשני ילדיו האחרים; ניג'ל ועול. שכנו טרבור עוזר לו בעניין הזה 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח. מנחה: רם עברון 22.50 דמפסי ומייקפיס — סדרת סרטי מתח אנגלית. שם הפרק: גזר דין. דמפסי מגלה למייקפיס משהו שלא ידעה על ידידה שנרצח, שיאו של הפרק קשור במעשה הטיסה 23.40 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב — הנדל: פתיחה ברה מג'ור לאורטוריה; [illegible]: קונצ'רטו בלה מג'ור לצ'לו ותזמורת 07.30 שחרית מוסיקלית — יוזף מיסליבצ'ק: סינפוניה בסי במול מג'ור; מוצרט: קונצ'רטו במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת ק. 271; שוברט: שלישיית כלי־קשת בסי במול מג'ור; פרוקופייב: סוויטה מתוך הבלט „סינדרלה" 09.30 קונצ'רטו בוקר — דבוז'ק: הפתיחה בחיק הטבע; בטהובן: שמיניה לכלי נשיפה; איירלנד: קונצ'רטו פסטוראלי; אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ותזמורת; צ'ייקובסקי: רביעית כלי־קשת מס' 1; דביסי: 3 נוקטורנים: עננים, חגיגות, סירנות 11.57 מגישים שיר 12.00 מאוצר הארכיון — הקלטה ממרתון באך — פסטיבל ישראל — ירושלים 1985, קונצ'רטו לכנור ותזמורת במי מג'ור ר"ב. 1042; פרלוד ופוגה לעוגב בדו מינור ר.י.ב. 546; קנטטה מס' 150 13.00 קונצרט צהריים — הומל: „רונדו הברקי" לפסנתר ותזמורת; מנדלסון: רביעיה במה מינור לפסנתר וכלי־קשת; צ'ייקובסקי: וריאציות על נושא רוקוקו; דביסי: סוויטה קטנה; סן־סאנס: סימפוניה 15.05 מוסיקה ויוה 16.00 קונצרט מנחה. מס' 10 18.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית רשות־השידור 20.05 ערב טוב — פרגולזי: קונצ'רטו מס' 2 לחליל ותזמורת; מוצרט: ששה מחולות גרמניים, ק. 571 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם: פסטיבל רדיו צרפת במונפלייה 12.7.85 התזמורת הפילהרמונית של מונפלייה / משה עצמון. פולנק: קונצ'רטו לעוגב, כלי־קשת וכלי הקשה; ראבל: 3 קטעים לסולנים ותזמורת: מירה, אליסה, אלסינו 22.30 מירקם — רצף מוסיקלי (ש.ח.)

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 תוגה — עם בני הגיל 08.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לכתה"ס — ספור אני שומע — לכתות ב', ג' — מאת רבקה אליצור לקראת יום ירושלים 11.30 השכלה דעת לכל — תל־אביב — הדור הראשון — 1906־1936. העצם מעיירה לעיר — תל־אביב במחצית הראשונה של שנות השלושים — ד"ר מרדכי נאור 12.05 חדש בשעה טובה 14.05 לבם ולכל המעוניין — תכניות לילדים. קוקו הבוקי — מאת טובה הרשקוביץ. קוראת נילי [illegible] (ג) ספור השבוע — מאת יוסי מרגלית 15.00 לילדים הגדולים — היכל ההתעתות — שעשועון בשידור חי 15.35 הכדור עגול — ספורט לנוער — עם רני רבדין 15.55 מאזין והספרים — סקירה על ספר חדש 16.05 [illegible] — משתתפים: ערוה טל, חנה רובין, סמדר ברנר, רינה ותבואה ונחום בוכמן ש.ח. 17.12 מגישים שיר 17.30 האוניברסיטה הפתוחה • צמיחת המדינות החדשות באפריקה — בהדרכת ד"ר בנימין נויברגר — המאבק לעצמאות בזירת 18.06 מנחת ערב — 18.50 פרקי היום והתנ"ך 19.05 עיונים בפרשת השבוע 19.30 שידורים לעולים 22.05 קשר לילי.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 סעו לשלום — מנחה: גדעון הוד 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הקשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.05 יש ענין — עם גבי גזית 15.10 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.06 שעה ואקשיה — מגזין שבועי לעניני חינוך 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 דין ודברים — מגזין לעניני חוק ומשפט 20.05 סולם המזרות 22.05 פינת הג'אז 23.05 מחפשים את המטמון

גלי צה"ל

06.55 באוזן מילולי. 06.05 אוניברסיטה משודרת: ההסטוריה של חקר המוח חדרי המוח — מרצה פרופ' פרץ לביא עם לאה עזו 07.07 שבע אפס שבע. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקה 10 עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — עם אבני גלעד 14.05 דו רה יומי עם דובי לנץ ודני קרפל 15.05 מגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.55 באוזן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 משהו עולמי • מגאזין גלי־צה"ל לעניני חוץ 17.50 יומן ספורט 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף משה בר־כוכבא. מראיין: נחמן שי 19.05 מה יש — עם ארז טל 20.05 בלוז דה לוקס — עם דני קרפל 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: ההסטוריה של חקר המוח (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הבייגאק — שירים שהחברה אוהבים 23.05 לילה לילה • עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם גיורא רונן סמנכ"ל וקצאת עם־עובר 00.05 פסטיבל ישראל 86 — קולות וביקורות 00.15 ציפורי לילה עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 בחזרה לאשר — להיטים וחתיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה כבר תשעה — עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים — עם שמירה אמבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 לי ולך — שיר וברכה 15.05 חדש, חדיש ומחודש • עם שש עשרי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית 18.05 אתם זוכרים את השירים 20.05 קצה אחרת — פופ מתקדם — עם אורלי מורג 22.05 משלנו — שירים עבריים 23.05 הלילה הוא שירים. ופזמונים ושירים יפים.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: נאריה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורלי: מורשת הולקרופט
בית לסין: פננראגנט 23.15
בן־יהודה: רכבת אל התופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
דרייב אין: ניסנש בסיבוב 9.45 ,7.45
המטורפת למין 12
הוד: רמו
מוזיאון תל־אביב: חוץ הגדר
ליסור חדש: 9 שבועות של שכרון חושים 9.30 ,7.00
פאר: יחסים אסורים 9.30 ,7 ,4.15
סינמה 1: השוטר מבוורלי הילס
סינמה 2: העד
פאריס: מסע עסקים של אבא 9.30 ,7.15 ,2 ,11
רב־חן:
חן 1 סילוואדור 9.45 ,7.20 ,5
חן 2 פעמיים במשך החיים 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 3 מרגלים שכאלה 9.40 ,7 ,5
חן 4 נאטי גאן 9.40 ,7.20
חן 5 תרגיל לרופאים מתחילים 9.40 ,7.30 ,5.00
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תל־אביב: שודדי השחקים
תמלת: שורת המקהלה 9.30 ,7.15 ,5
צוותא: חייל הלילה 8.00

רמת־גן

ארמון: גברתי המאמן 9.30 ,7.15 ,5
לילי: 9 שבועות של שכרון חושים 9.30 ,7.15
ארמון: תרגיל לרופאים מתחילים 9.30 ,7 ,5
רב־גן:
גן 1 שגעון של לילה 9.40 ,7.30 ,5
גן 2 מסע עסקים של אבא 9.30 ,6.50 ,4.15
גן 3 פעמיים במשך החיים 9.40 ,7.30 ,5
גן 4 להב משונן 9.45 ,7

ירושלים

אדיסון: רכבת אל התופש 9 ,7 ,4.30
אורנע: מרגלים שכאלה 9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון:
16.00 לאסי חוזרת הביתה
18.00 העכבר ששאג
19.45 יום ראשון בכפר
21.30 אפוקליפסה עכשיו
24.00 הבו ואיש השלג
בנייני האומה: אלוני 9.30 ,7.30 ,4.30
כפיר: זכרונות מאפריקה 9 ,5.45
הבירה: ערפדי הזולי 9.30 ,7.30 ,4.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 9.30 ,7.15
סמדר: לרקוד עם זר 9.30 ,7.30 ,4.30
אורגיל: שורת המקהלה 9 ,7 ,4.30

חיפה

ארמון: בשר הברזל 9 ,6.45 ,4.30
אורה: זכרונות מאפריקה 9 ,6
חן: מרגלים שכאלה 9.15 ,7
עצמון: השוטר ממנהטן 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: סיפורה של אגנס 9 ,6.45 ,4.30
קרן אור המעורש: מסע העסקים של אבא 9.00 ,6.30 ,4
רון: רכבת אל התופש 9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: יומו של אלוף 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: נאריה 9 ,7

נתניה

שרון: מרגלים שכאלה 9.15 ,7.00
סטודיו: מרגלים שכאלה 9.15 ,7.00

חולון

מכבי: זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.00
מגדל: שורת המקהלה 9.30 ,7.15 ,4.30
ארמון: מים מים 5 ,7.15 ,9.30

בת־ים

עצמאות: גשר הברזל 9.30 ,7.30 ,5

הרצליה

דוכלי: משאלה מוות 9.30 ,7.30 ,5.00
מלון מגדל דניאל: להב משונן 19.15 ,21.30

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה 9.15 ,6

חדרה

חוף חדרה: בית־ספר לאסירים מתחילים 9.30 ,7.15

עכו

אוריינטריום: הכבוד של פריצי 9 ,7

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ב', 2.6
תיאטרון הבימה:
הדוד וניה: 20.30
צ'בוב צ'בובה: 20.30
בימרתף
רפליקה — מוזיאון ת.א. „רובינשטיין" — 21.00
התיאטרון הקאמרי
קידוש: בדימונה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 2.6 בשעה 21.00
„רק שלום וללכת"

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בת־ים — בלפור 45.

חולון
בת־ים — בלפור 45.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' חמ"ג 28.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.

חיפה
מאוחדת — סמטת עתלית 6.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● ביקור חולים - ילדים, א.א.ג.
● הדסה ע"כ - פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים.
● משגב לדך — נשים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00־20.00, בימי ו' 08.00־15.00. טלפונים: 03־435500, 03־433500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ת"א - 226027 (24 שעות) חיפה - 04־229488 (11.00־20.00) נהריה - 04־920014 (11.00־20.00) קו פתוח לדתיים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222782.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל — בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות 21.00־23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 24.00־18.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00־21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה ג', טל' 523166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. ריינגולד מגמר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 21.00־17.00.

עזרה ראשונה נפשית:
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — טלפון 065־93334, טבעון — 101, טלפון 04־951401, נהריה — טל' 04־923333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'־ה', בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'־ה' 16.00. בימי ו' וערבי חג 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'־ה' 16.00.
מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 13.00.
מחיפה בת־גלים: לירושלים: א'־ה': 7.00.
לתל־אביב: א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

בראזיל פתחה ברגל־ימין – גברה בקרב סוער על ספרד 0:1

ד"ר סוקראטס – שער אחד לרפואה

השופט האוסטרלי פסל בדקה ה־52 שער ספרדי ברור מרגלי מאסדה ★ שער־הנצחון בדקה ה־62 מראשו של סוקראטס ★ הספרדים נגררו לסגנון המשחק הברזילאי ★ הטוב במגרש – השוער הברזילאי קארלוס

הברזילאי קאסאגראנדה (משמאל) והספרדי בוטרגנו נאבקים על כדור במשחק אמש בגוואדלחארה (0:1 לבראזיל) (צילום ראדיו איי.פי.)

שער נגיחה מצויין שכבש קשרה הותיק של נבחרת ברזיל, ד"ר אוליביירו סוקראטס בן ה־32, לרשתה של נבחרת ספרד העניק לברזיל נצחון בכורה במשחקי הגביע העולמי הי"ג באיצטדיון גוודאלאחרה במקסיקו סיטי.

השופט האוסטרלי באמברידג' לא הכיר בשער חוקי לזכות ספרד בדקה ה־52. באותה דקה ביצעה ספרד התקפה מתואמת בסיומה בעט מאסארה הותיק בעיטה נפלאה מ־20 מטרים. הכדור פגע במשקוף הפנימי, נחת מעבר לקו השער והורחק. השופט האוסטרלי שניצב במרחק רב הורה על בעיטת קרן ולא אישר את השער.

דקתיים לאחר ארוע זה כבשה ברזיל שער בעזרת ידו של החלוץ קארקה. השופט באמברידג' פסל גם את השער הזה, הפעם בצדק.

מיד לאחר פסילת השער החלה ברזיל לגלות יכולת משופרת. בדקה ה־62 כבשה שער כשר למהדרין.

קארקה שיחרר בעיטה אדירה מ־25 מטר, הכדור טס למשקוף הפנימי וד"ר סוקראטס הסתער על הכדור החוזר ומקרוב נגח במדויק לרשת — 0:1. סוקראטס נראה בעת הכיבוש בעמדת נבדל ברורה אך השופט החלש הכיר בשער.

ברזיל לא הסתפקה בשער זה וניסתה לכבוש שערים נוספים. החלוץ מולר צורף למשחק במקומו של קאזאגרנדה ומיד עם כניסתו (67) בעט נפלא אך השוער הספרדי הדף לקרן.

דקה לאחר ארוע זה שוב ניצב מולר כפני עמדת כיבוש, אך הוא איחר להגיע לכדור אותו שיגר קארקה המצטיין.

13 דקות לפני הסיום השאיר מולר כדור לאלמו שבעט גבוה.

נבחרת ספרד נראתה אובדת עצות. שחקניה התקשו לפצח את ההגנה הברזילאית המצויינת ובראשות השוער קארלוס הדפה כל נסיון ספרדי לכיבוש. לשיאו הגיע קארלוס בדקה ה־84 לאחר שמיגל גונזאלס בעט כדור נפלא ממרחק של 18 מטר משער ברזיל וקארלוס התעופף וקלט את הכדור בזינוק נפלא.

פאלקאו הותיק החליף את ג'וניור שנפצע ומולר העלתן נשלח מול השוער הספרדי אך היה סויו ובעט לחוץ.

דקתיים לסיום ניתנה הזדמנות נדירה לספרד להשוות אך קאמאצו נגח מול השוער לקרקע וקארלוס המצויין לא התבלבל וקלט את הכדור הקשה.

מעוז ההגנה של ברזיל, בנוסף לשוער, היה הבלם שחום העור חוליו סזאר שניקה את רחבת שערו מסכנה ספרדית.

נבחרת ברזיל הוכיחה כי בשורותיה מחליפים מצויינים לשחקנים שפרשו או נפצעו. הכוכב הברזילאי זיקו ישב על ספסל המחליפים מאחר שטרם החלים מפציעה. אבל סוקראטס במרכז המגרש הוכיח כי כוחו במותניו ומספר מסירות פז שלו מצאו כתובת ברזילאית.

נבחרת ספרד היוותה יריב שקול לברזיל רק במחצית הראשונה, כשברזיל מיעטה לתקוף את שערו של זוביזארטה. רק בדקה ה־19 בעט אלזו מ־25 מטרים והשוער הספרדי הדף.

70 אלף צופים חזו במשחק.

● ברזיל: קרלוס, ארסון, חוליו סזר, אדינו, ברנקו, אלזו, אלמו, ג'וניור (פלקאו), סוקראטס, קאזאגרנדה (מולר), קראקה.

● ספרד: זוביזארטה, רנונס, קאמאצו, מאסדה, גויקוצ'יאה, ויקטור מונוז, חוליו אלברטו, לופז (סניור), סאלינס, בוטראגנו, מיטצל.

★ בית 4 ★

1.	בראזיל	1	1:0	2
2.	אלג'יריה	0	0:0	0
–.	צ. אירלנד	0	0:0	0
4.	ספרד	1	0:1	0

● עם סגירת הגליון החל המשחק בבית ג' בין צרפת וקנדה בליאון.

סוכנות איי.פי.: השער מנבדל!

סוכנות הידיעות איי.פי. פירסמה אמש ידיעה לפיה נכבש שער הנצחון של ברזיל מעמדת נבדל ברורה.

לדברי הסוכנות ניצב כנבדל לא רק הכובש — ד"ר סוקראטס — אלא שחקן ברזילאי נוסף.

בנושא אחר מפרסמת הסוכנות ידיעה כי השער של מאסאדה הספרדי בדקה ה־52 היה כשר למהדרין.

גם הטלוויזיה הוכיחה שהשער אמנם היה חוקי לגמרי.

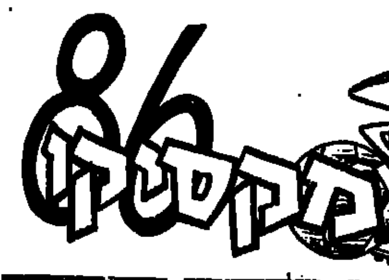

הספרדי ויקטור מונוז מנסה לחלוף על פני הברזילאי אלמאו (צילום ראדיו איי.פי.)

הקפטן האנגלי בריאן רובסון מעניק מגן לילד מקסיקני במונטריי. לידו המנהל רוב רובסון. צילום ראדיו איי. פי.

ז'אירזיניו וקוביאס חזרו למקסיקו כפרשני טלוויזיה

שני החלוצים המצויינים שהרשימו לפני 16 שנה במשחקי גביע העולם ב־1970 במקסיקו, הברזילאי ז'אירזיניו והפרואני קוביאס, שבו אליה כפרשני טלוויזיה.

ז'אירזיניו שהבקיע את אחד השערים בגמר חזר למקסיקו כפרשן בטלוויזיה הברזילאית, ואתמול העניק פרשנות בנצחון בראזיל על ספרד.

הפרואני קוביאס, החלוץ הגדול של נבחרתו במשחק ההפסד לבראזיל (4:2), בגוואדלחארה, משמש כפרשן בטלוויזיה האמריקנית. קוביאס למד היטב את השפה האנגלית כאשר כיכב בשורות פורט לאודרדייל יחד עם [illegible]

פולנים ריגלו במחנה המרוקני

המשלחת המרוקנית תפסה שני "מרגלים" של [illegible]

הערב – שלושה משחקים בשלושה בתים

סיכוי טוב לארגנטינה ולפולין

הונגריה – ברה"מ, במאבק שקול

שלושה משחקים, בשלושה בתים, ייערכו הערב בגביע העולמי בכדורגל. שני מפגשים יתחילו ב־9, שעון ישראל. ארגנטינה מול דרום־קוריאה, בבית א', באיצטדיון אולימפיקו במקסיקו־סיטי. בבית ג' יתקיים המשחק המרכזי של הערב, באירפוראטו, בין שתי היריבות המושבעות, ברית־המועצות והונגריה.

בבית 6, בעיר התאומה מונטריי, ישחקו מרוקו ופולין. המשחק יתקיים באיצטדיון אוניברסיטריו ויתחיל ב־1 אחר־חצות, שעון ישראל.

★ בית 1 ★

ארגנטינה ודרום־קוריאה לא נפגשו מעולם בגביע העולמי. שני הכוכבים הבולטים בשתי הנבחרות יהיו ללא ספק הקפטנים: דייגו ארמנדו מאראדונה מנאפולי וצ'ה בום־קון המשחק בקבוצה הגרמנית לברקוזן.

המאמן הארגנטיני בילארדו ינסה לא לסכן את כוכביו הגדולים, בכך שיורה להם לבל יתנגשו יתר־על־המידה עם הקוריאנים, הגם שאלה אינם מצטיינים בתיקולים חריפים.

לפי הסיכויים המוקדמים לא יהוו הקוריאנים יריב קשה לארגנטינה המנוסה, והמשובצת בכדורגלנים מעולים המשחקים באירופה.

ישפוט ארמיניו (ספרד)

● ארגנטינה: פומפידו, קלארסון, רוג'רי, פאסארלה, גארה, ג'יוסטי, באטיסטה, בורוצ'חה, מאראדונה, פאסקולי, ואלדאנו.

● קוריאה: ביונג־דוק, סיונג־הו, יונג־סה, מין־קוק, ג'ונג־מה, ג'ונג־כה, סרי־ין, סון־ואו, צ'אנג־סון, קיס־ג'וסנג, צ'ה־בום־קום.

★ בית 3 ★

ברית־המועצות והונגריה נפגשו בעבר במשחקים המוקדמים בגביע העולמי, כאשר כל אחת מהן הרויחה את רעותה. ברית־המועצות הרחיקה לאחרונה לכת מאשר יריבתה שלא הצליחה להעפיל ליותר מאשר שלב רבע־הגמר. הסובייטים עלו לרבע־הגמר בספרד, ב־1982, ורק הפרש שערים עדיף העלה את הפולנים לשלב הבא.

בשתי הנבחרות יבלטו שני הכוכבים הצעירים: אולג פרוטאסוב, שינסה כנראה לחפות על בלוחין הותיק, המשמש כקפטן הנבחרת. מעולה אין ספק שאת הנבחרת ההונגרית יניע כוכבה הגדול, לאיוש רוט, גאראובה, ואראגה, דייקה, נאג', דטארי, אניץ', קיפריץ', אסטראוי.

בורגי על הספסל

כוכבה הצעיר של נבחרת ארגנטינה, קלאודיו בורגי, שהועבר מארגנטינוס־ג'וניורס לאיי.סי מילאן, תמורת 2.1 מיליון דולאר, לא נכלל בהרכב הפותח, אלא יישב עם עוד ארבעה מחבריו על ספסל המחליפים.

קארלוס בולארדו, מאמן הנבחרת הארגנטינית, כלל את חורחה בורוצ'אגה, המשחק בנאנט בצרפת, על־אף שנפגע קשה בתיקול בעת האימון.

דטארי, הלובש את החולצה מספר 10, אותה לבש בזמנו אחד מגדולי השחקנים ההונגרים, פרנץ פושקאש.

להונגריה זו השתתפות תשיעית בגמר מול הופעה שישית של ברה"מ.

ישפוט אגולין (איטליה).

● ברית־המועצות: ראסייב, מורזוב, קוזניצ'וב, בובנוב, דמיאננקו, יארמצ'וק, אלייניקוב, יבטושנסקו, ראטץ, בלנוב, בלוחין (רודיונוב).

● הונגריה: דיסטל, שאלאי,

במשחק האחרון בין השתיים, לפני כשש שנים, ניצחה ברה"מ בבודפשט — 1:4. המאזן: 8 נצחונות לברה"מ, לעומת 4 של הונגריה. 5 משחקים הסתיימו בתיקו.

★ בית 6 ★

פולין שהצטיינה במשחקי גביע־העולם וסיימה במקום השלישי בספרד, לוקה במעט באי ארגון בשורותיה, והמאמן פייצ'ניצ'ק ינסה לבסס את משחק נבחרתו על הקפטן זבגנייב בוניק, המתפקד כחלוץ בקבוצת רומא ובעבר ביובנטוס.

בשורות הנבחרת הפולנית ינסה זמורה לשבור את שיאו של הגרמני אובה זיילר — 22 משחקים בשלבי־הגמר בגביע־העולם.

● פולין: מלינארצ'יק, אוסטרובסקי, מז'בסקי, וודיציצ'קי, קרביצ'קי, בונקול, מאטסיסיק, קומורניצ'יק, בונייק, דז'ייקנובסקי, שמוראראק.

● מרוקו: זקי, חלופה, ביאז, בויתוזקי, למכריס, ארווי, דולמי, טימומי, עזיז, קרימאו, מרי.

אורוגוואים ראמוס וסאלאזר בעימות באימון בטולוקה. צילום ראדיו איי. פי.

5 שחיינים ישראלים יתחרו באוסטריה ביום הבחירות

ח"כ גרוסמן: אגיש שאילתא ואעשה סקנדל

מאת יצחק ויסחוף

חמישה מבכירי שחייני ישראל עומדים לצאת לתחרות שחייה גדולה שתתקיים בעיר האוסטרית לינץ, ב־8 ביוני, יום הבחירות לנשיאות מדינה זו, כאשר המועמד לכהונת נשיא אוסטריה הינו קורט ואלדהיים, בעל העבר הנאצי.

החמישה: זוהר ויס, יוהאי ליפשיץ, אייל שטיגמן, נדב שנל ורפאל יומה, יחד עם המאמן נת רם והמנהל דוד לבנון.

לישראלים נרמז כי השתתפותם בתחרות בלינץ אינה רצויה, ולמשלחת אף נאמר שמוטב שלא תופיע בשם ישראל, אלא בשם האגודות אליהן משתייכים השחיינים. המארגנים גם מתלבטים אם להניף את דגל ישראל.

נודע כי נעשתה פעולה בין חברי כנסת למנוע את יציאת המשלחת הישראלית לאוסטריה ביום הבחירות.

ח"כ חייקה גרוסמן קיבלה גם היא את הידיעה על צאת הקבוצה לאוסטריה: "אני בודקת את הנושא ומודיעה שתדבר [illegible] וצאת המשלחת הישראלית. במידה נגש שאילתא דחופה לכנסת ואעשה סקנדל [illegible]"

ברדלי הגיע – יחתום בחולון

מאת יצחק ויסחוף

אלכס ברדלי, שחקנה הזר החדש של הפועל חולון, נחת אתמול בישראל למשך שלושה ימים, ויחתום על חוזה לעונת משחקים אחת עם אופציה לעוד שתי עונות.

ברדלי, ששיחק בעונה שעברה בקבוצה הצרפתית סטאר־פרנסה, פאריס הוא בגובה של 2.02 מטר ויחליף את קליף פונדקסטר, הזר של הפועל חולון בעונה שעברה.

ברדלי, בן ה־26, נשוי ואב לילדה, נבחן בצרפת ע"י מאמן הפועל חולון, מולי קצורין, ומנהל הקבוצה, מוטי דננברג.

הפועל חולון נמצאת במו"מ גם עם מייק הארפר, שחקן קבוצת מונקו הצרפתית העומד להחליף את ג'ו קופר.

זלוטיקמן: סיכוי שאשחק בהפועל ת"א

בתום פגישה שהתקיימה אמש בין עו"ד יוסי לבנה, פרקליטו של הכדורסלן חיים זלוטיקמן, לבין הנהלת מחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב, נוצר סיכוי טוב שהכדורסלן ששיחק בעונה שעברה בהפועל חולון יופיע בעונה הבאה בהפועל ת"א.

הפועל ת"א הגישה לזלוטיקמן הצעה גבוהה מזו של הפועל חולון. הכדורסלן אמר אמש כי הכדורסל הוא מקצועו, ולפיכך יעדיף את ההצעה הטובה יותר.

זלוטיקמן ניהל את המו"מ עם הפועל ת"א והפועל חולון ולאחר ששמע את הצעות שתי הקבוצות העניק יפוי כוח לעו"ד יוסי לבנה לסגור את החוזה, אך לא לחתום בשמו.

האנגלים נהנים מבירה במונטריי

אוהדי הכדורגל האנגלים הגיעו למונטריי, העיר החמה של מקסיקו, שם מותר לשתות בירה בלא הגבלה, לעומת יתר הערים.

סרג'יו גואהרדו, דובר מבשלת השיכר צדזווסריה מסר, כי האורחים האנגלים ייהנו מבירה טובה, שאגב היא המפורסמת באמריקה הלטינית ואולי בעולם כולו.

הדובר ציין, כי אוהדי הכדורגל שיבואו ל"גן הבירה" יוכלו ליהנות משלושה קנקני בירה ב"מכה אחת", בעוד האוהדים האנגלים יתקבלו בחמימות.

לקה בהתקף־לב כשאיבד כרטיס לפתיחה

אוהד כדורגל מקסיקני בן 65, ששמו לא פורסם, לקה בהתקף־לב, כשנודע כי כרטיס לטקס הפתיחה בשבת אבד לו.

ארבעה אנשים לקו בחוסר־נשימה בגלל המקום הגבוה בו שוכנת מקסיקו סיטי (2400 מטר מעל פני הים), ושני אחרים התעלפו.

● ליגות באירופה

סטיאווה לכתר נוסף

בהכניעה את ביחור אורדיאה — 0:5, צעדה סטיאווה בוקרשט לכתר נוסף, כשלה 52 נקודות מ־31 משחקים, ומקדימה ב־9 נקודות את סחרטול, שהביסה את דינאמו בוקארשט — 0:5.

סטיאווה זכתה בחודש שעבר בגביע־אירופה לאלופות.

● בנצחה במחזור האחרון את טראבזונספור 0:1, הבטיחה בשיקטאש איסטנבול את תואר אליפות תורכיה בכדורגל, בהקדימה בהפרש שערים את גאלאטאסריי, אותה מאמן הגרמני יופ דרוואל.

● ליגה אזורית

מגידו וכנרת בגמר

קבוצות הכדורגל של מגידו וכנרת / עמק הירדן יתמודדו בשבת ברמות־מנשה בגמר הפלייאוף לנבחרות ממועצות אזוריות בצפון.

מ.א. מגידו גברה בחצי־הגמר על מ.א. זבולון 2:3 (2:1), וכנרת/עמה"י ניצחה את גזית/עמק־יזרעאל 1:2.

16 ניחשו 13

16 משתתפים ניחשו את תוצאות כל 13 המשחקים בטוטו בשבת, במשחקי גביע העולם והליגה האוסטרלית וכל אחד יקבל כ־14,700 ש"ח.

370 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־300 ש"ח; 3800 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־30 ש"ח ו־23150 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 4.50 ש"ח.

בהגרלה הראשונה של הטוטו־אוטו זכה במכונית סיאט ישראל פניקשוילי, שמילא את הטופס בקרית־ים.

הניחוש הנכון בטוטו: 1 1 x 2 x x 1 x x 2 2 1 1.

ג'ונסון לפני לואיס

בעל ארבע מדליות זהב במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס, האמריקני קרל לואיס, נוצח בריצת 100 מטר על־ידי הקנדי בן ג'ונסון, שקבע את הישג השנה — 10.01 שניות. לואיס הסתפק ב־10.18, לפני האורווי גלאנס — 10.20 שניות.

בתחרות זו על "הפרס הגדול" של סאן־חוזה, קליפורניה, הושגו עוד ארבע תוצאות מהטובות בעולם השנה. קרל לואיס ניצח אחר־כך בריצת 200 מטר, בזמן של 20,1 שניות במדידה ידנית, ובריצה המקבילה לנשים, קבעה אוולין אשפורד — 22.30 שניות.

אנדרה פיליפס מארה"ב עבר 400 מטר משוכות ב־47.95 שניות. הברזילאי ג'וזה לואיס באבוסה ניצח ב־800 מטר, בזמן של 1:45,17 דק'.

השיאן העולמי בקפיצה משולשת, האמריקני ווילי בנקס, קפץ 17.82 מטר, בסיוע רוח גבית (3.56 מטר לשניה) מעל המותר.

האלוף האולימפי, רוג'ר קינגדום, עבר 110 מטר משוכות, ב־13.39 שניות.

שיא אמריקני בדיסקוס לנשים קבעה קרול קיידי — 6.10 מטר (קודם 65.20).

מתחרות זו נעדרו אתלטי ברה"מ שביטלו ברגע האחרון את השתתפותם, בלא לנמק את הסיבה.

● אלוף צרפת והמדורג מספר 4 באליפות צרפת הפתוחה בטניס ברולאן־גארוס בפאריס, הצרפתי יאניק נואה, בן ה־26, פרש מהתחרויות בגלל פציעה בירכו. נואה עמד להתמודד בסיבוב הרביעי עם יוהאן קריק מארה"ב.

● "תקוות הלבנים" באיגרוף במשקל כבד, גרי קוני מארה"ב, בן ה־29, הכניע תוך דקה ו־26 שניות בסן־פרנציסקו את בראדצו אדי גרג.

הנשיא השתתף בתחרות בקיסריה

[illegible]

● מאמן הכדורים ההונגרי אישטוון גור הגיע אתמול ארצה, וכבר היום יתחיל לאמן את נבחרת ישראל, בסגל הנבחרת 18 שחקנים.

עמיר ולא גונן

יניב ורמן ואביה הכהן, שזכו לפני תשעה ימים באליפות ההתישבות העובדת, עד גיל 14 בג'ודו, הם בני קיבוץ עמיר ולא מגונן, כפי שפורסם.

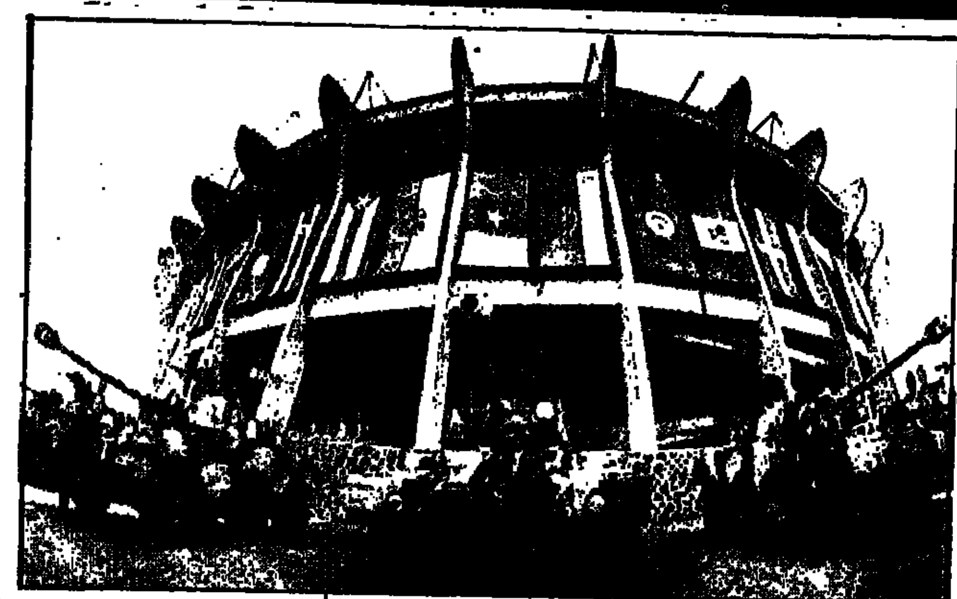

צבא מקסיקו עסוק בכדורגל. כך, כמו במקסיקו־סיטי, מקיפים תותחים מתנייעים, את כל האיצטדיונים במדינה. צילום ראדיו איי. פי.

ריצ'ארדסון: סוף?

הכדורסלן המצוין הושעה לצמיתות בגלל נטילת סמים ● תופעה זו מדאיגה את ראשי האן.בי.איי.

מאת ניר גביש, מיוחד ל"על־המשמר", יוסטון

לפני בשנה תוכתר כ"שחקן החוזר" של השנה באן.בי.איי. עכשיו, כנראה שלא יחזור לשחק יותר בליגה המקצוענית. מדובר במייקל ריי ריצ'ארדסון, כדורסלן הניו־ג'רסי נטס שבמהלך בדיקות שגרתיות התגלה כי הוא נוטל סמים ועל כן הושעה לכל ימי חייו ממשחקי קבוצתו.

תופעת נטילת סמים לצורך שיפור היכולת ע"י ספורטאים איננה חדשה. ידענו בעבר על פרשיות דומות בענפי ספורט שונים.

כולל באולימפיאדות, אלא שפרשת ריצ'ארדסון היא מקרה ראשון ששחקן הושעה לכל חייו ממסגרת האן.בי.איי. זאת לאחר שב־1 בינואר 1984 נכנס לתוקפו הסכם שנחתם בין איגוד השחקנים להנהלת האן.בי.איי. במטרה למנוע תופעת סמים בליגה המקצוענית.

כ־16 חודשים אחרי חתימת ההסכם תפס ריצ'ארדסון קורבן ראשון.

הכדורסלן יצטרך לחכות לפחות שנתיים כדי להגיש "בקשת חנינה" ולחזור לפעילות. ואז, אם אכן יקבל חנינה, האם יהיה זה אותו ריצ'ארדסון? הוא יהיה בן 32, ללא פעילות רצופה. עתידו לוטה בערפל.

"לאבד שחקן כמו ריצ'ארדסון זה כמו לאבד את אחד מ־20 השחקנים הטובים ביותר בליגה" — התבטא איזיה תומאס, שחקנה הכל־יכול של ה"פיסטונס" מדטרויט.

בשנת 1978 נבחר ריצ'ארדסון ע"י הניו־יורק ניקס מתוך רשימת ה"דראפט". ארבע שנים שיחק בשורות קבוצה זו. ב־1982 הוחלף בברנרד קינג במסגרת עיסקת חילופין ועבר לשחק בשורות הגולדן־סטייט. בפברואר אותה שנה עבר לנטס תמורת שני שחקנים אחרים.

באוגוסט 1983 נכנס, לפי בקשתו, למרכז גמילה מקוקאין בעיר מיניאפוליס ושהה בו שישה שבועות. בצאתו הכריז שנגמל לחלוטין ועניין הקוקאין שייך לעבר. אבל כנראה שקשה להיפרד מסמים. ב־4 באוקטובר באותה שנה לא הופיע לתרגילי־האימונים של ה"נטס" וניקס. אירועים אלה למרות שחזרו ונשנו, לא מנעו ממנו להציג את עונתו המוצלחת ביותר (1984־85). בעונה זו הוא בכל 82 המשחקים של קבוצתו, עם ממוצע של 20 נקודות למשחק. אחד ממחליפיו התבטא: "כנראה שנצטרך שני שחקנים כדי להגיע לרמתו של ריצ'ארדסון"...

במקרה אחר, דומה, הופסקה פעילות רכזת המצויין של יוסטון־רוקטס, ג'ון לוקאס. גם הוא נטל סמים תקופה ארוכה. פעילותו של לוקאס הופסקה לחלוטין והוא עבר ל"תקופת צינון" במרכז מיוחד לכך בקליפורניה.

בעיית הסמים שתוקפת בצורה חמורה את כל החברה האמריקנית לא פסחה על הליגה המקצוענית בכדורסל ונותר לראות אם אמנם התגברו ראשי ליגת האן.בי.איי. על התופעה המכרסמת באמינות השחקנים.

מאחורי הקלעים

מוטל'ה, הספסר והעברית

*** מוטלה שפיגלר, המשמש מדי פעם פרשן רדיו וטלוויזיה, מקפיד לדבר עברית נכונה. הוא אפילו נכנס מדי פעם לאצורת שפירא, המורה ללשון ב"קול ישראל" ומשפר את שפתו. ליד איצטדיון בלומפילד, לפני קרב האליפות בין הפועל ת"א ומכבי חיפה, פגש בספסר שניסה להתפטר מכמות כרטיסים שהיתה לו למשחק. הוא שמע אותו אומר: "כרטיס בשלוש שקל". שפיגלר העיר לו: "תמכור כרטיס בארבעה שקלים ואל תמכור בשלוש שקל". המוכר לא הבין את מוטל'ה והשיב: "מה איכפת לך, אני רוצה למכור בשלוש שקל" — סיפורו של מרדכי חביב *** הלב החצוי של אלי שכטר. כדורגלן הפועל ת"א לא יודע כיצד לסכם את העונה שהיתה לו. קבוצתו בסיבוב הראשון, הפועל ירושלים, נשרה לליגה הארצית. את הסיבוב השני בילה בהפועל ת"א ומכאן שיש לו חלק בזכייה באליפות המדינה. אכן, גורלו של יורד ועולה *** שוער אלמוני ממכביר צור־שלום בליגה ב' הבקיע 5 שערים במשחק־הבכורה שלו כחלוץ — מגלה יוסף גלזר. שמו: ליה קסה. הוא כבש את חמשת השערים נגד הפועל בקעת־אל־גרביה (217). השוער העלה את מאזן שעריו העונה ל־8 לאחר שהבקיע, כשוער, שלושה שערים נוספים בבעיטות־11 *** ידידות עמוקה שוררת בין הכדורגלנים בני טבק ועודד מכנס, שניהם חניכי בית־הספר למאמנים במכון־וינגייט. השניים שאיכזבו העונה מאמינים כי טרם הגיע הזמן לתלות את הנעליים על קולב. הם עושים מאמץ לשחק יחד ולהצליח בעונה הבאה *** שדר הראדיו בני פייסיק שידר בשבת האחרונה של הליגה את המשחק בין הפועל כפר־סבא ובני־יהודה ת"א (112), באיצטדיון וינטר ברמת־גן. כעבור ארבע שעות חזר פייסיק, חבר הנהלת הפועל רמת־השרון, לאותו איצטדיון כדי לחזות בירידת קבוצתו לליגה א'. לא נעים — דיווחו של יוסף חכם ***

חברי העמותה ישלמו 1500 דולאר

*** כשחזר חיים זלוטיקמן מאליפות אירופה, דרגה ב', בבלגיה, ציפתה לו הפתעה נעימה. פרקליטו עו"ד יוסף לבנה, בישר לו כי זכה בבית־המשפט במעמד של שחקן חופשי, לאחר שהפועל חיפה לא טרחה להגיש כתב־הגנה על צו זמני. במעמד צו אחר, במשך 30 יום, כנקוב בחוק, זלוטיקמן טרם החליט היכן ישחק, בינתיים יצא חוצץ נגד המאמן הלאומי צבי שרף, שלדעת הכדורסלן קיפח אותו באליפות אירופה *** עמותת הכדורסל של הפועל חיפה עומדת לקבוע תקדים — מציין יוסף גלזר. בישיבה הקרובה יתבקשו כל החברים לממש את התחייבותם מתחילת העונה ולכסות את הגרעון בסך 15 אלף דולאר. כל אחד מעשרת חברי העמותה יצטרך לשלם 1500 דולאר בשני תשלומים *** כדורסלני הפועל חיפה חגגו בשבוע שעבר במלון קרלטון בנהריה את חתונת חברם איתי שביט, עם מיכל, חברתו מגיל 15. בעוד שמאמנו הנוכחי, רני כהנא, נעדר מהחתונה היו שם מאמניו בעבר, חיים קסטן וחיים בוכבינדר. עד לפתיחת העונה צפויה חתונה נוספת בהפועל חיפה — זו של אלון אופיר *** לאחר עשר שנים חזר חיים בוכבינדר לאגודת נעוריו, מכבי חיפה. הוא הוחתם כמאמן קבוצת הנוער וכן יאמן את מכבי בת־גלים שעלתה העונה לארצית *** מאיר חייניק (2.05), שחקן הספסל של הפועל חולון, מבוקש ע"י כמה קבוצות מהליגה הארצית — מספר יצחק ויסחוף. חייניק נפגש עם כמה מנהלי קבוצות במסעדת צמרת בת"א, וזכה בכל אחת מהפגישות בארוחת־צהריים. גם אנשי הפועל חולון ביקשו מחייניק להישאר אבל פגישתו עמם בקפה סקאלה היתה רק על כוס קפה. חייניק מוכן להישאר בחולון בתנאי שיהיה מחליף ראשון לגבוהים *** גם אייל חי (2.04), הכדורסלן הצעיר של הפועל ת"א מבוקש ע"י כמה קבוצות, ביניהן הפועל ירושלים, בשורותיה שיחק בעבר. הפועל ת"א מצידה רוצה להשאירו בשורותיה. ***

העיקר לא בכנסת...

*** בהיעדרו של ראש הממשלה, שמעון פרס, מטקס הסיום של מקבלי תואר בוגר במכללה במכון־וינגייט הופיע השר עזר וייצמן. בין השאר סיפר וייצמן כי בגיל 14 החזיק לראשונה בחייו רובה. היה זה הרובה של צ'ארלס אורד וינגייט, מפקד פלוגות הלילה, שביקר בבית הוריו. עוד אמר שהוא שמח להיות במכון ולא בכנסת, בה נערך אותה שעה הויכוח על פרשת ראש השב"כ *** המאושר באותו טקס היה ד"ר אורי זמרי כאשר מקבלות התואר בהצטיינות היו רעייתו אישה, שהיא גם יו"ר ארגון מורי ההתעמלות והחינוך הגופני, ובתו רינה, מורה שגם בעלה דב הוא מורה לחינוך גופני *** שחקני נבחרת ישראל באליפות העולם לקטועי רגליים בכדורעף, שנערכה בשבוע שעבר בישראל, נדהמו מהיכולת המעולה של הפולנים. בין הישראלים, אותם אימן הותיק אלירז רבינא, הצטיין הזר זמיר מעין־החורש, המשחק בכדורעף לנשים * * *

400 אנשי פת"ח הקימו תנועת מרי נגד ערפאת

רבת־עמון. – עטאללה עטאללה, מנהיג קבוצה של מורדים בערפאת בירדן, נתמנה אתמול למנהיג כוחות „אל פתח" בירדן, על־ידי קבוצה של 400 מתומכיו.
הם הודיעו, כי שללו מערפאת ומסגנו, חליל אל ואזיר, את תפקידיהם, דרגותיהם וסמכויותיהם ב„אל פתח".
עטאללה, קצין לשעבר בצבא ירדן, המכונה גם „אבו זעים", גורש מ„אל פתח" על־ידי סיעת ערפאת בסוף אפריל. עטאללה טען, כי רוב הקצינים של „אל פתח" בירדן התייצבו לצידו. ומסר לעתונאים, כי תנועתו דורשת רפורמות מינהליות, צבאיות ופיננסיות ב„אל פתח".
ואזיר, סגנו של ערפאת, שנמצא גם הוא בירדן, אמר, כי ההחלטות שנתקבלו אתמול הן בלתי חוקיות. (ע"ד)

הסופר גינטר גראס יוצא ל„גלות"

מערב־ברלין. — הסופר המערב־גרמני הנודע גינטר גראס הודיע אתמול, כי הוא עומד לעזוב את ארצו כדי לחיות שנה באסיה.
הוא מסר לעתונות, כי יציאה זו, ליעד שלא גילהו, „קשורה במקצועי, כמו כל דבר שאני עושה".
הסופר, הידוע בעמדותיו השמאלניות, הרגיש, כי הוא „עוזב בשמחה, שכן המחוייבות הפוליטית איננה עוד באופנה בחוגים האינטלקטואליים בגרמניה, והם נתנו לי להבין זאת היטב".
גראס החליט בסוף השבוע שעבר לא להציג פעם נוספת את מועמדותו לנשיא האקדמיה לאמנויות בברלין. הוא נבחר לאקדמיה זו לפני שלוש שנים ונקט במסגרתה יוזמות תרבותיות רבות. (ע־צ)

הסיוע הערבי לאפריקה פחת בחצי

אבו־דאבי. — הסיוע הפיננסי הכולל של מדינות ערב לאפריקה ירד לחצי בין 1981 ל־1984, בשל הירידה בהכנסות הנפט — נמסר בדו"ח של הבנק הערבי לפיתוח כלכלי באפריקה.
בנק זה, שמושבו בחארטום, נפתח במארס 1975 על־ידי מדינות הליגה הערבית. לפי הדו"ח, ירד הסיוע הערבי לאפריקה מ־1.2 מיליארד דולר ב־1981 ל־613 מיליון ב־1983, ו־667 מיליון ב־1984. אשתקד סייע הבנק הערבי רק לפרוייקט אחד ב־30 מיליון דולר. היתה זו סלילת כביש בקניה. גם ההלוואות של הבנק למדינות באפריקה ירדו במידה ניכרת. (ע־צ)

● לפחות 17 איש נהרגו אתמול ועקבותיהם של 11 נעלמו, כשאוטובוס שהסיע תיירים נפל למימי נהר בהרי סיירה נוואדה.

● פרסי רוטשילד לשנת 1986 בסך כולל של 50 אלף דולר, הוענקו זו הפעם ה־18 בטקס חגיגי שהתקיים ביום א' אחה"צ באכסדרת שאגאל במשכן הכנסת בירושלים.

חוסיין הכין הרקע לפיסגה צפוייה בין אסד לצדאם

אפשר שחוסיין ינסה לשכנע את רייגן להושיט סיוע חרום לסוריה בביקורו הקרוב בארה"ב

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר"

תוך שבועיים אמורה להתקיים פגישה בין סגני הנשיאים של סוריה ועיראק בהכנה לקראת ועידת הפיסגה הצפויה בין המנהיגים חאפז אל אסד וצדאם חוסיין העיראקי על ההכנות לפסגה מסרו אתמול העתונים אל איתיחאד היוצא באבו דאבי ואל סיאסה היוצא בכווית שניהם עתונים בעלי מקורות טובים בדרך כל.
„אל איתיאחד" מוסר כי פעולת התיווך שעשה המלך חוסיין, הניעה את מנהיגי סוריה ועיראק להסכים עקרונית לפגישת פסגה ביניהם. „אל סיאסה" מוסר כי יתכן ופגישת צדאם חוסיין וחאפז אל אסד תוכל להתקיים בשולי ועידת פיסגת חרום ערבית שעל קיומה שוקדים כעת.
בינתיים המלך חוסיין אשר עמל קשות בחודש האחרון לתווך בין סוריה לעיראק, יוצא הבוקר למסע שיחל בצרפת וימשך בארצות הברית. ביקורו של המלך בארצות הברית יהיה ביקור פרטי אך במהלכו יפגש ב־9 לחודש עם הנשיא רייגן. יתכן שהמלך חוסיין ינסה בעת מפגשו עם הנשיא רייגן לשכנע אותו להושיט סיוע חירום לסורים, הזקוקים באופן דחוף לדולארים כדי למלא את קופתם הריקה.

קרבות עזים בין „אמל" לפלשתינים במחנות סאברה שתילה ובורג' בארז'נה

ביירות. — קרבות עזים התחוללו אתמול בין אנשי „אל־אמל השיעים לבין לוחמים פלשתיניים. המגינים על שלושה מחנות פליטים גדולים בלבנון, בכך הופרה הפסקת האש, שהושגה באמצעות דיפלומטים אלז'יריים ואיראניים.
קרבות מתחוללים במחנות סאברה, שתילה ובורג' אל־בארג'נה. לפחות 33 בני־אדם נהרגו ומאות נפצעו ונעקרו מבתיהם ב־11 ימי הקרבות.
במוצאי שבת בחצות הושגה הפסקת־אש באמצעות דיפלומטים איראניים ואלז'יריים, אך היא החזיקה מעמד שעות ספורות בלבד.
בעוד הקרבות במחנות הפליטים משתוללים בכל עוזם, חגו בשמי המחנות מטוסי תצפית ישראליים.
מקור פלשתיני מסר, כי מאות משפחות נמלטו ובמחנות שורר מחסור חמור במזונות ובתרופות.
תחנת „קול לבנון" הנוצרית מסרה, כי תותחנים פלשתיניים הפגיזו את הפרברים השיעיים מן ההרים המוחזקים בידי הדרוזים, אך מקורות פלשתיניים הכחישו ידיעה זאת. (ע"ד)

● לפחות 65 טבעות אבק שחור מקיפות את כוכב הלכת אורנוס — אמר ביום ו' אסטרונום אמריקני.
פרופ' לארי אספוסיטו ציין, כי כמה מהטבעות האלה קיימות לא יותר ממיליון שנים, בעוד היקום נוצר לפני 4.5 מיליארד שנים לפחות.

מנהיג במעצר: זביגנייב בויאק, אחד המנהיגים הבכירים של תנועת „סולידאריות", שהוצאה אל מחוץ לחוק בפולין, נעצר בשבת בוורשה. בצילום הוא נראה בעת נאום בעצרת של „סולידאריות" בשנת 1981, לפני שירד למחתרת, בעקבות הטלת המשטר הצבאי בפולין (צילום: אי.פי.)

עוד שני מנהיגי סולידריות נלכדו בפולין

ורשה. — נוסף למנהיג „סולידריות", זביגנייב בויאק, נלכדו בשבת שני מנהיגים נוספים של התנועה — גילו אתמול מקורות באופוזיציה.
השניים הם קונראד ביילינסקי, חבר של הוועדה המחתרתית של „סולידריות" בוורשה, ואווה קוליק. שניהם נלכדו בדירתם.
המקורות אמרו, כי בויאק נתפס לבדו בדירתו הסודית בוורשה, לאחר שהשתתף בישיבה לילית עם מנהיגי מחתרת אחרים. גם ביילינסקי וקוליק השתתפו באותה ישיבה.
ראשי המחתרת היו מבוקשים על־ידי השלטונות למן דצמבר 1981, כאשר הוכרז על משטר צבאי בפולין, בעקבות פיזור האיגוד המקצועי החופשי „סולידריות". (ע"ד, ע"צ)

שירי פופ למען נפגעי צ'רנוביל: זמרת הפופ הסובייטית אלה פוגאצ'ובה ותזמורתה עורכים קונצרט במוסקווה, שכל הכנסותיו קודש למימון הטיפול בנפגעי האסון שאירע בכור הגרעיני בצ'רנוביל (צילום: אי.פי.)

בון מוכנה לשלם חצי מיליארד ד' — למנוע בואם של מהגרים תורכים

בון. — בון שוקלת להציע לאנקרה סיוע בסך מיליארד מארק (455 מיליון דולר) כדי ליישב את הסכסוך בין שתי המדינות לגבי כניסה חופשית של אזרחים תורכיים לגרמניה המערבית — מסר אמש העתון המערב־גרמני „די [illegible]".
לפי העתון, מבקשת ממשלת בון למנוע בכך את יישומו של ההסכם, שנחתם ב־1962 בין השוק האירופי המשותף לבין תורכיה, לפיו יוכלו תורכים ליהנות מזכות תנועה חופשית במדינות אלה ולבוא בהמוניהם לגרמניה המערבית.
לפי המידע של העתון, שהושג בתום ביקור רשמי שערך נשיא גרמניה, פון ויצקר, בתורכיה, תוקדש מחצית הסיוע הזה לחימוש, וביחוד להקמת תעשייה צבאית בתורכיה.
העתון מוסיף, כי המו"מ על נושא זה אמור להפתח בסתיו בתורכיה, בדרג של מזכירי מדינה. (ע־צ)

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור הוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 224 בגוש 8258 רח' רמב"ן בחריגה מאושרת בהקלה: 6%, 20 ס"מ קו בנין אחורי, 40 ס"מ קוי בנין צדדיים, 60 ס"מ חלונות בולטים, 1 מ' בקיר אכ"ים, ד"ר יציאות לגג. את התכנית ת.מ 17/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לאישור תוספת / בנית מגורים לבית על חלקה 106 בגוש 8274 שד' ויצמן מס' 100 בחריגה, מאושרת בהקלה: 3.5% בנייה ובגובה ל־6.2 בהיתר ו־64 ס"מ מקוי בנין צדדיים.
את התכנית מס' 356/84 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי
נצרת עילית
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 4872 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4278 — [illegible], שהודעה על הפקדתו ביחד עם התקריט המצ־ [illegible] מס' 3136 מיום כ"ר כסלו התשמ"ה (18.12.84) [illegible] — גוש 16535 חלקות 3.1,40,41, גוש 536 [illegible] תכנון מפורט של השטח הכלול בתכנית [illegible] הפרטי האמור בצורה שבו הוועדה [illegible] המצורף אליו. הוסקר במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, נצרת עילית, שבעירית נצרת [illegible] ביתים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים [illegible]
ישראל [illegible], יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

הרב רוזן נפגש עם האפיפיור

רומא. — האפיפיור יוחנן פאולוס השני ניהל ברומא שיחה ידידותית עם הרב הראשי ליהדות רומניה, הרב משה רוזן. בשיחה שנמשכה כ־20 דקות, אמר האפיפיור, כי יש ללמוד את לקחי העבר כדי שנוכל לתקן את העתיד.
היוזמה לפגישה יצאה, כפי שנודע, מן האפיפיור, שהביע את רצונו לראות את הרב רוזן ושלח לו הזמנה מיוחדת, כמותה נשלחות לנשיאים ומלכים.
בבוא הרב אל קריית הוותיקן, קיבל אותו האפיפיור בסבר פנים יפות, וציין, כי רצה להכיר את הרב מכבר.
האפיפיור שאל את הרב למצב הדתות ברומניה, והתעניין לשמוע בפרוט על מצב הקהילה היהודית.
הרב רוזן הביע תודה לאפיפיור על ביקורו בבית־הכנסת ברומא, ועל שהוא מוקיע את האנטישמיות בעבר, בהווה ובעתיד. הרב הטעים, כי שמו של הקדוש ברוך הוא כולל בעברית היה, הווה ויהיה, ועל דרך זו הוא מביע תודתו על פועלו למען היהודים בעת שהיה הגמון בקראקוב. „אתה יודע מה פירושה של אושוויץ, הסמוכה כל כך לקראקוב, בשביל היהודים", אמר הרב, וסיפר לאפיפיור כי גם אחיו, הרב אלי רוזן ומשפחתו, ניספו באושוויץ יחד עם רבבות יהודים מטרנסילווניה.
הרב רוזן סיפר לאפיפיור על מצב היהודים ברומניה, וציין את מדיניותו של הנשיא צ'אושסקו, שאיפשר ל־97 אחוז מיהודי רומניה לעלות לישראל והעניק ליהודים ברומניה את כל הזכויות לקיים את אורח חייהם היהודי.
בהשיבו לדברי הרב, אמר האפיפיור, כי לאל אין עבר, הווה ועתיד. „רק לנו יש עבר, הווה ועתיד, ואנו צריכים ללמוד את לקחי העבר כדי שנוכל לתקן את העתיד" — אמר האפיפיור.
האפיפיור שלח ברכת־שלום לוועידת רבני אירופה, המתכנסת בשווייץ. את המילה „שלום" אמר בעברית. (עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 30.5.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4793	1.4977	1.4882
לירה שטרלינג	1	2.15	2.25	2.1901	2.2174	2.2048
מרק גרמני	1	0.63	0.66	0.6404	0.6484	0.6425
פרנק צרפתי	1	0.19	0.21	0.2007	0.2032	0.2018
גילדן הולנדי	1	0.55	0.58	0.5679	0.5749	0.5716
פרנק שוויצרי	1	0.76	0.80	0.7733	0.7829	0.7754
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2016	0.2042	0.2023
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1898	0.1921	0.1908
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1730	0.1752	0.1739
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2783	0.2818	0.27
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0714	1.0848	1.0779
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0597	1.0729	1.0658
ראנד דרום אפריקני	1	0.38	0.64	0.6287	0.6365	0.6340
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3128	0.3167	0.3148
שילינג אוסטרי	10	0.89	0.94	0.9107	0.9220	0.9146
לירה איטלקית	1,000	0.91	0.97	0.9321	0.9434	0.9379
ין יפני	100	0.84	0.88	0.8514	0.8620	0.8561

טלקס

● אזכרה ממלכתית לנטבחי מעלות
טקס אזכרה ממלכתי התקיים אתמול אחה"צ בבית הקברות בצפת לזכרם של 22 הילדים שנהרגו לפני 11 שנה בעת התקפת מחבלים על בית־הספר „נתיב מאיר" במעלות.
אלפים מתושבי הגליל השתתפו בטקס האזכרה בו נשא דברים יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ דב שילנסקי.
את עיקר תשומת הלב משכה הקשישה יקוטה מצר, ששיכלה בן ובת באסון מעלות ובן באסון צור. התעלפה במהלך הטקס והועברה לבית־החולים בצפת.
יהודה צור

● כנס בינ"ל בנושא הבנת השואה
„המצפון הלא נקי של העולם בעקבות השואה מהווה את הסיבה העיקרית להכחשת השואה", אמר אתמול פרופ' יואב גלבר מאוניברסיטת חיפה בפתיחת הכנס הבינלאומי בנושא הבנת השואה המתקיים באוניברסיטת חיפה.
פרופ' גלבר, ראש מכון שטרוליץ לחקר השואה, אמר עוד, כי באחרונה נפוצה תופעה זו בארה"ב, בצרפת ובגרמניה המערבית. ואחת האוניברסיטאות הידועות בצרפת אישרה עבודת דוקטורט המכחישה את קיומם של תאי הגאזים ואת עצם השמדתם של שישה מיליון יהודים.
בהתייחסו לפרשת קורט ואלדהיים אמר פרופ' גלבר, כי יש לבדוק היטב את ההאשמות נגדו בנושא היהודי היטב. הוא הסביר את עמידתו האיתנה של העם האוסטרי מאחוריו בכך שחלק גדול מעם זה שירת בוורמכט רואה בהתקפות על ואלדהיים האשמה אישית חמורה.
יואב אביב

● תובעים מעמד איזור פיתוח א' לעכו
תביעה להעניק מעמד איזור פיתוח א' לעכו, כדי למנוע הגירה שלילית מן העיר, העלה אתמול מזכיר מועצת פועלי עכו יהושע כץ, בפגישה עם ועדת המנכ"לים לטיפול במוקדי אבטלה שביקרה בעכו.
יהושע כץ אמר. כי קיימת סכנה מוחשית של נטישת התושבים היהודים אם הממשלה לא תפתור בהקדם את בעיות התעסוקה. תוך מתן עדיפות להקמת מפעלים יצרניים חדשים ושמירה על הקיימים.
יהודה צור

● הוקמה אגודת „יד שרה" בבת־ים
הסניף ה־31 של אגודת „יד שרה", המשאילה ציוד רפואי לנכים ולמוגבלים, נחנך אתמול בבת־ים.
הסניף המקומי של „יד שרה" הוקם מכספי עזבונם של הזוג בלה וזאב סקוסובסקי, מוותיקי העיר, שעוד בחייהם הקדישו ממונם לגמילות חסדים ולתמיכה בחולים. המרכז ישא את שמם. בראש הסניף עומד משה איצקוביץ, מקרובי משפחת סקוסובסקי, והרב הראשי של בת־ים, הרב שאול יוסף ווינגרטן.
אשר שילוני

● מכון ללימודי השומרונות
60 חוקרים וסטודנטים מהארץ ומחו"ל נעזרו עד כה בשירותי המכון ללימודי השומרונות על שם יפת בן אברהם צדקה, שהיה ראש הקהילה השומרונית בישראל.
המכון פועל זה 5 שנים בחולון ועוסק בכל הקשור לעדת השומרונים.
אשר שילוני

המישנה למנהל מח' הרווחה בעיריית ת"א חשודה בשוחד

מלכה בירנבוים עצורה מזה כשבועיים בחשד לזיוף מסמכים, קבלת שוחד וטובות הנאה ואתמול הוסר צו איסור הפירסום על הפרשה

מלכה בירנבוים, מישנה למנהל מחלקת הרווחה בעיריית תל אביב, עצורה מזה כשבועיים בחשד לזיוף מסמכים, קבלת שוחד וטובות הנאה. יחד עימה נעצר מיכאל בן־ישי, תושב תל־אביב ואב ל־14 ילדים, החשוד בכך שסחט ממנה באיומים במשך השנים האחרונות. צו איסור הפרסום שהוטל על־ידי בית־המשפט לפני כשבועיים על הפרשה הוסר אתמול על־ידי שופט השלום ארי זיו אב.
מלכה בירנבוים היתה במשך שנים עובדת סוציאלית בעיריית תל אביב. במשך השנים האלה היה מיכאל בן־ישי אחד ממטופליה. בבקשת המעצר של המשטרה נטען, כי במשך הזמן התפתחה בין השניים מערכת יחסים מיוחדת ואשתו של בן־ישי אף עבדה בביתה של בירנבוים כעוזרת בית. כאשר הועברו כל המטופלים ללשכות האזוריות, דרש בן־ישי מבירנבוים להשאר בטיפולה, גם כאשר הועלתה בדרגה והפכה למישנה למנהל המחלקה.
לטענת המשטרה, איים בן־ישי על בירנבוים כי ישלח מכתבים לאנשי מפתח רבים ובהם יספר על טובות ההנאה שקיבלה בירנבוים ממנו בשנים קודמות.
המפקח יוסף בן־ישבת ציין בבקשת המעצר, כי בן־ישי היה מדפיס את המכתבים בהם פרט את האשמותיו נגד בירנבוים ומכניס אותם למעטפות, עליהן היה כותב את כתובותיהם של מבקר העירייה, ראש העיר והיועץ המשפטי לממשלה.

ניסתה לנתק הקשרים
החוקר הטעים, כי בתמורה לאי־פרסום המכתבים היתה בירנבוים נותנת לבן־ישי התחייבויות כספיות המשוכות על שם מחלקת הרווחה של עיריית תל־אביב. על־פי החשד, קבל בן־ישי מעל 1000 צ'קים כאלה בסכום כולל של מאות אלפי דולרים. בן־ישי היה נותן את ההתחייבויות לסוחרים שהיו מושכים את הכסף מן העירייה ותמורתו מעבירים לו סחורה, אותה היה מוכר ברווח.
המשטרה הוסיפה וטענה, כי בחודש מאי האחרון ניסתה מלכה בירנבוים לנתק את קשריה עם בן־ישי. זאת, כאשר החלה נותנת לו גם מכספה הפרטי. בן־ישי הופיע אז במשרדה כשבידו מכתב נוסף על הלוואה בסך 30,000 דולר שהלווה לה ושהיא סירבה להחזיר לו. בירנבוים פנתה למשטרה. היא הודתה בקבלת טובות הנאה מבן־ישי, כמו מתנות מחו"ל ובשר שהיה קונה לה, טענה המשטרה. החשודה נעצרה ביום שלישי שעבר והוטל איסור פרסום על הדיון. (עתים)

הרשויות הערביות ישבתו אם לא יקבלו יתרת המענק

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

ראשי הרשויות המקומיות הערביות מאיימים לפתוח בשביתה כללית אם עד ה־18 בחודש לא יעביר משרד־הפנים לקופות הרשויות את יתרת המענק שהבטיח להם ראש הממשלה לפני שנה. על־כך החליט הוועד הארצי של הרשויות הערביות שהתכנס אתמול בשפרעם.
חברי הוועד טוענים, כי לרשויות הערביות מגיע סכום של מיליון ומאה אלף דולר — יתרת המענק בסך 4 מיליון דולר שהבטיח להם בזמנו ראש הממשלה.

להגדיל התקציב
ראשי הרשויות הערביות תובעים ממשרד־הפנים לממש הבטחה קודמת להגדיל את מסגרת התקציב השנתי ותקציבי הפיתוח בצורה שתענה על דרישות הישובים הערביים. הוועד דורש שהגדלת התקציבים תהיה באותו סדר גודל של העלאת המסים, היינו לא פחות מ־170 אחוז.
הוועד, שדן בבעיית הבנייה הבלתי־חוקית יצא בקריאה לממשלה להכריז על חנינה כללית לכל המיבנים הבלתי־חוקיים במגזר הערבי. הוועד סבור, שאם הממשלה מעוניינת להילחם בבנייה הבלתי־חוקית, עליה להחליט באופן מיידי על הרחבת תחומי הבנייה בשטחי השיפוט ולאשר את תוכניות המיתאר לישובים הערביים, ולא להרוס בתים. בד־בבד הוועד דורש למנות ועדות תכנון ובנייה בכפרים הערביים.

קרנות הנאמנות גנבו ההצגה

מאת אלחנן הורוביץ

המיבצע המיוחד של קרנות הנאמנות הביא אתמול להשקעות בהן ב־50% יותר מאשר בשוק המניות ובשוק איגרות החוב גם יחד. במניות החופשיות נרשמה הנטייה לירידות. במניות ההסדר היה עודף ביקוש של 3 מיליוני ש"ח. בשוק איגרות החוב היה עודף ביקוש של 6.7 מיליון ש"ח לצמודות למדד, בעוד שבצמודות לדולר היה עודף היצע של 0.5 מיליון ש"ח.
בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 24 מיליון ש"ח. מזה 16 מיליון ש"ח ב„סולידריות" ו־8 מיליוני ש"ח במתמחות במניות.
קרן הנאמנות „עדיף" של בנק הפועלים פרסמה תיקון לתשקיף שלה, שנכנס אתמול לתוקף. הקרן תוכל להשקיע בין 40% ל־70% מנכסיה במניות, כולל מניות בנקים שבהסדר. אתמול תתחיל גם מבצע מקיף בקרנות הנאמנות של קבוצת בנק הפועלים, שיימשך בכל חודש יוני: מוצעות יחידות השתתפות בכל 21 קרנות הנאמנות של קבוצת הפועלים ב־50% הנחה משיעור ההוספה.
הדולר השחור נע בקרבת 1.60 ש"ח.
בשוק המניות ירדו אתמול 147 שערים, לעומת 112 שעלו ו־124 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 44 ב־5% ויותר ו־19 עלו ב־5% ויותר.

גלגלי הבורסה
נרשמו 9 „מוכרים בלבד" ו־5 „קונים בלבד".
המחזור בשוק המניות הסתכם ב־10.1 מיליון ש"ח. מזה 2.1 מיליון ש"ח במניות ההסדר.
במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים ש' — 0.8; פועלים מ' — 0.7; בל"ל — 0.7; כללי — 0.2; מימון סחר 1 — 0.2; אי די בי ב' — 0.1; איגוד רג' — 11.1; דיסקונט א' — 0.5; מזרחי ש' — 0.4; מזרחי מ' — 0.4. לעומתן ירדה פועלים מב' ב־2.5%. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 11.60% (דיסקונט א') ל־11.86% (אי די בי רג'). הפועלים ש' — 11.74, הפועלים מ' — 11.73.
במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו ב־%: הספנות — 0.1; 0.9; כללי מ"ר 1 — 0.4.

בפלילים

23 ו־18 שנות מאסר למחבלים שחדרו מלבנון

מאת זהבה מגוזם, כתבת „על המשמר"

בית־המשפט הצבאי בלוד גזר אתמול 18 ו־23 שנות מאסר על ארבעה חברי חוליות מחבלים שהיו בדרכם לביצוע פיגועים בישראל.
בית־המשפט בראשותו של אל"מ אהרן אלפרן גזר 23 שנות מאסר על ריאד עבדאללה אבו חשיש בן 26, אזרח ירדן, וחאלד עבד אל כסול אבו־שעב, אזרח לבנוני בן 25.
השניים נתפסו אשתקד באיזור הר דב בצפון. שלושה ימים אחרי שחדרו לישראל בכוונה לבצע פיגוע מיקוות באחד מישובי הצפון.
במשפט אחר נידונו איברהים מוחמד חסן לובאני בן 24 ואחמד חארה זחמט בן 23 ל־18 שנות מאסר כל אחד. שני הנאשמים הם סורים שהיו חברים בחוליה של החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין בהנהגת נאיף חוואתמה שנתפסו בחורף האחרון ברצועת הבטחון, צמוד לגבול ישראל לבנון.

150 ש"ח קנס לשוטר שהורשע באלימות

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

סמ"ר המשטרה דור בן־חמם הורשע אתמול בבית־הדין המשמעתי של המשטרה באלימות כלפי אדם שלא לצורך. השופטים גזרו עליו 150 ש"ח קנס ו־21 ימי מאסר על תנאי.
„אחד המבחנים לכשרו של שוטר בביצוע עבודתו המקצועית הוא יכולתו להתאפק ולא לתת ביטוי לרגשותיו" — קבעו השופטים בגזר־הדין.
סמל ראשון בן־חמם הורשע על־פי הודאתו בעבירת אלימות ללא צורך. בכתב האישום נאמר, כי בתאריך 4.4.84 כ־1 אחר־חצות נתקל במהלך סיור שגרתי ברכב בו נהג רן בן־משיח. כיון השניים התפתח ויכוח במהלכו חבט השוטר בפניו של בן־משיח ופגע בעינו השמאלית. בעקבות עיסקת טיעון בין התביעה לסניגור הודה השוטר באשמה ונידון לקנס ולמאסר על תנאי, למרות הרשעה קודמת של שימוש בכוח ומאסר על תנאי שהיה תלוי נגדו.

החשוד ביבוא סמים אינו חבר קיבוץ

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

אווירה קשה שוררת בקיבוץ אלונים בעקבות הפירסומים כאילו בני הקיבוץ משתמשים בסמים מסוכנים והמשק הזעיק את המשטרה וביקש ממנה „להפסיק את נגע הסמים שפשה במשק".
אתמול פורסם, כי יצחק קולראדו בן 19 מקיבוץ אלונים נעצר כחשוד ביבוא סמים מסוכנים.
מזכיר הקיבוץ אמר לכתבנו, כי החשוד אינו בן הקיבוץ אלא עולה חדש ששהה באולפן ללימוד עברית והוא עמד לעזוב את הקיבוץ. המזכיר הוסיף, הי הפרסומים הם מגמתיים ובלתי נכונים ואף אחד מבני הקיבוץ לא נעצר ומעולם לא הוגשה תלונה למשטרה על שימוש בסמים בקיבוץ.

לג'ילדה ולכל המשפחה
תנחומים במות האב
יצחק קליינרוק
מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלם של חברתנו
מריקה חרש ובני משפחתה
עם פטירת האח, והגיסה
בנו ולוטי מרכוס
בניכר
קיבוץ דליה

לשושנה גורדון והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
ד"ר גורדון
רופא וחבר
שליוה אותנו שנים רבות ונפטר בשיבה טובה
קיבוץ גזית

משתתפים בצער
המשפחה
במות
דב נאמן ז"ל
חברים בקיבוץ דליה

עם אילנה איתמרי והמשפחה
משתתפים בצערכם
במות הדודה
מזל
בית ברעם

עם חברתנו
שולמית אביעזר והמשפחה
איתכם באבל במות
הגיס והדוד
קיבוץ עמיר

משתתפים בצערם של חברינו
מלכה ועוזיאל והמשפחה
במות האחות והגיסה
חנה פורן
קיבוץ עמיר

ליוסי דורון ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות
האב ז"ל
קיבוץ מסילות